

**แผนพัฒนาสามปี
(พ.ศ.2553-2555)
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน**

กองแผนและงบประมาณ
โทรศัพท์/โทรสาร 0-5361-1180
www.mhs-pao.com

คำนำ

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 กำหนดให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำแผนพัฒนาสามปี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นและใช้เป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งจะมีลักษณะที่เป็นการกำหนดรายละเอียดของโครงการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ สถานะทางคลังของท้องถิ่น และความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน จึงได้จัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2553 - 2555) ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ขึ้น โดยนำปัญหาความต้องการที่ได้จากการจัดเวทีประชาคม ทั้ง 7 อำเภอ โครงการที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด และโครงการที่หน่วยงานอื่นเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ มาพิจารณานำมาจัดทำเป็นโครงการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งแยกออกเป็น โครงการพัฒนาที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนดำเนินการเอง โครงการพัฒนาที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดหนุนให้หน่วยงานอื่นดำเนินการตามที่ระเบียบ กฎหมายกำหนดไว้และโครงการพัฒนาที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ทั้งนี้ก็เพื่อเกิดการประสานงานบูรณาการทำงานร่วมกัน ลดความซ้ำซ้อน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจ ตอบสนองปัญหาความต้องการของประชาชน และประชาชนได้รับผลประโยชน์สูงสุด

ขอขอบพระคุณ หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคเอกชนและภาคประชาชน ที่ได้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลการพัฒนา ข้อเสนอแนะ ปัญหาความต้องการ คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ร่วมกันจัดทำและพิจารณาแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2553-2555) ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

(นายอักรเดช วันไชยธนวงศ์)

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

สารบัญ

ส่วนที่ 1	บทนำ	หน้า
	1.1 ลักษณะของแผนพัฒนาสามปี	1 - 1
	1.2 วัตถุประสงค์ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี	2 - 2
	1.3 ขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี	3 - 3
	1.4 ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี	3 - 4
ส่วนที่ 2	สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดแม่ฮ่องสอน	
	2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับที่ตั้ง อาณาเขต เขตการปกครอง ประชากร การศึกษา สาธารณสุข	5 - 28
ส่วนที่ 3	สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา	
	3.1 การสรุปสถานการณ์การพัฒนา	29 - 46
	3.2 การประเมินผลการนำไปปฏิบัติ	47 - 56
ส่วนที่ 4	ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี	
	4.1 วิสัยทัศน์การพัฒนา	57 - 57
	4.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด	58 - 63
	4.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน	64 - 64
	4.4 นโยบายการพัฒนาของผู้บริหารท้องถิ่น	65 - 67

	หน้า
ส่วนที่ 5 บัญชีสรุปโครงการพัฒนา	68 - 72
รายละเอียดโครงการพัฒนา แผนพัฒนาสามปี(พ.ศ.2553-2555)	
☞ ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค	73 - 115
☞ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การส่งเสริมการลงทุน พาณิชย์กรรม หัตถกรรมและสินค้า OTOP	116 - 124
☞ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต การพัฒนา คนและสังคมที่มีคุณภาพ	125 - 146
☞ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการอนุรักษ์ ส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น	147 - 150
☞ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	151 - 153
☞ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว	154 - 159
☞ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี	160 - 176
⇒ บัญชีโครงการที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอน	177 - 200
ส่วนที่ 6 การนำแผนพัฒนาสามปีไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล	201 - 203

ส่วนที่ 1

บทนำ

1.1 ลักษณะของแผนพัฒนาสามปี

แผนพัฒนาสามปี เป็นการแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศาสตร์การปฏิบัติ ไปสู่การปฏิบัติ โดยมีหลักคิดที่ว่า ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาดังกล่าว จะมีแนวทางการพัฒนาได้มากกว่าหนึ่งแนวทางและภายใต้แนวทางการพัฒนาหนึ่งจะมีโครงการ/กิจกรรมได้มากกว่าหนึ่งโครงการ/กิจกรรมที่จะต้องนำมาดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการในแต่ละยุทธศาสตร์พัฒนา ซึ่งจะมีผลต่อวัตถุประสงค์ เป้าหมาย จุดมุ่งหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และวิสัยทัศน์ในที่สุด

นอกจากนี้ แผนพัฒนาสามปี เป็นแผนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี กล่าวคือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้การวางแผนพัฒนาเป็นเครื่องมือในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยนำโครงการ/กิจกรรมจากแผนพัฒนาสามปี ในปีที่จะจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีไปจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อให้กระบวนการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความรอบคอบและผ่านกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน

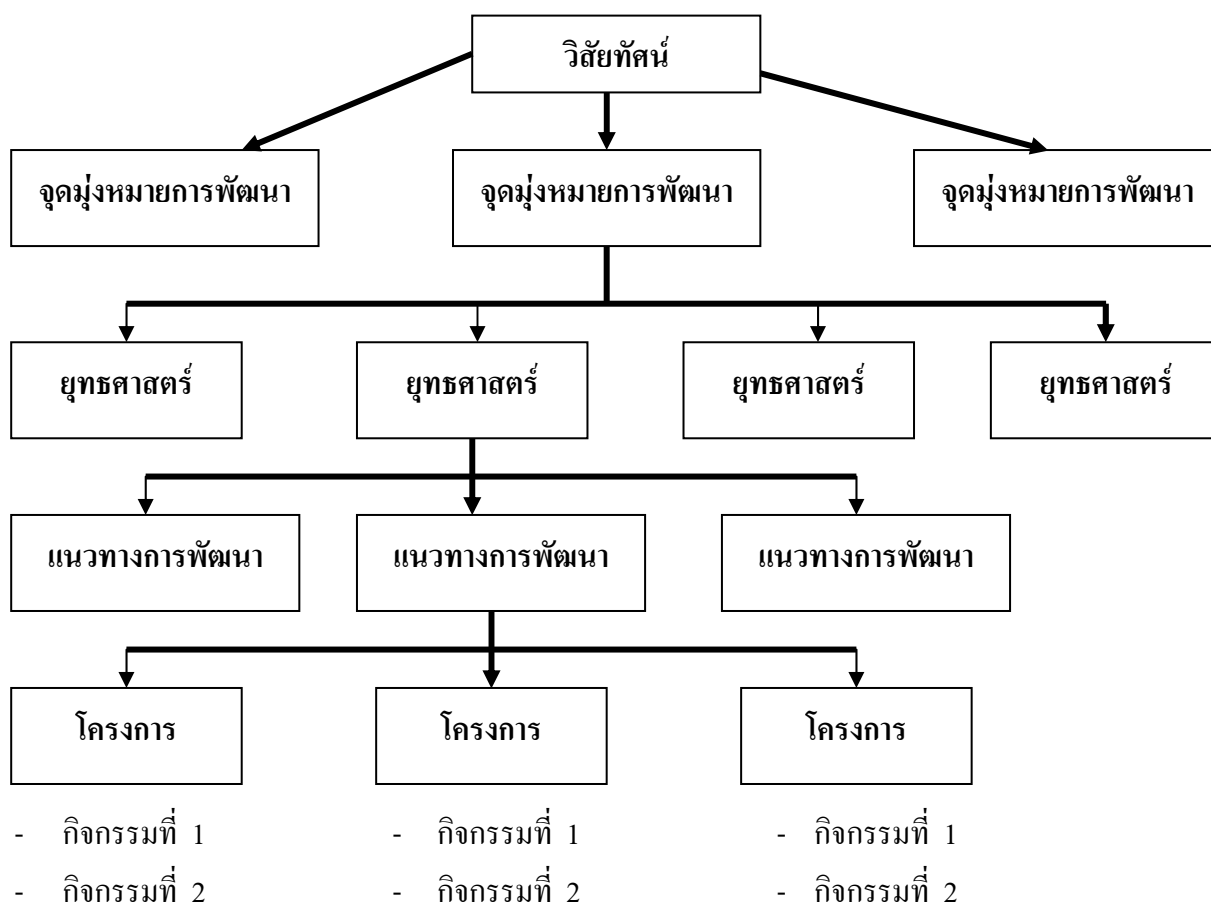
ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ว่า “แผนพัฒนาสามปี” หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงานโครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปีโดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี

ดังนั้น โครงการที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาสามปี โดยเฉพาะในแผนประจำปีแรกของห้วงระยะเวลาสามปีนั้น ควรมีสภาพความพร้อมอย่างน้อย 2 ประการ คือ

1. มีความแน่นอนของกิจกรรมที่จะดำเนินการ โดยควรมีการประเมินถึงความเป็นไปได้ของโครงการ/กิจกรรม รวมทั้งผลประโยชน์สาธารณะที่จะได้รับความโครงการ/กิจกรรม
2. กิจกรรมที่อยู่ในแผนประจำปีแรกของห้วงระยะเวลาสามปี ควรมีความพร้อมในเรื่องรูปแบบ และรายละเอียดทางเทคนิคพอสมควร เพื่อให้สามารถกำหนดรายการในแผนพัฒนาที่จะนำไปใช้จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ต่อไป

ความเชื่อมโยงของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากับแผนพัฒนาสามปี

แผนพัฒนาสามปี มีลักษณะกว้าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เป็นเอกสารที่แสดงความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา
2. เป็นเอกสารที่แสดงแนวทางการพัฒนาและวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนและมีลักษณะเฉพาะเจาะจงที่ดำเนินการ
3. เป็นเอกสารที่แสดงโครงการ/กิจกรรมการพัฒนายที่จะดำเนินการเป็นห้วงระยะเวลาสามปี
4. เป็นเอกสารที่จะแสดงความเชื่อมโยงระหว่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากับงบประมาณรายจ่ายประจำปี

1.2 วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

1. เพื่อแสดงความสัมพันธ์เชื่อมโยงและสอดคล้องกันระหว่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี
2. เพื่อแสดงแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปีที่มีความสอดคล้องและสามารถสนองตอบต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

3. เพื่อเป็นการจัดเตรียมโครงการพัฒนาต่าง ๆ ให้อยู่ในลักษณะที่พร้อมจะบรรจุในเอกสารงบประมาณประจำปี และนำไปปฏิบัติได้ทันทีเมื่อได้รับงบประมาณ

1.3 ขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

1. ประเมินผลและทบทวนกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด และขอบเขตประเภทโครงการที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระหว่างวันที่ 20 พฤษภาคม 2552 ถึงวันที่ 4 มิถุนายน 2552
2. จัดทำกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด และขอบเขตประเภทโครงการที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระหว่างวันที่ 5 มิถุนายน 2552 ถึงวันที่ 17 มิถุนายน 2552
3. การจัดประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ระหว่างวันที่ 20 พฤษภาคม 2552 ถึงวันที่ 4 มิถุนายน 2552
4. รวบรวมข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน 2552 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2552
5. การจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2552 ถึงวันที่ 20 กรกฎาคม 2552
6. การอนุมัติแผนและประกาศใช้แผน ระหว่างวันที่ 21 กรกฎาคม 2552 ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม 2552

ในการดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการดังกล่าวมีองค์กรรับผิดชอบได้แก่ กองแผนและงบประมาณ คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น รวมถึงกองต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.4 ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

การจัดทำแผนพัฒนาสามปี เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้พิจารณาอย่างรอบคอบให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการดำเนินงานต่างๆ ที่อาจมีความ เชื่อมโยงและส่งผลทั้งในเชิงสนับสนุนและเป็นอุปสรรคต่อกัน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมา ตัดสินใจกำหนดแนวทางการดำเนินงานและใช้ทรัพยากรการบริหารของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ทรัพยากรการบริหาร โดยทั่วไปประกอบด้วย

เงิน ทั้งเงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง และแหล่งงบประมาณภายนอก รวมทั้งมาตรการประหยัดงบประมาณรายจ่ายด้วย

คน ซึ่งหมายความรวมถึงแต่ผู้บริหารท้องถิ่น พนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ ซึ่งจะมีความแตกต่าง หลากหลายทั้งด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องนำศักยภาพของกำลังคนเหล่านั้นมาใช้ รวมทั้งต้องพัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และถ้าพิจารณาในความหมายอย่างกว้างขวางและอาจหมายความรวมถึงประชาชนในท้องถิ่นซึ่งจะมีส่วนในการพัฒนาท้องถิ่นด้วย

วัสดุอุปกรณ์ หมายถึงเครื่องจักร เครื่องมือ รวมทั้งอาคารสถานที่ที่จะสามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการท้องถิ่นให้เกิดการพัฒนาสูงสุด โดยมีการพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ให้มีความทันสมัยเพื่อรองรับความก้าวหน้าของสังคมโดยส่วนรวมได้อย่างเท่าทัน และใช้วัสดุอุปกรณ์ดังกล่าวเต็มศักยภาพ

การบริหารจัดการ เป็นสิ่งที่จะช่วยขับเคลื่อนทรัพยากรทั้งสามประการข้างต้นให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ และมีสภาพการพัฒนาอย่างยั่งยืน การบริหารจัดการเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ต้องศึกษาและนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ส่วนที่ 2

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญ

จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตั้งอยู่ทางภาคเหนือไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศไทยระหว่างเส้นรุ้ง(ละติจูด) ที่ 17 องศา 38 ลิปดา - 19 องศา 48 ลิปดาเหนือ และเส้นแวง (ลองจิจูด) ที่ 97 องศา 20 ลิปดา - 98 องศา 39 ลิปดาคะวันออก ซึ่งห่างจากกรุงเทพมหานครมากที่สุดในภาคเหนือ มีระยะทางประมาณ 924 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 12,681.259 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 7,925,812.5 ไร่ ซึ่งใหญ่เป็นอันดับ 3 ของภาคเหนือ และเป็นอันดับ 7 ของประเทศ มีความยาวจากเหนือจรดใต้ประมาณ 250 กิโลเมตร และกว้างประมาณ 95 กิโลเมตร มีอาณาเขตพรมแดนติดต่อกับสหภาพพม่าทุกอำเภอถึง 483 กิโลเมตร เป็นพรมแดนที่เป็นพื้นดิน ประมาณ 326 กิโลเมตร พรมแดนแม่น้ำสาละวิน 127 กิโลเมตร และแม่น้ำเมย ประมาณ 30 กิโลเมตร

อาณาเขต

ทิศเหนือและทิศตะวันตก ติดต่อกับประเทศสหภาพพม่า รวม 3 รัฐ คือรัฐฉานตอนใต้ รัฐคะยาและรัฐกอกูเล โดยมีเทือกเขาถนนธงชัยตะวันตก แม่น้ำสาละวิน และแม่น้ำเมย เป็นแนวพรมแดนกั้นระหว่างประเทศ

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอท่าสองยาง จ.ตาก โดยมีแม่น้ำยวม และแม่น้ำเงา เป็นแนวเขตจังหวัด

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อ.เวียงแหง อ.เชียงดาว อ.แม่อริม อ.แม่แจ่ม อ.สอด และอ.อมก๋อย จ.เชียงใหม่ โดยมีเทือกเขาถนนธงชัยกลาง และเทือกเขาถนนธงชัยตะวันออก เป็นแนวเขตจังหวัด

ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นทิวเขาสูงสลับซับซ้อน และยังคงเป็นป่าไม้ตามธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ โดยมีพื้นที่ป่าไม้ประมาณ 6,976,650 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 88.02 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด มีทิวเขาเรียงตามแนวทิศเหนือ-ใต้ ขนานกัน ซึ่งมีทิวเขาที่สำคัญ คือ ทิวเขาแดนลาว อยู่ทางตอนเหนือสุดของจังหวัด เป็นแนวแบ่งเขตแดนประเทศไทยกับประเทศสหภาพพม่า และทิวเขาถนนธงชัย ซึ่งประกอบด้วย ทิวเขาเรียงขนานกัน 3 แนว คือทิวเขาถนนธงชัยตะวันตก เป็นแนวเขตแดนไทย - สหภาพพม่า ทิวเขาถนนธงชัยกลาง อยู่ระหว่างแม่น้ำยวมและแม่น้ำแม่แจ่ม และทิวเขาถนนธงชัยตะวันออก อยู่ทางทิศตะวันออกของจังหวัดเป็นแนวแบ่งเขตระหว่างจังหวัดแม่ฮ่องสอนกับเชียงใหม่ ยอดเขาที่สูงที่สุด คือ ยอดเขาแม่ยะอยู่บริเวณทิวเขาถนนธงชัย

ตะวันออกทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดในเขตอำเภอปาย ซึ่งสูงจากระดับน้ำทะเล ประมาณ 2,005 เมตร พื้นที่ราบที่เหมาะสมสำหรับเพาะปลูกมีจำกัดเพียง 211,413 ไร่ หรือ ร้อยละ 2.6 ของพื้นที่จังหวัด บริเวณอำเภอแม่สะเรียง บริเวณอำเภอขุนยวม และบริเวณอำเภอปาย

ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดที่มีภูมิอากาศแบบร้อนชื้น โดยในฤดูร้อนจะมีอากาศร้อนจัด อากาศหนาวจัดในฤดูหนาว และฝนจะตกชุกในฤดูฝน นอกจากนี้จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีหมอกปกคลุมตลอดทั้งปี ทั้งนี้มีสาเหตุเนื่องจากลักษณะภูมิประเทศที่เป็นหุบเขาสูงมีพื้นที่อยู่บนที่สูงเหนือระดับน้ำทะเล ทำให้มีอุณหภูมิสูงในตอนกลางวันเนื่องจากถูกแสงแดด ส่วนในตอนกลางคืนจะได้รับอิทธิพลจากลมภูเขาทำให้อากาศเย็นลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งเมื่อความร้อนในตอนกลางวันลอยตัวขึ้นปะทะกับความชื้นของอากาศ จึงทำให้เกิดหมอก ปกคลุมโดยทั่วไปในตอนกลางคืน สภาพภูมิอากาศจะมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ทั้ง 3 ฤดูกาล โดยในปี 2551 สภาพภูมิอากาศของจังหวัดแม่ฮ่องสอนสรุปได้ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ช่วงระหว่างกลางเดือนกุมภาพันธ์ - กลางเดือนพฤษภาคม จะมีอากาศร้อนอบอ้าว โดยอุณหภูมิสูงสุดวัดได้ 42.2 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2551

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่ช่วงกลางเดือนพฤษภาคม - กลางเดือนตุลาคม จะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ทำให้อากาศชุ่มชื้นฝนจะตกชุกมาก ซึ่งจะมีปริมาณมากที่สุดในเดือนกรกฎาคม รวมทั้งปีฝนตกโดยเฉลี่ยปริมาณปีละ 1,550.0 มิลลิเมตร และในรอบหนึ่งปีมีฝนตกเฉลี่ย 140 วัน

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่ช่วงกลางเดือนตุลาคม - กลางเดือนกุมภาพันธ์ โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและความกดอากาศสูงจากประเทศจีน อากาศจะหนาวเย็นมาก อุณหภูมิต่ำสุดวัดได้ 10.5 องศาเซลเซียส เมื่อเดือน 16 มกราคม 2551

อุณหภูมิ

อุณหภูมิในจังหวัดแม่ฮ่องสอนนั้น จะมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ระหว่างกลางวันกับกลางคืน และระหว่างฤดูร้อนกับฤดูหนาว ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศเป็นหุบเขาสูงเหนือระดับน้ำทะเล ทำให้อุณหภูมิสูงในตอนกลางวันเพราะถูกแสงแดด ส่วนตอนกลางคืนจะได้รับอิทธิพลจากลมภูเขาทำให้อากาศเย็นลงอย่างรวดเร็ว โดยอุณหภูมิสูงสุดตลอดปี 2551 จะอยู่ในช่วง 36.0- 42.2 องศาเซลเซียส ซึ่งสูงสุดที่วัดได้ ใน 402.2 องศาเซลเซียส ในเดือน เมษายน สำหรับฤดูหนาวจะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและความกดอากาศสูงจากประเทศจีน อากาศจะหนาวจัด โดยอุณหภูมิต่ำสุดตลอดปี 2551 จะอยู่ระหว่าง 10.5 - 22.0 องศาเซลเซียส ซึ่งอุณหภูมิต่ำสุดที่วัดได้ 11.8 องศาเซลเซียส ในเดือน มกราคม

เขตการปกครอง

จังหวัดแม่ฮ่องสอน แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 อำเภอคือ อำเภอเมือง อำเภอแม่สะเรียง อำเภอปาย อำเภอขุนยวม อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอสบเมย และอำเภอปางมะผ้า มี 44 ตำบล (ไม่รวมตำบลจองคำ ซึ่งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน) มี 415 หมู่บ้าน มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 50 แห่ง ประกอบด้วย

- องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง
- เทศบาลเมือง 1 แห่ง
- เทศบาลตำบล 4 แห่ง
- องค์การบริหารส่วนตำบล 44 แห่ง

สรุปเขตการปกครองของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

1. อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน มี 6 ตำบล , 68 หมู่บ้าน , อบจ.1 แห่ง ,เทศบาลเมือง 1 แห่ง, อบต. 6 แห่ง
2. อำเภอแม่สะเรียง มี 7 ตำบล , 77 หมู่บ้าน , เทศบาลตำบล 1 แห่ง , อบต. 7 แห่ง
3. อำเภอปาย มี 7 ตำบล , 62 หมู่บ้าน , เทศบาลตำบล 1 แห่ง , อบต. 7 แห่ง
4. อำเภอขุนยวม มี 6 ตำบล , 43 หมู่บ้าน , เทศบาลตำบล 1 แห่ง , อบต. 6 แห่ง
5. อำเภอแม่ลาน้อย มี 8 ตำบล , 69 หมู่บ้าน , เทศบาลตำบล 1 แห่ง , อบต. 8 แห่ง
6. อำเภอสบเมย มี 6 ตำบล , 58 หมู่บ้าน , อบต. 6 แห่ง
7. อำเภอปางมะผ้า มี 4 ตำบล, 38 หมู่บ้าน, อบต. 4 แห่ง

จำนวนประชากร จำแนกตามเขตการปกครอง เป็นรายอำเภอ

อำเภอ และเขตการปกครอง	ชาย	หญิง	รวม	จำนวนครัวเรือน
อำเภอเมือง	29,191	26,608	55,799	20,379
อำเภอขุนยวม	11,316	10,450	21,766	6,921
อำเภอปาย	15,637	14,476	30,113	11,377
อำเภอแม่สะเรียง	26,279	25,330	51,609	18,265
อำเภอแม่ลาน้อย	17,677	16,918	34,595	9,734
อำเภอสบเมย	19,621	18,818	38,439	19,097
อำเภอปางมะผ้า	10,850	9,521	20,371	6,318
รวม	130,571	122,121	252,692	86,111

ที่มา: กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (ข้อมูล ณ เดือน ธันวาคม 2551)

สถิติจำนวนประชากรแยกตามสถานะของบุคคล

ลักษณะข้อมูล	ชาย	หญิง	รวม
แยกตามเพศ	130,571	122,121	252,692
-แยกตามสถานะของบุคคล			
ผู้ที่มีสัญชาติไทย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน	109,447	104,061	213,508
- ผู้ที่ไม่ได้สัญชาติไทยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน	18,110	15,510	33,520
- ผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลาง(ทะเบียนซึ่งผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดให้จัดทำขึ้นสำหรับลงรายการบุคคลที่ไม่อาจมีชื่อในทะเบียนบ้าน	1,498	1,189	2,687
- ผู้ที่อยู่ระหว่างการย้าย(ผู้ที่ย้ายออกแต่ยังไม่ได้ย้ายเข้า	1,616	1,361	2,977

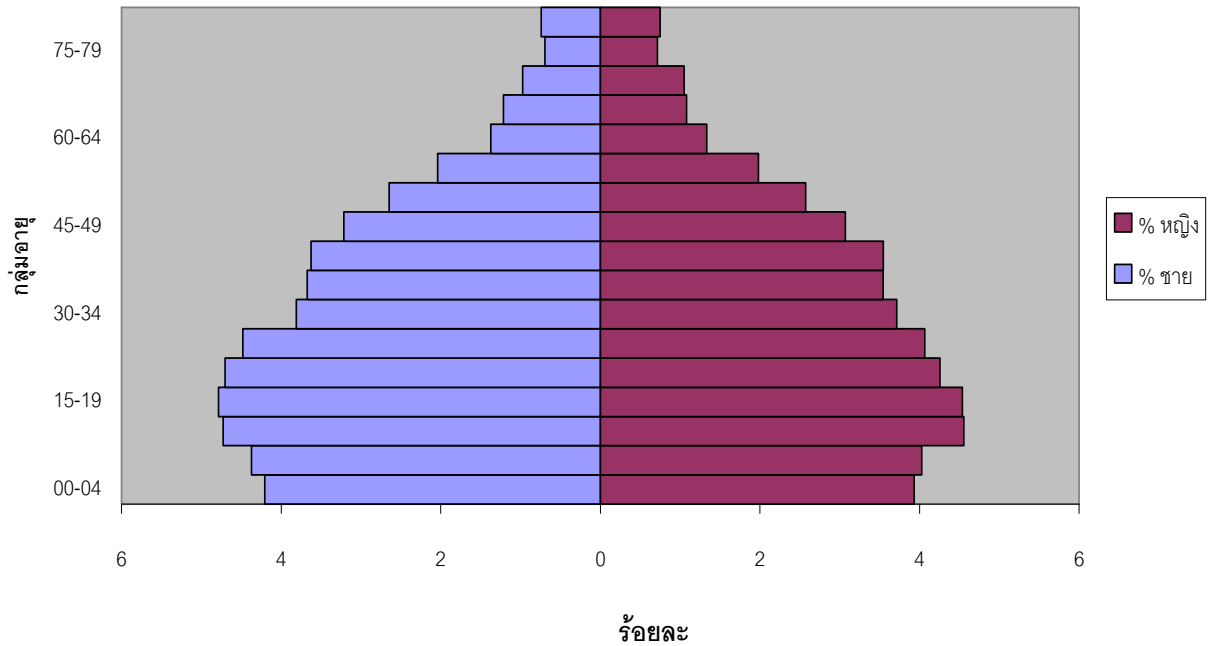
ตารางประชากรจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี 2550

แยกตามช่วงอายุ (ปี) (เฉพาะผู้มีสัญชาติไทย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน)

กลุ่มอายุ	ชาย	หญิง	รวม	% ชาย	% หญิง
00-04	8,975	8,401	17,376	4.20	3.93
05-09	9,332	8,597	17,929	4.37	4.03
10-14	10,094	9,724	19,818	4.73	4.55
15-19	10,215	9,685	19,900	4.78	4.54
20-24	10,035	9,089	19,124	4.70	4.26
25-29	9,563	8,680	18,243	4.48	4.07
30-34	8,133	7,936	16,069	3.81	3.72
35-39	7,839	7,566	15,405	3.67	3.54
40-44	7,739	7,571	15,310	3.62	3.55
45-49	6,864	6,553	13,417	3.22	3.07
50-54	5,649	5,495	11,144	2.65	2.57
55-59	4,354	4,229	8,583	2.04	1.98
60-64	2,929	2,849	5,778	1.37	1.33
65-69	2,590	2,307	4,897	1.21	1.08
70-74	2,079	2,246	4,325	0.97	1.05
75-79	1,479	1,530	3,009	0.69	0.72
80+	1,578	1,603	3,181	0.74	0.75
รวม	109,447	104,061	213,508	51.26	48.74

ปิรามิดประชากร

จากตารางจะเห็นได้ ว่าแนวโน้มประชากร ใน 20 ปี ข้างหน้า ประชากรในวัยเด็กมีแนวโน้มที่ลดลงในอนาคต ประชากรที่เป็นเยาวชนมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นแต่ไม่มาก อัตราประชากรในวัยแรงงานมีแนวโน้มที่ลดลงในอนาคต จำนวนผู้สูงอายุมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้น ปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต 20 ปี ข้างหน้า อาจเกิดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนเพิ่มมากขึ้น ปัญหาการขาดแรงงาน เพราะประชากรมีแนวโน้มที่ลดลง ปัญหาของผู้สูงอายุ อาจมีเพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเรื่องการดูแลเรื่องสุขภาพของผู้สูงอายุ สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ

การคมนาคมและขนส่ง

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีการคมนาคมและขนส่งได้ 2 ทาง คือ ทางบก และทางอากาศ

การคมนาคมทางบก

สามารถเดินทางระหว่างจังหวัดได้ 3 เส้นทาง คือ

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 108 จาก จ.เชียงใหม่ ผ่าน อ. สอด อ. แม่สะเรียง อ. เมืองแม่ฮ่องสอน ระยะทาง ประมาณ 350 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 7 ชั่วโมง ในเส้นทางสายนี้มีสภาพถนนลาดชัน และมีทางโค้งจำนวนมากถึง 1,864 โค้ง

- ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 1095 จาก จ.เชียงใหม่ ผ่าน อ.แม่แตง อ.ปาย ถึง อ.เมืองแม่ฮ่องสอน ระยะทางประมาณ 245 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 5 ชั่วโมง สภาพถนนจะมีความลาดชันกว่าทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 108

- ทางหลวงหมายเลข 1085 จาก อ.แม่สอด จ.ตาก อ.สบเมย อ.แม่สะเรียง ถึง อ.เมืองแม่ฮ่องสอน ระยะทาง ประมาณ 394 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 7 ชั่วโมง

ถนน

ในปี พ.ศ. 2552 จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีระยะทางถนนที่ก่อสร้างแล้วเสร็จที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานทางหลวงชนบท แยกเป็นถนนลูกรัง 315.837 กม.(58.77%) ถนนลาดยาง 134.227 กม. (24.97%) และถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก 87.375 กม. (16.26%) และมีสายทางที่ได้การถ่ายโอนให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนจากกรมทางหลวงชนบท จำนวน 16 สายทาง

ตารางระยะทางถนนของจังหวัด จำแนกตามหน่วยงานที่รับผิดชอบและประเภทผิวจราจร

ประเภทผิวจราจร	ระยะทางที่อยู่ในความรับผิดชอบของ สนง.ทางหลวงชนบท. (กม.)
ถนนลูกรัง	315.837
ถนนลาดยาง	134.227
ถนนคอนกรีต	87.375
รวม	537.439

ที่มา : - สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตารางระยะทางที่อบจ.มส. ได้รับการถ่ายโอนจากกรมทางหลวงชนบท จำนวน 16 สายทาง

ชื่อสายทาง	ถนน ลูกรัง	ถนน คสล	ถนน ลาดยาง	รวม ระยะทาง
1. มส.3015 บ้านไม้ซางหนาม ค.ห้วยโป่ง – บ้านกลาง ค.ห้วยโป่ง อ.เมือง อบจ.มส 4001	-	1.500	15.400	16.900
2. มส 3012 บ้านทุ่งไม้สัก ค.ปางหมู – คอยแสง ค.ปางหมู อ.เมือง อบจ.มส. 4002	4.046	4.994	15.885	24.925
3. มส 5035 บ้านหัวน้ำแม่สะกิด ค.ผาบ่อง – ห้วยตอง ค. ห้วยปูลิง อ.เมือง อบจ.มส. 4003	19.121	8.100	8.879	36.100
4. มส 3011 บ้านทุ่งไม้สัก ค.หางหมู – ห้วยขาน ค.หมอกจำแป่ อ.เมือง อบจ.มส.4004	-	12.835	-	12.835
5. มส 4044 บ้านท่าข้าม ค.บ้านกาศ – เสาหิน ค.เสาหิน อ.แม่สะเรียง อบจ.มส. 4005	33.525	2.500	18.200	54.225
6. มส 4057 บ้านทุ่งพร้าว ค.แม่สะเรียง – บ้านลุ่ม ค. แม่สะเรียง อ.แม่สะเรียง อบจ.มส. 4006	-	0.950	-	0.950
7. มส 4018 บ้านทุ่งแล้ง ค.แม่คง – บ้านป่าหมาก ค.บ้านกาศ อ.แม่สะเรียง อบจ.มส. 4007	-	-	1.480	1.480
8. มส 2003 บ้านแพะ ค.บ้านกาศ – บ้านศรีดอนชัย ค.บ้านกาศ อ.แม่สะเรียง อบจ.มส. 4008	-	-	4.150	4.150
9. มส 3028 บ้านห้วยหยวก ค.แม่โถ – แม่โลกกลาง ค.แม่โถ อ.แม่ลาน้อย อบจ.มส. 4009	-	2.890	12.960	15.850
10. มส 2009 บ้านแม่โลกกลาง ค.แม่โถ – ขุนแม่ลา น้อย ค.ขุนแม่ลาน้อย อ.แม่ลาน้อย อบจ.มส. 4010	-	-	12.325	12.325
11. บ้านหัวปอน ค.แม่ขวมน้อย – มะหินหลวง ค.เมืองปอน อ.ขุนขวม อบจ.มส. 4011	8.000	-	2.000	10.000
12. บ้านขุนขวม หมู่ 1- บ้านขุนขวม 9ค.ขุนขวม อ.ขุนขวม อบจ.มส. 4012	-	1.300	-	1.300
13. มส 4005 บ้านทุ่งยาวใต้ ค.ทุ่งยาว อ.ปาย – ห้วยไม้ดำ ค.ห้วยปูลิง อ.เมือง. อบจ.มส. 4013	-	26.300	-	26.300
14. มส 3065 บ้านห้วยปู ค.เวียงใต้ – แม่ของ ค.แม่นาเติง อ.ปาย อบจ.มส. 4014	-	6.529	2.248	2.248
15. มส.3023 สายแยกทางหลวง 1095-บ้านถ้ำลอด ค.ถ้ำลอด ค.ปางมะพร้าว อบจ.มส. 4015	-	-	-	6.529
16. มส. 3106 บ้านไร่ ค.แม่สะเรียง – บ้านคะปวง ค.แม่ขวม อ.แม่สะเรียง อบจ.มส. 4016	-	-	2.000	2.000
รวม	64.692	67.898	95.527	228.117

ทางอากาศ

มีเที่ยวบิน แม่ฮ่องสอน - เชียงใหม่ โดยบริษัท การบินไทย จำกัด และ บริษัท นกแอร์ จำกัด ทุกวัน
มีสนามบินพาณิชย์ 1 แห่ง

การไฟฟ้า

ในปี พ.ศ. 2551 (มกราคม 2551 - ธันวาคม 2551) จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีแหล่งให้บริการ 7 แห่ง

ตาราง การจำหน่ายกระแสไฟฟ้า และจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า เป็นรายอำเภอ

อำเภอ	จำนวน ผู้ใช้ไฟ (ราย)	การจำหน่ายกระแสไฟฟ้า (1,000,000 กิโลวัตต์/ชั่วโมง) Electricity sales (1,000 kw/h.)			
		รวม	สถานธุรกิจและ อุตสาหกรรม	สถานที่ราชการ และสาธารณะ	ที่อยู่อาศัย
เมืองแม่ฮ่องสอน	13,350	2,860,408.26	979,765.20	668,835.46	1,211,807.60
ขุนยวม	5,112	468,110.68	110,236.56	53,049.12	304,825.00
ปางมะผ้า	2,401	234,473.78	51,072.20	50,578.58	132,823.00
ปาย	8,126	1,225,252.74	527,950.53	163,443.21	533,859.00
แม่ลาน้อย	5,662	472,272.41	91,643.21	79,630.20	300,999.00
แม่สะเรียง และสบเมย	12,176	1,754,121.61	515,601.57	292,180.04	946,340.00
รวม	46,827	7,014,639.48	2,276,269.57	1,307,716.61	3,430,653.30
ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดแม่ฮ่องสอน					

แหล่งผลิตพลังงานไฟฟ้าในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 2 แห่ง

1. การไฟฟ้าผลิตแห่งประเทศไทย
2. การพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

การประปา

จำนวนกำลังการผลิต และปริมาณการใช้น้ำประปาในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอนแยกเป็นรายอำเภอ

อำเภอ	กำลังการผลิต/วัน	ปริมาณการใช้น้ำประปา เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวนผู้ใช้น้ำ
เมืองแม่ฮ่องสอน	4,800 ลบ.ม./วัน	161,576 ลบ.ม./ เดือน	4,830 ราย
ขุนยวม	740 ลบ.ม./วัน	22,200 ลบ.ม./ เดือน	1,280 ราย
ปางมะผ้า	1,200 ลบ.ม./วัน	9,667 ลบ.ม./ เดือน	249 ราย
ปาย	1,200 ลบ.ม. / วัน	60,000 ลบ.ม. / เดือน	900 ราย
แม่สะเรียง	1,800 ลบ.ม./วัน	63,962 ลบ.ม./ เดือน	3,409 ราย
แม่ลาน้อย	300 ลบ.ม./วัน	7,327 ลบ.ม./ เดือน	658 ราย
รวม	10,040 ลบ.ม./วัน	324,732 ลบ.ม./เดือน	11,326 ราย

ที่มา : สำนักงานประปาแม่ฮ่องสอน ,เทศบาลขุนยวม, เทศบาลปาย (ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2552)

แหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตน้ำประปา

จังหวัดแม่ฮ่องสอน	
อำเภอ	แหล่งน้ำที่ กปภ. ใช้ผลิตน้ำประปา
เมืองแม่ฮ่องสอน	1. อ่างเก็บน้ำห้วยแม่ฮ่องสอน (โครงการชลประทานแม่ฮ่องสอน) 2. แม่น้ำปาย (ท้องที่ตำบลปางหมู)
ปางมะผ้า	1. ลำน้ำตาง (โครงการชลประทานแม่ฮ่องสอน)
แม่สะเรียง	1. แม่น้ำยวม
แม่ลาน้อย	1. แม่น้ำยวม

การสื่อสาร

การใช้โทรศัพท์ภายในจังหวัดแม่ฮ่องสอน มี 2 ระบบ คือ บริษัท กสท.โคเปอร์เรชั่น จำกัด มหาชน(TOT) และ บริษัท TT & T จำกัด มีดังนี้

ตารางการใช้เลขหมาย TOT ภายในจังหวัด แยกเป็นรายอำเภอ

เลขหมายโทรศัพท์ (TOT)	เลขหมายเต็ม		เลขหมายเปิดใช้	
	ในเครือข่าย	นอกข่ายสาย	ในข่ายสาย	นอกเครือข่าย
เมืองแม่ฮ่องสอน	4,977	3,620	3,378	195
ขุนยวม	1,000	-	598	-
ปางมะผ้า	323	-	233	-
ปาย	1,924	-	1,590	-
แม่ลาน้อย	872	-	571	-
แม่สะเรียง	2,870	-	2,505	-
สบเมย	319	-	239	-
รวม	12,285	3,620	9,114	195

ที่มา : บริษัท ทศท. คอร์ปอเรชั่น จำกัด มหาชน (จังหวัดแม่ฮ่องสอน)

ตารางการใช้เลขหมาย TT & T ภายในจังหวัด แยกเป็นรายอำเภอ

เลขหมาย TT&T แยกเป็นรายอำเภอ	เลขหมายเต็ม	เลขหมายเปิดใช้
เมืองแม่ฮ่องสอน	768	599
ขุนยวม	512	246
ปางมะผ้า	-	-
ปาย	-	-
แม่ลาน้อย	-	-
แม่สะเรียง	768	507
สบเมย	-	-
รวม	2,048	1,352

ที่มา : บริษัท ทศท. คอร์ปอเรชั่น จำกัด มหาชน (จังหวัดแม่ฮ่องสอน)

บริการเครือข่ายโทรศัพท์มือถือในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

1. แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส (เอ ไอ เอส) บริการระบบ GSM 900 และ GSM 1800
2. ทูมูฟ บริการระบบ GSM 1800
3. ดีแทค บริการระบบ GSM 1800
4. อีทซ์ บริการระบบ CDMA

การพัฒนาแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำชลประทานที่มีอยู่ภายในจังหวัด ประกอบด้วยแหล่งน้ำตามโครงการขนาดใหญ่และขนาดกลาง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนและโครงการขนาดเล็ก ที่สร้างเสร็จแล้วถึงสิ้นปีงบประมาณ 2551 รวม 275 โครงการ สามารถเก็บกักน้ำได้ 10.60 ล้านลูกบาศก์เมตร และมีพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ 108,545 ไร่

ตาราง จำนวนแหล่งน้ำ จำแนกตามประเภทแหล่งน้ำ เป็นรายอำเภอ พ.ศ. 2551

อำเภอ	รวม	ประเภทแหล่งน้ำ Type of water resources							
		อ่างเก็บน้ำ		ฝายคอนกรีต	ทำนบ	สระ/หนอง/บึง	คู/คลอง	บ่อบาดาล	บ่อน้ำตื้น
		ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก						
เมือง	101	2	12	45	-	5	37	-	-
ขุนยวม	33	-	4	18	2	4	5	-	-
ป่าเย็บ	18	-	-	9	3	1	5	-	-
แม่สะเรียง	16	-	2	10	-	4	-	-	-
แม่ลาน้อย	38	-	-	24	3	6	5	-	-
สบเมย	51	-	4	22	-	19	6	-	-
ปางมะผ้า	18	-	3	10	-	4	1	-	-
รวม	275	2	25	138	8	43	59	-	-

ที่มา : โครงการชลประทาน จังหวัดแม่ฮ่องสอน (ข้อมูล ณ วันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ.2552)

ด้านเศรษฐกิจ

ลักษณะการประกอบอาชีพ

ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประมาณร้อยละ 75.5 พืชที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ถั่วเหลือง กระเทียม ถั่วงอก และกะหล่ำปลี พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ถั่วเหลือง กระเทียม เป็นรายได้ต่อครอบครัว ปัญหาส่วนใหญ่ขาดแคลนพื้นที่เพาะปลูก พื้นที่ราบ ลักษณะชุมชนส่วนใหญ่ตั้งอยู่กระจัดกระจายตามภูมิประเทศที่เป็นภูเขา

การท่องเที่ยว

จังหวัดแม่ฮ่องสอนตามสภาพภูมิศาสตร์ถูกโอบล้อมด้วยแนวทิวเขาสูงชันในทุกๆ ด้าน ทำให้มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญมากมาย นอกจากนี้การปิดกั้นทางด้านกายภาพ ส่งผลให้วัฒนธรรมประเพณี และความเป็นอยู่ของประชากรภายในจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่แตกต่างจากจังหวัดอื่นๆ เช่น การแต่งกายแบบพื้นเมือง ซึ่งเรียกว่า ชุดไต คือ ผู้ชายนุ่งกางเกงคล้ายกางเกงจีน หรือกางเกงชาวเล สวมเสื้อคอกลมแขนยาวป้ายแบบจีน ผู้หญิงนุ่งผ้าถุงยาว สวมเสื้อทรงกระบอกตัวสั้นเพียงเอว สิ่งเหล่านี้นับว่าเป็นเสน่ห์ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาเยี่ยมชมจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นอย่างมากและเดินทางกลับด้วยความประทับใจ

ซึ่งจากสถิติของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในปี 2550 จังหวัดแม่ฮ่องสอนประสบผลสำเร็จในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีผู้เยี่ยมชมทั้งชาวไทยและต่างประเทศ จำนวนรวมทั้งสิ้น 583,920 คน ก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวเข้าจังหวัดแม่ฮ่องสอนทั้งสิ้น 1,650.31 ล้านบาท โดยแยกเป็นตลาดในประเทศ และต่างประเทศได้ดังนี้

ฤดูกาลท่องเที่ยว

ช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ที่เดินทางเข้ามายังจังหวัดแม่ฮ่องสอนจะเข้ามาตลอดทั้งปีสามารถแยกเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ที่นิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวแต่ละช่วงเวลา ดังนี้

ตลาดในประเทศ

ช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมเดินทางเข้ามาเยี่ยมชมเยือนจังหวัดแม่ฮ่องสอนมากที่สุด ตั้งแต่เดือน ตุลาคม - มกราคม

ตลาดต่างประเทศ

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศนิยมเดินทางเข้ามาเยี่ยมชมเยือนจังหวัดแม่ฮ่องสอนมากที่สุดในช่วงเดือน มิถุนายน - มกราคม

การค้าชายแดนไทย – สหภาพพม่า

จังหวัดแม่ฮ่องสอน

เนื่องจากจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีแนวเขตพรมแดนในทุกอำเภอติดต่อกับสหภาพพม่ารวมความยาว 483 กิโลเมตร ราษฎรที่อยู่ตามแนวชายแดนของประเทศไทยและสหภาพพม่ามีการติดต่อซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกันมาเป็นเวลานาน การค้าตามแนวชายแดนที่ผ่านมาจะเป็นการค้ากับประชาชนชาวพม่าที่เป็นชนกลุ่มน้อยที่มีหลายเชื้อชาติซึ่งบางกลุ่มมีปัญหากับรัฐบาลพม่า ลักษณะการค้าที่ผ่านมาส่วนใหญ่จึงเป็นรูปแบบการค้านอกระบบเพื่อไม่ให้กระทบกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในปี พ.ศ.2536 ที่มีการสู้รบระหว่างรัฐบาล

พม่า กับกองกำลังต่อต้านซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยตามแนวชายแดนไทย-พม่า ทำให้ฝ่ายความมั่นคงกองทัพภาคที่ 3 สั่งปิดจุดผ่อนปรนทุกจุดตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม 2537 และทำให้ภาวะการค้าชายแดนต้องหยุดชะงักลงโดยปริยายส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจของจังหวัดแม่ฮ่องสอนซึ่งเศรษฐกิจส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับการค้าชายแดนและการท่องเที่ยว จากเหตุผลดังกล่าวภาคเอกชนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยหอการค้าจังหวัดได้เสนอเปิดจุดผ่อนปรนเพื่อทำการค้าชายแดนผ่านคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน(กรอ.จว.มส)และกระทรวงมหาดไทย ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบเปิดจุดผ่อนปรน จำนวน 3 จุด ดังนั้น ช่องทางการค้าระหว่างไทย - พม่า ด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน จะติดต่อผ่านช่องทาง ดังนี้

- จุดผ่อนปรนบ้านห้วยต้นนุ่น หมู่ที่ 4 ตำบลแม่เงา อำเภอขุนยวม ตามประกาศจังหวัดแม่ฮ่องสอน ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2537 เปิดเมื่อวันที่ 8 มกราคม 2538 ซึ่งเปิดทำการทุกวันพุธ เวลา 06.00 – 18.00 น.
- จุดผ่อนปรนบ้านห้วยผึ้ง หมู่ 4 ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง ตามประกาศจังหวัดแม่ฮ่องสอน ลงวันที่ 1 กรกฎาคม 2539 เปิดเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2539 ซึ่งเปิดทำการทุกวัน ระหว่าง เวลา 06.00 – 18.00 น.
- จุดผ่อนปรน บ้านเสาหิน หมู่ที่ 1 ตำบลเสาหิน อำเภอแม่สะเรียง ตามประกาศจังหวัดแม่ฮ่องสอน ลงวันที่ 28 กันยายน 2548 เปิดเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2548 ซึ่งเปิดทำการทุกวัน เวลา 06.00 – 18.00 น.

การค้าชายแดนไทย-พม่า ด้านจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในอดีตเป็นผลมาจากความเจริญเติบโตของธุรกิจนำเข้าจากพม่าเป็นสำคัญ ความเจริญเติบโตของธุรกิจค้าไม้ทั้งในฝั่งพม่าและฝั่งไทยเป็นผลให้ความต้องการสินค้าอุปโภคบริโภคจากฝั่งไทยเพิ่มขึ้น ภายหลังจากพม่าห้ามส่งออกไม้ ธุรกิจค้าไม้ตามแนวชายแดนของทั้งสองประเทศซบเซาลง ภาวะการค้าชายแดนทำให้ลดลงอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2539 - 2541 และมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นมา

ในปี 2551 มูลค่าการค้ารวม 852.145 ล้านบาท ; มูลค่าการส่งออก 803.430 ล้านบาท ประเภทสินค้าที่มีการส่งออก ได้แก่ เครื่องใช้ไฟฟ้า น้ำมันปาล์ม สินค้าอุปโภค - บริโภค น้ำมันพืช น้ำอัดลม สุราต่างประเทศ ผ้าขนหนู น้ำมันเชื้อเพลิง อะไหล่รถยนต์ ; มูลค่าการนำเข้า 48.715 ล้านบาท สินค้านำเข้า ได้แก่ พริกแห้ง สินแร่ดีบุก กระบือมีชีวิต โคมีชีวิต เมล็ดงา น้ำมันงา สินแร่พลวง ถั่วแปะหล่อ เส้นด้าย น้ายางรัก เปลือกไม้ บง และสินค้าถ่ายลำส่งออกด่านศุลกากรแม่ฮ่องสอน ด่านศุลกากรแม่ฮ่องสอน ได้แก่ น้ำมันปาล์ม เครื่องยนต์เก่าและส่วนประกอบรถยนต์เก่า ยา ผ้าทอ น้ำมันดีเซล หลอดไฟนีออน เสื้อผ้าสำเร็จรูป จำนวน 21,349.47 ตัน มูลค่า 638.85 ล้านบาท

และในปี 2552 (เดือนมกราคม - มิถุนายน) มูลค่าการค้ารวม 133.71 ล้านบาท ; มูลค่าการส่งออก 122.57 ล้านบาท ; มูลค่าการนำเข้า 11.14 ล้านบาท และสินค้าถ่ายลำส่งออกด่านศุลกากรแม่ฮ่องสอน ด่านศุลกากร แม่สะเรียง จำนวน 8,420.03 ตัน มูลค่า 228.85 ล้านบาท

ทั้งนี้ จุดที่มีการทำการค้า : นำเข้า - ส่งออก ในปี 2551 คือ

ด้านศุลกากรแม่ฮ่องสอน

- จุดผ่อนปรนบ้านห้วยผึ้ง (เส้นทางอนุวัติ) ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง
- จุดผ่อนปรนห้วยต้นนุ่น อำเภอขุนยวม
- จุดผ่อนปรนบ้านน้ำเพียงดิน เส้นทางอนุวัติของศุลกากร อำเภอเมือง

ด้านศุลกากรแม่สะเรียง

- จุดผ่อนปรนบ้านเสาหิน (เส้นทางอนุวัติ) หมู่ที่ 1 ตำบลเสาหิน อำเภอแม่สะเรียง
- จุดผ่อนปรนบ้านแม่สามแลบ ตำบลแม่สามแลบ อำเภอสบเมย

ด้านสังคม

ประชากร

ประชากรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน มี 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1. **คนไทยเชื้อสายไทยใหญ่ หรือคนไต** เป็นกลุ่มที่อยู่บนพื้นที่ราบ และเป็นประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัด ชาวไทยใหญ่เรียกตัวเองว่า "ไตโหลง" เรียกสั้น ๆ ว่า "ไต" พม่า เรียกว่า "ฉาน" หรือ "ชาน" ชาวไทยใหญ่อพยพมาจากรัฐฉาน ซึ่งเป็นบ้านเมืองเดิมในประเทศ

2. **ชาวไทยภูเขา** ส่วนใหญ่จะอาศัยและประกอบอาชีพอยู่บนพื้นที่สูงมีจำนวนใกล้เคียงกับคนเชื้อสายไทยใหญ่ โดยชาวไทยภูเขาจะอยู่ในทุกอำเภอ มีทั้งหมด 576 กลุ่มบ้านประกอบด้วยเผ่าต่าง ๆ ดังนี้

- **กะเหรี่ยง** เป็นชนเผ่าที่มีประชากรมากที่สุดของชาวไทยภูเขา คือประมาณร้อยละ 79.3 จะตั้งถิ่นฐานอยู่ทุกอำเภอ เป็นกลุ่มชนที่อาศัยในดินแดนนี้มาช้านาน บางหมู่บ้านมีอายุมากกว่า 100 ปีกะเหรี่ยงในแม่ฮ่องสอนมีสองกลุ่ม คือ กะเหรี่ยงโปว พบมากที่สุด อ.แม่สะเรียง, อ.สบเมย กับกะเหรี่ยงสะกอ พบอยู่ทุกอำเภอ

- **มูเซอ** แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ มูเซอแดง และมูเซอดำ

- **ลีซอ** พบได้ใน อ.ปาย และ อ.ปางมะผ้า

- **ลัวะ** เป็นกลุ่มชนที่อาศัยในดินแดนล้านนา รวมถึงแม่ฮ่องสอนมาตั้งแต่โบราณ ปัจจุบันชาวลัวะอพยพขึ้นไปอยู่บนพื้นที่ภูเขาสูง ตั้งชุมชนเป็นแนวยาวไปตามสันเขาพบได้มากที่สุดที่เขตรอยต่ออำเภอแม่ลาน้อย กับอำเภอแม่แจ่ม จ.เชียงใหม่

- **ม้งหรือมั่ง** เป็นกลุ่มชาวเขาที่มีประชากรน้อยที่สุดในแม่ฮ่องสอนแต่มีอยู่ทุกอำเภอแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ม้งขาวและม้งลาย ซึ่งเรียกจาก สีกระโปรงของผู้หญิงชาวม้งนั่นเอง

- **ปาดอง หรือกะเหรี่ยงคอยาว** ปัจจุบันมีอยู่ที่บ้านในสอย บ้านน้ำเพียงดิน และบ้านห้วยเสือเต่าในเขตอำเภอเมือง

- จีนฮ่อ เป็นกลุ่มชาวจีนที่เป็นอดีตทหารกองพล 93 ที่หนีภัยทางการเมืองเข้ามาในประเทศไทยอยู่ที่ อ.ปาย , อ.ปางมะผ้า และ อ.เมือง บางแห่งตั้งเป็นชุมชนถาวรมีเฉพาะชาวจีนฮ่อเท่านั้น เช่น หมู่บ้านสันติชล อ.ปาย และหมู่บ้านแม่ฮ่อ อ.เมือง

การศึกษา

ด้านการศึกษ แบ่งออกเป็น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2 เขต คือ เขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ประกอบด้วย อำเภอเมือง อำเภอปาย อำเภอปางมะผ้า และอำเภอขุนยวม เขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 ประกอบด้วย อำเภอแม่สะเรียง อำเภอแม่ลาน้อย และอำเภอสบเมย โดยปัจจุบันมีสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนถึงระดับปริญญาตรีและปริญญาโท คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน อำเภอเมือง และอำเภอแม่สะเรียง และระดับปริญญาโท ของมหาวิทยาลัยบูรพา เปิดสอนที่อำเภอเมือง และมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เปิดสอนที่อำเภอแม่สะเรียง นอกจากนี้แล้วยังมีการศึกษานอกระบบ โดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยดำเนินการให้บริการศึกษาในรูปแบบศึกษาแบบเบ็ดเตล็ด การศึกษาเพื่อชุมชนบนพื้นที่สูง การศึกษาสายสามัญและสายอาชีพด้วย

จังหวัดแม่ฮ่องสอนแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาออกเป็น 2 เขตพื้นที่ ดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1 ให้การบริการ การศึกษา จำนวน 4 อำเภอ คือ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอขุนยวม อำเภอปางมะผ้า อำเภอปาย

- สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1	มีจำนวน	147	แห่ง
- อัตราจำนวนครู	มีจำนวน	1,073	คน
- ครูที่ปฏิบัติงานจริง	มีจำนวน	1,054	คน
- จำนวนนักเรียน	มีจำนวน	22,574	คน

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ให้การบริการ การศึกษา จำนวน 3 อำเภอ คือ อำเภอแม่สะเรียง อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอสบเมย

- สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2	มีจำนวน	187	แห่ง
- อัตราจำนวนครู	มีจำนวน	1,077	คน
- ครูที่ปฏิบัติงานจริง	มีจำนวน	1,062	คน
- จำนวนนักเรียน	มีจำนวน	21,720	คน

(ข้อมูล ณ วันที่ 10 เดือน มิถุนายน 2552)

การถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษา

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้รับถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษา โรงเรียนบ้านจองคำ จาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยภารกิจที่ถ่ายโอน ในเรื่องการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย และการจัดการศึกษาระดับ ประถมศึกษา เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2550 และได้เปลี่ยนชื่อเป็น “โรงเรียน อบจ. บ้านจองคำ”

ตารางเปรียบเทียบก่อน – หลัง การถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษา

อัตรากำลัง	ก่อนการถ่ายโอน	หลังการถ่ายโอน
จำนวนครู	12	16
จำนวนนักเรียน	152	454
จำนวนลูกจ้างประจำ	1	-
จำนวนลูกจ้างชั่วคราว	-	-
จำนวนพนักงานจ้างตามภารกิจ	-	6
รวม	165	476

(ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2552)

นอกจากนี้แล้ว ด้านการศึกษา โรงเรียนสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ได้ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีโรงเรียนในสังกัด โดยส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 5 แห่ง ดังนี้

โรงเรียนในสังกัดกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดน 332 จำนวน 3 แห่ง

1. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านตุน ตำบลห้วยห้อม อำเภอแม่ลาน้อย
2. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านแม่ลาจิว ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย
3. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านโตแฮ ตำบลสบเมย อำเภอสบเมย

โรงเรียนในสังกัดกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดน 336 จำนวน 2 แห่ง

1. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านแสนคำลือ ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า
2. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านปงยาม ตำบลนาปู่ป้อม อำเภอปางมะผ้า

-ข้อมูลจำนวนคนพิการจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีคนพิการมาจดทะเบียนคนพิการแล้วจำนวน 2,848 คน (ข้อมูล ณ เดือน มีนาคม 2552) แยกเป็นชาย 1,669 คน หญิง 1,179 คน โดยมีคนพิการมากที่สุดในเขตอำเภอเมือง รองลงมาคือ อำเภอแม่สะเรียง ขุนยวม ปาย สบเมย แม่ลาน้อย และปางมะผ้า ตามลำดับ คนพิการส่วนใหญ่มีความพิการ

ทางกาย มากที่สุด รองลงมา คือ ทางการได้ยิน, ทางการมองเห็น, ทางสติปัญญา, คนพิการซ้ำซ้อน และทางจิตใจ ตามลำดับ

การศึกษาของคนพิการ

จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้จัดการศึกษาให้แก่คนพิการ 3 ระบบ ได้แก่

1. โรงเรียนร่วม ดำเนินการโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2 เขต คือ เขตการศึกษาเขต 1 มีโรงเรียน 21 แห่ง นักเรียนพิการ 318 คน ,เขตการศึกษาเขต 2 มีโรงเรียน 18 แห่ง มีนักเรียนพิการ 219 คน รวม 2 เขต มีโรงเรียน 39 แห่ง มีนักเรียนพิการ 537 คน

2. โรงเรียนการศึกษาพิเศษ ดำเนินการโดยศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอนซึ่งอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปัจจุบันมีคนพิการรับบริการ 235 คน

3. การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ดำเนินการโดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งมีสำนักงานระดับอำเภอทุกอำเภอ มีตนบริการเข้ารับการศึกษาพร้อมกับคนปกติ จำนวน 24 คน

หน่วยงานที่ให้การสนับสนุนคนพิการ

1. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น –สนับสนุนเบี้ยยังชีพ
2. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน - สนับสนุนส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
3. สังกานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 และเขต 2 -, การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ,ศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัดแม่ฮ่องสอน - ให้บริการด้านการศึกษา

สาธารณสุข

สาธารณสุข โรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลชุมชนครบทุกอำเภอ คนในชนบทเข้าถึงบริการด้านสาธารณสุขมากขึ้น พบว่าหญิงมีครรภ์ได้รับบริการทำคลอดมากขึ้น เด็กประถมได้รับวัคซีนครบเพิ่มขึ้น มีโรงพยาบาลรัฐบาล 7 แห่ง สถานีอนามัย 71 แห่ง คลินิกทุกประเภท 31 แห่ง สถานบริการชุมชน 49 แห่ง

จำนวนสถานพยาบาล จำแนกเป็นรายอำเภอ ปีงบประมาณ 2551

อำเภอ	โรงพยาบาล รัฐบาล	โรงพยาบาล เอกชน	สถานี อนามัย	สถานบริการ สาธารณสุขชุมชน	คลินิก/ร้านขายยา สถานพยาบาล
เมืองแม่ฮ่องสอน	1	-	16	4	6
ขุนยวม	1	-	10	2	4
ปางมะผ้า	1	-	5	7	2
ปาย	1	-	11	5	8
แม่ลาน้อย	1	-	10	12	3
แม่สะเรียง	1	-	11	9	6
สบเมย	1	-	8	13	-
รวม	7	-	71	49	31

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน

สาเหตุการป่วยของผู้ป่วยนอก

ตามบัญชีแยกโรค 21 กลุ่มโรค พบสาเหตุการเจ็บป่วยที่สำคัญของผู้ป่วยนอก 5 อันดับแรก คือ ป่วยด้วยสาเหตุโรกระบบหายใจมากที่สุด รองลงมา คือ โรกระบบย่อยอาหาร โรกระบบกล้ามเนื้อ อาการแสดงและสิ่งผิดปกติที่พบได้จากการตรวจทางคลินิก และโรคติดเชื้อและปรสิต

สาเหตุการป่วย / ตาย ด้วยโรคติดต่อที่เฝ้าระวังทางระบาดวิทยา

ประชาชนจังหวัดแม่ฮ่องสอนป่วยด้วยโรคที่ต้องเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา 5 อันดับแรก ในปี 2551 คือ โรคอุจจาระร่วง รองลงมา คือ โรคไข้ไม่ทราบสาเหตุ โรคมาลาเรีย โรคปอดบวม และบิด สำหรับโรคที่พบอัตราตายสูงสุด คือ ปอดบวม และอัตราป่วยตายสูงสุด 3 อันดับแรก คือ โรคปอดบวม โรคมาลาเรีย และอุจจาระร่วง

ศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน คือประมาณร้อยละ 77.50 จะนับถือศาสนาพุทธ รองลงมาคือศาสนาคริสต์ประมาณร้อยละ 20.90 นับถือศาสนาอิสลาม ประมาณร้อยละ 0.50 และที่เหลืออีกประมาณร้อยละ 1.10 นับถือศาสนาอื่นๆ โดยมีจำนวนศาสนสถานใช้ในการปฏิบัติศาสนกิจ ดังนี้

1. มีวัด จำนวน 136 วัด แยกเป็นพระอารามหลวง 1 วัด วัดราษฎร์ 135 วัด และแยกเป็นวัดมหานิกาย 130 วัด วัดธรรมยุต 6 วัด สำนักสงฆ์ 126 แห่ง วัดร้าง 11 แห่ง วัดพัฒนาตัวอย่าง 11 วัด วัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่น 2 วัด และวัดที่เป็นอุทยานการศึกษา 7 วัดมีพระภิกษุ 387 รูป แยกเป็นมหานิกาย 365 รูป ธรรมยุต 22 รูป สามเณร 341 รูป แยกเป็นมหานิกาย 334 รูป ธรรมยุต 7 รูป

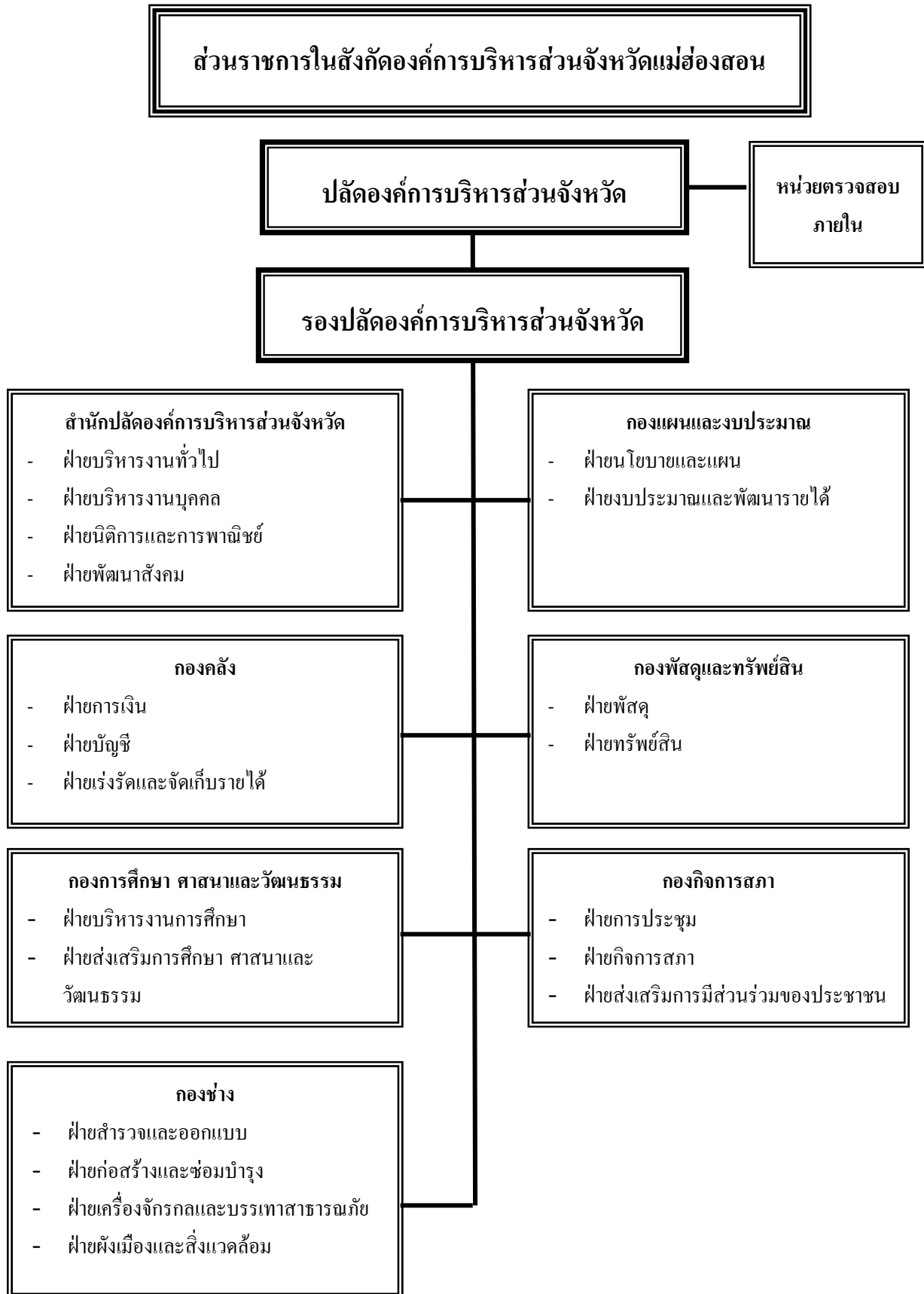
2. โบสถ์คริสต์ จำนวน 128 แห่ง แยกเป็นโบสถ์คาทอลิก 71 แห่ง โบสถ์โปรเตสแตนต์ 57 แห่ง
3. มัสยิดของศาสนาอิสลาม จำนวน 5 แห่ง

ด้านการเมือง - การบริหาร

โครงสร้างและอำนาจหน้าที่การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ประกาศจัดแบ่งส่วนราชการภายในองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 39 มาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 4 แห่งพระราชกฤษฎีการะเบียบข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2541 มติ ก.จ. ประชุมครั้งที่ 7 / 2548 เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2548 และ มติ ก.จ.จ แม่ฮ่องสอน ดังนี้

สถานภาพอัตรากำลัง

ตารางแสดงกรอบอัตรากำลัง องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ณ วันที่ 10 กรกฎาคม 2552

ส่วนราชการ	ข้าราชการ	ลูกจ้างประจำ	พนักงานจ้าง	รวม
1. สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด	21	6	16	43
2. กองกิจการสภา	9	-	2	11
3. กองแผนและงบประมาณ	7	-	2	9
4. กองคลัง	12	2	1	15
5. กองช่าง	18	14	15	47
6. กองพัสดุและทรัพย์สิน	9	-	4	13
7. กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	8	-	7	15
8. หน่วยตรวจสอบภายใน	1	-	-	1
รวมทั้งสิ้น	85	22	47	154

สถานะการคลัง

ตารางแสดงรายรับรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน
(เปรียบเทียบตั้งแต่ปี 2548 - 2552)

รายการ	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2549	พ.ศ. 2550	พ.ศ. 2551	พ.ศ. 2552
รายรับ (บาท)	155,621,652.06	157,292,643.56	182,550,460.50	152,586,973.55	149,351,900.01
รายจ่าย (บาท)	153,357,308.02	154,775,415.87	168,636,146.93	100,315,213.85	63,865,620.24

หมายเหตุ พ.ศ. 2552 นับจาก 1 ตุลาคม 2551 - 30 มิถุนายน 2552

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แหล่งน้ำธรรมชาติ

เป็นแหล่งกำเนิดลำน้ำหลายสาย เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นภูเขาและป่าไม้อุดมสมบูรณ์ เช่น แม่น้ำปาย แม่น้ำยม น้ำแม่สะงา น้ำลาน น้ำของ น้ำแม่สะมาด น้ำแม่สุรินทร์ โดยทั้งหมดจะเป็นสาขาย่อยของแม่น้ำสาละวิน ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัด

ป่าไม้

จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีภูมิประเทศเป็นภูเขาสูงชันสลับซับซ้อน พื้นที่ส่วนใหญ่ยังคงเป็นป่าไม้ตามธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ป่าไม้ มีหลากหลายประเภท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพวกป่าแดงและป่าเบญจพรรณ มีพื้นที่รวมกันประมาณร้อยละ 88.02 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด มีไม้สักคุณภาพเยี่ยม ส่วนไม้เนื้อแข็งที่มีคุณภาพดีซึ่งหาได้ยากในท้องที่อื่น แต่ยังมีอยู่มากในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่ ไม้เต็ง ไม้รัง ไม้ตะเคียน ไม้พลวง ไม้ประดู่ ไม้แดง เป็นต้น

ด้วยเหตุที่มีไม้หายากนี้เอง ทำให้มีการบุกรุกตัดต้นไม้เพื่อการค้าเป็นจำนวนมาก แม้ว่ารัฐบาลจะหาทางป้องกันและปราบปรามอย่างหนักและต่อเนื่องก็ตาม นอกจากนี้จำนวนป่าที่ลดลงยังมีสาเหตุมาจากการเกิดไฟไหม้ป่า โดยพบว่าส่วนใหญ่เกิดจากการหาของป่ามากที่สุด ประมาณร้อยละ 38.23 รองลงมาเป็นการเผาไร่ ร้อยละ 25.28 ที่เหลือมีสาเหตุเกิดจากการล่าสัตว์ การเลี้ยงสัตว์ จากนักท่องเที่ยว เป็นต้น

รัฐบาลจึงได้กำหนดมาตรการในการป้องกันและรักษาพื้นที่ป่า โดยการกำหนดประเภทของป่าไม้ เพื่อให้ง่ายต่อการควบคุมดูแล อีกทั้งยังเป็นการช่วยเพิ่มจำนวนพื้นที่ป่าไม้ให้มากขึ้นด้วย ซึ่งได้กำหนดพื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. พื้นที่ป่าไม้อุรุกษ์ ประกอบด้วย

1.1 อุทยานแห่งชาติ จำนวน 5 แห่ง รวมเนื้อที่ 2,132,950 ไร่ คือ

- อุทยานแห่งชาติน้ำตกแม่สุรินทร์ มีเนื้อที่ 247,875 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนและอำเภอขุนยวม
- อุทยานแห่งชาติสาละวิน มีเนื้อที่ 450,950 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอแม่สะเรียง และอำเภอสบเมย
- อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง มีเนื้อที่ 782,575 ไร่ ครอบคลุมอำเภอปาย จ.แม่ฮ่องสอนและอำเภอแม่แตง อำเภอเชียงดาว จ.เชียงใหม่
- อุทยานแห่งชาติแม่เงา มีเนื้อที่ 257,650 ไร่ อยู่ในเขตอ.ท่าสองยาง จ.ตาก อ.อมก๋อย จ.เชียงใหม่ ค.แม่สวด อ.สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน
- อุทยานแห่งชาติถ้ำปลา – น้ำตกผาเสื่อ มีเนื้อที่ 393,900 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอเมือง

1.2 วนอุทยาน จำนวน 12 แห่ง รวมเนื้อที่ 50,798 ไร่ คือ

- วนอุทยานน้ำตกไม้กาย มีเนื้อที่ 3,125 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอปางมะผ้า
- วนอุทยานน้ำตกแม่เงา มีเนื้อที่ 1,300 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอแม่ลาน้อย
- วนอุทยานน้ำตกไม้ช้างหนาม มีเนื้อที่ 4,500 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอเมือง
- วนอุทยานน้ำตกแม่ขมหลวง มีเนื้อที่ 1,312 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอขุนยวม
- วนอุทยานน้ำตกกลอโศก มีเนื้อที่ 6,250 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอสบเมย
- วนอุทยานไม้สักใหญ่ มีเนื้อที่ 14,375 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอสบเมย
- วนอุทยานถ้ำธารลอด มีเนื้อที่ 2,436 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอแม่สะเรียง
- วนอุทยานน้ำตกห้วยแม่แสด มีเนื้อที่ 6,700 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอสบเมย
- วนอุทยานถ้ำแม่ลาน้อย (ถ้ำแก้วโกมล) มีเนื้อที่ 51 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอแม่ลาน้อย
- วนอุทยานทุ่งบัวตอง มีเนื้อที่ 4,437 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอขุนยวม
- วนอุทยานน้ำตกแม่สวรรค์น้อย มีเนื้อที่ 2,812 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอแม่สะเรียง
- วนอุทยานผาหินตั้ง มีเนื้อที่ 3,500 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

1.3 เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า จำนวน 6 แห่ง รวมเนื้อที่ 2,080,430 ไร่ คือ

- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสาละวิน มีเนื้อที่ 546,875 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอแม่สะเรียง
- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย มีเนื้อที่ 738,195 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอปางมะผ้า และอำเภอปาย
- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่ขมฝั่งขวา มีเนื้อที่ 182,500 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอขุนยวมและอำเภอแม่ลาน้อย
- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่ลา - แม่สะ มีเนื้อที่ 148,125 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอปาย
- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสันปันแดน มีเนื้อที่ 173,125 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอปางมะผ้า
- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยแสง มีเนื้อที่ 291,610 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอขุนยวม

1.4 สวนรุกขชาติ จำนวน 4 แห่ง รวมเนื้อที่ 2,489 ไร่ คือ

- สวนรุกขชาติห้วยชมภู มีเนื้อที่ 1,200 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอแม่สะเรียง
- สวนรุกขชาติห้วยโป่งแช่ มีเนื้อที่ 216 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน
- สวนรุกขชาติห้วยหินหอม มีเนื้อที่ 73 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน
- สวนรุกขชาติแม่สุรินทร์ มีเนื้อที่ 1,000 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอขุนยวม

2. พื้นที่ป่าไม้เศรษฐกิจ ประกอบด้วยป่าสงวน จำนวน 9 ป่า คือ

- 2.1 ป่าสาละวิน มีเนื้อที่ 1,139,000 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอแม่สะเรียง และอำเภอสบเมย
- 2.2 ป่าแม่สุรินทร์ มีเนื้อที่ 177,500 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอขุนยวม
- 2.3 ป่าแม่ขวมฝั่งซ้าย แปลง 1 มีเนื้อที่ 725,156 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอขุนยวมและอำเภอแม่ลาน้อย
- 2.4 ป่าแม่ขวมฝั่งซ้าย แปลง 2 มีเนื้อที่ 1,659,375 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอแม่สะเรียง และ อำเภอสบเมย
- 2.5 ป่าแม่ขวมฝั่งขวา มีเนื้อที่ 655,125 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอแม่สะเรียง และอำเภอสบเมย
- 2.6 ป่าแม่ปายฝั่งซ้าย ตอนบน มีเนื้อที่ 662,812 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอปาย
- 2.7 ป่าแม่ปายฝั่งซ้าย ตอนล่าง มีเนื้อที่ 605,313 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน และอำเภอปาย
- 2.8 ป่าแม่ปายฝั่งขวา มีเนื้อที่ 801,747 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน และอำเภอปางมะผ้า
- 2.9 ป่าแม่เงาและป่าแม่คำเพ็ง มีเนื้อที่ 562,500 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอขุนยวม และอำเภอแม่ลาน้อย

ส่วนที่ 3

สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา

3.1. การสรุปสถานการณ์การพัฒนา

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาในปัจจุบันและโอกาสการพัฒนา
 ในอนาคตของท้องถิ่นวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT)

จุดแข็ง

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1.1 จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีทางหลวงแผ่นดินเชื่อมระหว่างอำเภอครบทุกอำเภอ ได้แก่

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 108 จาก จ.เชียงใหม่ ผ่าน อ. สอด อ. แม่สะเรียง อ. เมืองแม่ฮ่องสอน ระยะทาง ประมาณ 350 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 7 ชั่วโมง ในเส้นทางสายนี้มีสภาพถนนลาดชัน และมีทางโค้งจำนวนมาก
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1095 จาก จ.เชียงใหม่ ผ่าน อ.แม่แตง อ.ปาย ถึง อ.เมืองแม่ฮ่องสอนระยะทางประมาณ 245 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 5 ชั่วโมง สภาพถนนจะมีความลาดชันกว่าทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 108
- ทางหลวงหมายเลข 1085 จาก อ.แม่สวด จ.ตาก อ.สบเมย อ.แม่สะเรียง ถึง อ.เมืองแม่ฮ่องสอน ระยะทาง ประมาณ 394 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 7 ชั่วโมง

1.2 จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีแหล่งน้ำที่สามารถนำมาผลิตน้ำประปา ได้ตลอดทั้งปี ส่วนใหญ่จะเป็นแหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ แม่น้ำปาย ลำน้ำตาง แม่น้ำยวม และอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ฮ่องสอน มีระบบผลิต จำหน่ายน้ำประปา โดยมีกำลังการผลิตน้ำประปารวมทั้งสิ้น 324,732 ลูกบาศก์เมตร /ต่อเดือน หรือ 10,040 ลูกบาศก์เมตร /ต่อวัน โดยมีผู้ใช้น้ำประปาจำนวน 11,326 ราย

1.3 จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีแหล่งน้ำขนาดใหญ่และขนาดเล็ก แหล่งน้ำชลประทานที่มีอยู่ภายในจังหวัดประกอบด้วยแหล่งน้ำตามโครงการขนาดใหญ่และขนาดกลางโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนและโครงการขนาดเล็ก ที่สร้างเสร็จแล้วถึงสิ้นปีงบประมาณ 2551 รวม 275 โครงการ สามารถเก็บกักน้ำได้ 10.60 ล้านลูกบาศก์เมตรและมีพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ 108,545 ไร่

ตาราง จำนวนแหล่งน้ำ จำแนกตามประเภทแหล่งน้ำ เป็นรายอำเภอ พ.ศ. 2551

อำเภอ	รวม	ประเภทแหล่งน้ำ Type of water resources							
		อ่างเก็บน้ำ		ฝาย คอนกรีต	ทำนบ	สระ/หนอง/ บึง	คู/ คลอง	บ่อ บาดาล	บ่อ น้ำตื้น
		ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก						
เมือง	101	2	12	45	-	5	37	-	-
ขุนยวม	33	-	4	18	2	4	5	-	-
ปาย	18	-	-	9	3	1	5	-	-
แม่สะเรียง	16	-	2	10	-	4	-	-	-
แม่ลาน้อย	38	-	-	24	3	6	5	-	-
สบเมย	51	-	4	22	-	19	6	-	-
ปางมะผ้า	18	-	3	10	-	4	1	-	-
รวม	275	2	25	138	8	43	59	-	-

ที่มา : โครงการชลประทาน จังหวัดแม่ฮ่องสอน (ข้อมูล ณ วันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ.2552)

1.5 จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีแหล่งให้บริการไฟฟ้าทั้งหมด 7 แห่ง

ตาราง การจำหน่ายกระแสไฟฟ้า และจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า เป็นรายอำเภอ

อำเภอ	จำนวน ผู้ใช้ไฟ (ราย)	การจำหน่ายกระแสไฟฟ้า (1,000,000 กิโลวัตต์/ชั่วโมง) Electricity sales (1,000 kw/h.)			
		รวม	สถานธุรกิจและ อุตสาหกรรม	สถานที่ราชการ และสาธารณะ	ที่อยู่อาศัย
เมืองแม่ฮ่องสอน	13,350	2,860,408.26	979,765.20	668,835.46	1,211,807.60
ขุนยวม	5,112	468,110.68	110,236.56	53,049.12	304,825.00
ปางมะผ้า	2,401	234,473.78	51,072.20	50,578.58	132,823.00
ปาย	8,126	1,225,252.74	527,950.53	163,443.21	533,859.00
แม่ลาน้อย	5,662	472,272.41	91,643.21	79,630.20	300,999.00
แม่สะเรียง และสบเมย	12,176	1,754,121.61	515,601.57	292,180.04	946,340.00
รวม	46,827	7,014,639.48	2,276,269.57	1,307,716.61	3,430,653.30
ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดแม่ฮ่องสอน					

จำนวนกำลังการผลิต และปริมาณการใช้น้ำประปาในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอนแยกเป็นรายอำเภอ

อำเภอ	กำลังการผลิต/วัน	ปริมาณการใช้น้ำประปาเฉลี่ยต่อเดือน	จำนวนผู้ใช้น้ำ
เมืองแม่ฮ่องสอน	4,800 ลบ.ม./วัน	161,576 ลบ.ม./ เดือน	4,830 ราย
ขุนยวม	740 ลบ.ม./วัน	22,200 ลบ.ม./ เดือน	1,280 ราย
ปางมะผ้า	1,200 ลบ.ม./วัน	9,667 ลบ.ม./ เดือน	249 ราย
ปาย	1,200 ลบ.ม. / วัน	60,000 ลบ.ม. / เดือน	900 ราย
แม่สะเรียง	1,800 ลบ.ม./วัน	63,962 ลบ.ม./ เดือน	3,409 ราย
แม่ลาน้อย	300 ลบ.ม./วัน	7,327 ลบ.ม./ เดือน	658 ราย
รวม	10,040 ลบ.ม./วัน	324,732 ลบ.ม./เดือน	11,326 ราย

ที่มา : สำนักงานประปาแม่ฮ่องสอน ,เทศบาลขุนยวม, เทศบาลปาย (ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2552)

2. ด้านเศรษฐกิจ

2.1 ทรัพยากรดินและ พันธุ์กรรมของพืชในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ยังไม่ได้รับการทำลายมากนัก ยังคงรักษาระบบการผลิตแบบดั้งเดิมสามารถส่งเสริมเกษตรกรปลอดสารพิษ เกษตรอินทรีย์ ซึ่งได้รับความต้องการจากผู้บริโภคทั่วไปค่อนข้างมาก ขณะเดียวกันยังสามารถพัฒนาการเพาะปลูกพืชเมืองหนาว แหล่งผลิตพันธุ์พืช ได้ อีกส่วนหนึ่ง

2.2 พื้นที่ของทุกอำเภอ มีแนวชายแดนติดกับสหภาพพม่า และมีจุดแลกเปลี่ยน ค้าขายสินค้าร่วมกันหลายจุด สามารถที่จะขยายและจัดระบบการค้า จุดผ่อนปรนได้อีกหลายจุด เพื่อขยายโอกาสการลงทุนด้านธุรกิจการค้าอื่น ๆ ภาคอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ส่งเสริมทิศทางการพัฒนาภาคเหนือตอนบน ระหว่างความร่วมมือ อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ (ไทย – เมียนมาร์ – ลาว – กัมพูชา – เวียดนาม – จีนตอนใต้)

2.3 แม่ฮ่องสอนเป็นเมืองที่มีความสมดุลมาก ในเรื่องเศรษฐกิจแบบพึ่งตนเอง การพัฒนาความเจริญด้านเทคโนโลยี ความทันสมัยที่ไม่มากเกินไป สอดคล้องกับความต้องการและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ที่อ้างอิง ธรรมชาติและความเรียบง่าย

2.4 จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดหนึ่งที่เป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศพืชเศรษฐกิจหลักที่ปลูก ได้แก่ ข้าวเจ้า ข้าวไร่ ลิ้นจี่ ยาสูบ แดงโม ข้าวโพด ถั่วต่าง ๆ กระเทียม กะหล่ำปลี งามา กาแฟ

2.5 มีสถาบันการศึกษาและหน่วยงานราชการภาครัฐที่เกี่ยวข้อง กับการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจและการพัฒนาอาชีพเป็นจำนวนมาก เช่น ศูนย์พัฒนาฝีมือและแรงงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน วิทยาลัยการอาชีพพนวมินทรราชินี วิทยาลัยการอาชีพแม่สะเรียง วิทยาลัยชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

2.6 มีแหล่งวัตถุดิบ (แร่ธาตุ) จำนวนมากและหลากหลาย เช่นแหล่งดินขาว ถ่านลิกไนต์

2.7 มีสหกรณ์ การรวมกลุ่มและแหล่งเงินทุนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนในการดำเนินการด้านการประกอบอาชีพ การลงทุนต่าง ๆ ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2551จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีสหกรณ์ ทั้งสิ้น 43 สหกรณ์ มีสมาชิกทั้งสิ้น 12,578 คน แบ่งเป็น สหกรณ์ภาคการเกษตร 24 สหกรณ์ (55.81%) มีสมาชิก 4,607 คน (36.62%) และเป็นสมาชิกสหกรณ์นอกภาคการเกษตร 19 สหกรณ์ (44.19%) มีสมาชิก 7,971 คน (63.38%)

สหกรณ์ภาคการเกษตร 1. สหกรณ์การเกษตร 24 สหกรณ์ สมาชิก 4,600 คน

สหกรณ์นอกภาคการเกษตร

1. สหกรณ์ออมทรัพย์	5 สหกรณ์	สมาชิก	5,556 คน
2. สหกรณ์ร้านค้า	3 สหกรณ์	สมาชิก	582 คน
3. สหกรณ์บริการ	9 สหกรณ์	สมาชิก	1,017 คน
4. เครดิตยูเนียน	2 สหกรณ์	สมาชิก	756 คน
	รวม	19 สหกรณ์	สมาชิก 7,971 คน

รวมสหกรณ์ทั้งสิ้น 43 สหกรณ์ สมาชิก 12,578 คน

2.8 จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม ทั้งหมด 137 แห่ง แยกเป็นรายอำเภอ ดังนี้

อำเภอ	จำนวนโรงงานสีข้าว	จำนวนโรงงานขนาดเล็ก (50 คน)	จำนวนโรงงานขนาดกลาง (50-200 คน)	จำนวนโรงงานขนาดใหญ่ (200คนขึ้นไป)	แยกตามจำนวนคนงาน	
					ชาย	หญิง
เมือง	29	33	3	-	500	81
ขุนยวม	9	6	-	-	45	3
ปาย	2	13	-	-	53	2
แม่สะเรียง	3	27	-	-	205	36
แม่ลาน้อย	3	3	-	-	26	5
สบเมย	-	1	1	-	8	7
ปางมะผ้า	2	2	-	-	9	-
รวม	48	85	4	-	846	134

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน (ข้อมูล ณ วันที่ 24 กรกฎาคม 2552)

3. ด้านคุณภาพชีวิต

3.1 การจัดการศึกษา ในปีการศึกษา 2552 จังหวัดแม่ฮ่องสอน ดำเนินการด้านการศึกษาออกเป็น 2 ระบบ คือ ในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียน อีกทั้งยังแบ่งการจัดการศึกษาออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีจำนวนสถานศึกษา ครู นักเรียน จำแนกตามสังกัด ระบบการศึกษา ดังนี้

1. การศึกษาในระบบโรงเรียน มีทั้งสิ้น 346 แห่ง 27 สาขา แยกตามสังกัด ดังนี้
 - สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 314 แห่ง 27 สาขา
 - สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 6 แห่ง
 - กรมสามัญศึกษา 12 แห่ง
 - กรมอาชีวศึกษา 2 แห่ง
 - กระทรวงมหาดไทย 1 แห่ง
 - สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 4 แห่ง
 - สำนักพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัด 7 แห่ง
2. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตารางแสดงจำนวน อาจารย์ และนักเรียน แยกเป็นรายอำเภอ

อำเภอ	อาจารย์ (คน)	นักเรียน (คน)
เมืองแม่ฮ่องสอน	5	687
ขุนยวม	6	593
ปางมะผ้า	4	689
ปาย	5	713
สบเมย	6	524
แม่สะเรียง	8	823
แม่ลาน้อย	7	633
รวม	41	4,662

3. หลักสูตรที่เปิดสอน ประจำภาคเรียน ปีการศึกษา 2551และ 2552 ของมหาวิทยาลัย
ราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน

สาขาที่เปิดสอนระดับปริญญาตรี	จำนวนนักศึกษา	
	ปีการศึกษา 2551	ปีการศึกษา 2552
ภาคปกติ(จันทร์-ศุกร์) สาขาวิชาอุตสาหกรรมและ เทคโนโลยีศึกษาการงานอาชีพ	24	39
สาขาวิชาการท่องเที่ยวในมิติ เศรษฐกิจพอเพียง	24	58
สาขาวิชาการอุตสาหกรรมการ ท่องเที่ยว	14	33
สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	51	81
สาขาวิชาการบัญชี	42	45
สาขาวิชาการประถมศึกษา	86	96
ภาคพิเศษ (เสาร์-อาทิตย์)	241	352
สาขาวิชาการบัญชี	12	63
สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม การก่อสร้าง	-	43
รวม	302	546
สาขาที่เปิดสอนระดับปริญญาโท ภาคพิเศษ (เสาร์-อาทิตย์)		
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา	40	40
สาขาวิชาหลักสูตรการสอน	10	10
สาขาสาธารณสุขศาสตร์	-	12
ศูนย์การศึกษาแม่สะเรียง ภาคพิเศษ(เสาร์-อาทิตย์)		
สาขาวิชาการบัญชี	-	27
สาขาวิชาอุตสาหกรรมศิลป์	-	33
สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	-	52
รวม	50	174

จำนวนอาจารย์ที่สอนแยกเป็นคณะ จำนวน 4 คณะ ดังนี้

ที่	คณะที่เปิดสอน	จำนวนอาจารย์ผู้สอน
1	คณะวิทยาศาสตร์	3
2	คณะเทคโนโลยีการเกษตร	1
3	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3
4	คณะครุศาสตร์	3
5	อาจารย์ที่สอนที่วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน	10
6	วิทยากรท้องถิ่น	17
	รวม	37

3.2 จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีโรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลชุมชนครบทุกอำเภอ คนในชนบทเข้าถึงบริการด้านสาธารณสุขมากขึ้น พบว่าหญิงมีครรภ์ได้รับบริการทำคลอดมากขึ้น เด็กประถมได้รับวัคซีนครบเพิ่มขึ้น มีโรงพยาบาลรัฐบาล 7 แห่ง สถานีนอนามัย 71 แห่ง คลินิกทุกประเภท 31 แห่ง สถานบริการชุมชน 49 แห่ง

จำนวนสถานพยาบาล จำแนกเป็นรายอำเภอ ปีงบประมาณ 2551

อำเภอ	โรงพยาบาล รัฐบาล	โรงพยาบาล เอกชน	สถานี อนามัย	สถานบริการ สาธารณสุขชุมชน	คลินิก/ร้านขายยา สถานพยาบาล
เมืองแม่ฮ่องสอน	1	-	16	4	6
ขุนยวม	1	-	10	2	4
ปางมะผ้า	1	-	5	7	2
ปาย	1	-	11	5	8
แม่ลาน้อย	1	-	10	12	3
แม่สะเรียง	1	-	11	9	6
สบเมย	1	-	8	13	-
รวม	7	-	71	49	31

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน

3.3 จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้รับการส่งเสริมการออกกำลังกาย การเล่นกีฬา จากหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่การรณรงค์ให้ออกกำลังกาย การจัดการแข่งขันกีฬาต่าง ๆ การก่อสร้างสนามกีฬาลานกีฬาเอนกประสงค์ ครอบคลุมทุกอำเภอ

3.4 จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีการรวมพลังต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งราชการ เอกชน ประชาชน ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีการจัดตั้งศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดแม่ฮ่องสอน รวมทั้งมีการใช้กระบวนการประชาคมหมู่บ้าน / ชุมชน ในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด

3.5 จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีศูนย์พัฒนาตามพระราชดำริ จำนวน 4 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาลุ่มน้ำปายตามพระราชดำริ , ศูนย์พัฒนาที่สูงปางตองตามพระราชดำริ , ศูนย์พัฒนาในสอยตามพระราชดำริ, ศูนย์พัฒนาห้วยมะเขือส้มตามพระราชดำริ

3.6 จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีศูนย์ศิลปาชีพในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 7 แห่ง โดยมีสมาชิก 2,425 คน และกลุ่มศิลปาชีพ จำนวน 110 กลุ่ม ซึ่งเป็นกลุ่มที่เข้มแข็ง เช่น กลุ่มทอผ้าบ้านสันติสุข อำเภอแม่ออน , กลุ่มทอผ้าไหมบ้านนาป่าแปก อำเภอเมือง , กลุ่มจักสานบ้านเลโ๊ะ อำเภอสบเมย

4. ด้านศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.1 จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความหลากหลายทางด้านศาสนาและวัฒนธรรม ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ประชากรส่วนใหญ่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน คือประมาณร้อยละ 77.50 จะนับถือศาสนาพุทธ รองลงมาคือ ศาสนาคริสต์ประมาณร้อยละ 20.90 นับถือศาสนาอิสลาม ประมาณร้อยละ 0.50 และที่เหลืออีกประมาณร้อยละ 1.10 นับถือศาสนาอื่นๆ โดยมีจำนวนศาสนสถานใช้ในการปฏิบัติศาสนกิจ ดังนี้

1. มีวัดทั้งสิ้น 136 วัด แยกเป็นพระอารามหลวง 1 วัด วัดราษฎร์ 135 วัดและแยกเป็นวัดมหานิกาย 130 วัด วัดธรรมยุต 6 วัด สำนักสงฆ์ 126 แห่ง วัดร้าง 11 แห่ง วัดพัฒนาตัวอย่าง 11 วัด วัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่น 2 วัด และวัดที่เป็นอุทยานการศึกษา 7 วัดมีพระภิกษุ 387 รูป แยกเป็นมหานิกาย 365 รูป ธรรมยุต 22 รูป สามเณร 341 รูป แยกเป็นมหานิกาย 334 รูป ธรรมยุต 7 รูป

2. โบสถ์คริสต์ จำนวน 128 แห่ง แยกเป็นโบสถ์คาทอลิก 71 แห่ง โบสถ์โปรเตสแตนต์ 57 แห่ง

3. มัสยิดของศาสนาอิสลาม จำนวน 5 แห่ง

4.2 จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีขนบธรรมเนียมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น ประเพณีของชาวไทยใหญ่ วิถีชีวิตของชาวเขาเผ่าต่าง ๆ เป็นต้น

4.3 จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีเทศกาล ประเพณีที่สำคัญหลายงาน ได้แก่

1. **ประเพณีปอยส่างลอง** หรือประเพณีบรรพชาสามเณร ตามประเพณีชาวไทยใหญ่ ซึ่งถือว่าเป็นประเพณีที่ได้กุศลแรงกว่าการอุปสมบท พระภิกษุ จัดอย่างยิ่งใหญ่ในช่วงเดือนมีนาคม เมษายนและพฤษภาคม เด็กที่จะบรรพชาเรียกว่า “ส่างลอง” จะโกนผมแต่ไม่โกนคิ้ว แล้วแต่งกายประดับประดาด้วยเครื่องประดับอันมีค่าเช่น สวมสร้อยกำไล แหวน และใช้ผ้าโพกศีรษะแบบพม่า สวมถุงเท้าขาว นุ่งโจงกระเบน ทาแป้งขาว เขียนคิ้ว ทาปาก ทั้งนี้เชื่อกันว่าพระพุทธเจ้ามีฐานะเป็นกษัตริย์ยังละกิเลสได้ การประดับประดาแสดงว่ามีฐานะดี ก็ละกิเลสไปบวชได้เช่นกัน ถ้าไม่มีม้าก็จะขี่คอกัน ซึ่งเรียกว่า “ขี่เลี้ยง” หรือ “ตะเปส่างลอง” แห่ไปตามถนนสายต่าง ๆ มีกลดทองหรือ “ทีคำ” แบบพม่ากั้นแครง

ปัจจุบัน ประเพณีนี้ได้กำหนดให้เป็นการบรรพชาแบบสามัคคี คือจัดการบรรพชาส่งลงจำนวนมากในคราวเดียวกัน ในช่วงต้นเดือนเมษายนของทุกปี ทำให้ประเพณีส่งลงในจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีความยิ่งใหญ่และงดงามเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยว

2. **ประเพณีออกพรรษา** หรือ งานปอยเหล็ดสิบเอ็ด เป็นประเพณีที่สำคัญมากสำหรับชาวจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยในเดือน 11 ระหว่างวันที่ 13-14 ค่ำ จะมีงานตลาดนัดขายของกันทั้งวัน ทั้งคืน ประชาชนจะไปซื้ออาหารและสิ่งของต่าง ๆ เพื่อไปทำบุญที่วัดในวันขึ้น 15 ค่ำ พอรุ่งเช้าของวันขึ้น 15 ค่ำ จะมีการตักบาตรเทโวที่วัดพระธาตุดอยกองมู และเดินทางมาสู่วัดม่วยต๋อ ซึ่งอยู่บริเวณเชิงเขาพระภิกษุสามเณรและประชาชนจำนวนมากจะเรียงรายสองข้างทาง เพื่อทำบุญตักบาตร เป็นภาพที่งดงามยิ่ง ตอนกลางคืนบ้านเรือนและวัด ต่าง ๆ จะมีการจุดประทีปโคมไฟสว่างไสว มีการแห่ “จองพารา” หรือ “ปราสาทรับเสด็จพระพุทธเจ้า” ซึ่งตกแต่งประดับประดาอย่างสวยงาม มีการแสดงละเล่นพื้นเมือง และมหรสพต่าง ๆ และ “หลู่เตนเหิง” หรือการแห่เทียนพันเล่ม

3. **งานประเพณีลอยกระทง** ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือนยี่ หรือทางภาคเหนือเรียกว่า “ยี่เป็ง” โดยประชาชนจะทำกระทงเล็ก ๆ ปล่อยให้ลอยตามแม่น้ำ มีการประกวดกระทงใหญ่ ที่หนองจองคำมีมหรสพรื่นเริง ตามบ้านเรือนจะจุดโคมไฟสว่างไสว นอกจากนี้ยังมีการลอยกระทงสวรรค์ คือนำกระทงที่จุดประทีปโคมไฟผูกติดกับลูกโป่งลอยขึ้นไปในอากาศ กล่าวกันว่า การลอยกระทงสวรรค์นี้มีขึ้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดแรก

4. **ประเพณีการถวายข้าวยาสุ** ภาษาไทยใหญ่เรียกว่า “การทานข้าวหยาสุ” งานนี้ทางวัดจะบอกบุญให้ชาวบ้านนำข้าวใส่หมมเนย น้ำผึ้ง ทำเป็นก้อน ๆ ประมาณ 49 ก้อน มาถวายพระประธานตั้งแต่รุ่งเช้า มักทำกันในเดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม

5. **งานประเพณีวันวิสาขบูชา** เริ่มตั้งแต่วันขึ้น 12 ค่ำ จนถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 จะมีการตักบาตรในวันขึ้น 15 ค่ำ การขนทรายเข้าวัดและถวายข้าวมธุปายาสด้วย

6. **งานประเพณีทำบุญข้าวใหม่** จัดขึ้นหลังจากการเก็บเกี่ยวข้าวได้ขึ้นฉางเรียบร้อยแล้ว โดยจะมีการทำบุญเลี้ยงพระที่บ้าน เสร็จแล้วถวายเครื่องไทยทานแก่พระสงฆ์ และเลี้ยงอาหารแก่ผู้มาร่วมงาน

7. งานประเพณีสงกรานต์

วันที่ 1 เป็นวันสงกรานต์ ถือว่าเป็นวันล้างเสนียดของบ้าน

วันที่ 2 เป็นวันเนา วันนี้เป็นวันอ่อนทุกคนจะต้องระมัดระวัง ไม่ให้ร่างกายเจ็บป่วย ต้องสำรวมกิริยามารยาท ทำจิตใจให้ผ่องแผ้ว ไม่โกรธเคืองผู้ใด ให้อภัยต่อกัน

วันที่ 3 เป็นวันเถลิงศก

8. **ง่าก้าเพจอ** เป็นการทำบุญถวายภัตตาหารแก่พระสงฆ์ในตอนเช้าและทำการเลี้ยงข้าวอุบาสิกาทิไปจำศีลภาวนาอยู่ที่วัด

9. **แห่เกี้ยว** เป็นประเพณีที่ชาวแม่ฮ่องสอนถือปฏิบัติกันมาทุกปี โดยเริ่มเมื่อตอนย่างออกพรรษาชาวบ้านจะไปหาดั้นสน(เกี้ยว) ขนาดสูง 3-4 เมตร มาตั้งไว้ในบริเวณวัด จัดงานเฉลิมฉลองพร้อมทั้งที่จุดไฟที่ดั้นสนให้ลุกโชติช่วงอยู่ตลอดเวลา เพื่อเป็นพุทธบูชาจนกว่าไฟจะหมดดั้นสน

4.4 จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีศิลปะการเล่นพื้นบ้านที่หลากหลาย ได้แก่

1. ก้า เป็นการฟ้อนแบบพื้นเมือง หรือรู้จักกันในนามว่า ฟ้อนโต (ฟ้อนเงี้ยว) เป็นการฟ้อนที่มีลักษณะลีลาการรำรำที่เร็วกว่าการฟ้อนเล็บ และฟ้อนเทียนของชาวเชียงใหม่ เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบระหว่างการฟ้อนก็เป็นเครื่องดีเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งประกอบด้วยกลองยาว ฉิ่ง ฉาบ

2. รำโต เป็นการละเล่นคล้ายกับการเชิดสิงโตของชาวจีน มีเครื่องดนตรีประกอบเหมือนการเล่นของสิงโตของจีน คนเต้นก็เต้นแบบสิงโต แต่สิงโตนั้นมีสีขาวเหมือนขนของแกะ และที่หัวของสิงโตมีเขาคิดอยู่ด้วย เป็นการละเล่นที่สนุกสนานมาก มีกลองยาว ฉิ่ง ฉาบ เป็นเครื่องประกอบ ปกติจะเล่นเมื่อมีงานเทศกาล หรือ มีการฉลองในโอกาสสำคัญ ๆ เช่น ต้อนรับแขกเมืองผู้มีเกียรติ

3. ก้าแลว คือการฟ้อนดาบนั่นเอง ชาวไทยใหญ่ถือว่าดาบเป็นอาวุธประจำตัว จึงมีการฝึกสอนถ่ายทอดต่อกันมาแต่โบราณ ทั้งเกี่ยวกับการฟ้อนดาบและการใช้ดาบ และยังถือว่าเป็นศิลปะของชายชาตรีที่จะต้องเรียนรู้ไว้ ผู้ที่มีความชำนาญในเพลงดาบจะสามารถรำรำด้วยลีลาและลวดลายที่แปลกตาน่าดูอย่างยิ่ง เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบได้แก่ กลองยาว ฉิ่ง และฉาบ โดยที่เป็นจังหวะเร็วเข้าไปตามลีลา

4. กิ่งกะหล่ำ หรือรำกินรี เป็นการฟ้อนรูปสัตว์ต่าง ๆ เช่น ฟ้อนนางนก ฟ้อนผีเสื้อยักษ์(กะเบือคง) ฟ้อนปลา ฟ้อนม้า ฟ้อนกินรี (กิ่งกาหล่ำ) ในการฟ้อนนี้จะใช้กระดาดหลากสี ประดิษฐ์เป็นรูปสัตว์ตามที่ต้องการสวมทับคนที่ฟ้อนเครื่องประกอบ กลองมองเซิง มีลีลาการฟ้อนที่น่าดูมาก

5. จ้าดโต เป็นการละเล่นประเภทละครหรือลิเก ร้องกลอนเป็นภาษาไทยใหญ่ เรื่องที่แสดงส่วนมากเอามาจากชาดก หรือตำนานทางพุทธศาสนา ทำนองที่นิยมร้องเรียกว่า “ปานแซง” จ้าดโตนิยมเล่นกันงานใหญ่ ๆ เช่นงานประจำปี เครื่องดนตรีประกอบด้วย ฉิ่งขนาดต่าง ๆ รวม 9 ใบ นอกจากนี้ก็มีฉิ่ง ฉาบ กลองสองหน้า ระนาดแก้ว (ชาวไทยใหญ่เรียกว่า ปัดยา) ไวโอลินติดลำโพงแบน โจนและเกราะเล็ก ๆ (ฮอก)

6. เฮ็ดความ เป็นการขับร้องเพลงคล้ายกับการร้อง “คำวซอ” ของชาวไทยพื้นเมืองภาคเหนือในการขับร้องมีทั้งชายและหญิง อาจจะมีร้องเดี่ยวหรือร้องสลับกัน คำร้องเป็นภาษาไทยใหญ่ เนื้อหาเป็นการเกี่ยวพาราสิกันหรือสวดสรรเสริญบุคคล เช่น แขกผู้มีเกียรติ เจ้าภาพ เป็นต้น ทำนองที่ใช้ร้องกันมีอยู่ 3 ทำนอง คือ “ล่องคงพม่า” “นกถือ” และ”ปานแซง” ในระหว่างการแสดงก็มีเครื่องดนตรีประกอบในการขับร้องซึ่งได้แก่ กลองยาว ฉาบ ฉิ่ง กลองใหญ่สองหน้า (ยาวประมาณ 1 เมตร) ฉิ่งหมู และฉิ่ง

7. มองเซิง เป็นการโชว์ของกลองใหญ่สองหน้า (ความยาวประมาณ 1 เมตร) จำนวน 1 ใบ ฉิ่ง ฉาบ และ ฉิ่ง ซึ่งมีอยู่หลายลูก

4.5 จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีโบราณสถานและโบราณวัตถุทางประวัติศาสตร์มากมาย เช่น วัดพระธาตุดอยกองมู วัดต่อแพ วัดน้ำฮู วัดจองกลาง วัดจองคำ เป็นต้น

5. ด้านทรัพยากรธรรมชาติ

5.1 จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีภูมิประเทศเป็นภูเขาสูงชันสลับซับซ้อน พื้นที่ส่วนใหญ่ยังคงเป็นป่าไม้ตามธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ป่าไม้ มีหลากหลายประเภท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพวกป่าแดงและป่าเบญจพรรณ มีพื้นที่รวมกันประมาณ 88.02 เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด มีไม้สักคุณภาพเยี่ยม ส่วนไม้เนื้อแข็งที่มีคุณภาพดีซึ่งหาได้ยากในท้องที่อื่น แต่ยังมีอยู่มากในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่ ไม้เต็ง ไม้รัง ไม้ตะเคียน ไม้พลวง ไม้ประดู่ ไม้แดง เป็นต้น ได้กำหนดพื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. พื้นที่ป่าไม้อนุรักษ์ ประกอบด้วย

1.1 อุทยานแห่งชาติ จำนวน 5 แห่ง รวมเนื้อที่ 2,132,950 ไร่ คือ

- อุทยานแห่งชาติน้ำตกแม่สุรินทร์ มีเนื้อที่ 247,875 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนและอำเภอขุนยวม
- อุทยานแห่งชาติสาละวิน มีเนื้อที่ 450,950 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอแม่สะเรียง และอำเภอสบเมย
- อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง มีเนื้อที่ 782,575 ไร่ ครอบคลุมอำเภอปาย จ.แม่ฮ่องสอนและอำเภอแม่แตง อำเภอเชียงดาว จ.เชียงใหม่
- อุทยานแห่งชาติแม่เงา มีเนื้อที่ 257,650 ไร่ อยู่ในเขตอ.ท่าสองยาง จ.ตาก อ. อมก๋อย จ.เชียงใหม่ ต.แม่สวด อ.สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน
- อุทยานแห่งชาติถ้ำปลา-น้ำตกผาเสื่อ มีเนื้อที่ 393,900 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอเมือง

1.2 วนอุทยาน จำนวน 12 แห่ง รวมเนื้อที่ 50,798 ไร่ คือ

- วนอุทยานน้ำตกไม้กาย มีเนื้อที่ 3,125 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอปางมะผ้า
- วนอุทยานน้ำตกแม่नाจาง มีเนื้อที่ 1,300 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอแม่ลาน้อย
- วนอุทยานน้ำตกไม้ซางหนาม มีเนื้อที่ 4,500 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอเมือง
- วนอุทยานน้ำตกแม่ขวมหลวง มีเนื้อที่ 1,312 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอขุนยวม
- วนอุทยานน้ำตกกลอไค้ะ มีเนื้อที่ 6,250 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอสบเมย
- วนอุทยานไม้สักใหญ่ มีเนื้อที่ 14,375 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอสบเมย
- วนอุทยานถ้ำธารลอด มีเนื้อที่ 2,436 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอแม่สะเรียง
- วนอุทยานน้ำตกห้วยแม่เสด มีเนื้อที่ 6,700 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอสบเมย
- วนอุทยานถ้ำแม่ลาน้อย (ถ้ำแก้วโกมล) มีเนื้อที่ 51 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอแม่ลาน้อย
- วนอุทยานทุ่งบัวตอง มีเนื้อที่ 4,437 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอขุนยวม
- วนอุทยานน้ำตกแม่สวรรค์น้อย มีเนื้อที่ 2,812 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอแม่สะเรียง
- วนอุทยานผาหินตั้ง มีเนื้อที่ 3,500 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

1.3 เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า จำนวน 6 แห่ง รวมเนื้อที่ 2,080,430 ไร่ คือ

- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสาละวิน มีเนื้อที่ 546,875 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอแม่สะเรียง
- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำปาย มีเนื้อที่ 738,195 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอปางมะผ้า และอำเภอปาย
- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่ยมฝั่งขวา มีเนื้อที่ 182,500 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอขุนยวมและอำเภอแม่ลาน้อย
- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่ลา - แม่สะ มีเนื้อที่ 148,125 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอปาย
- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสันปันแดน มีเนื้อที่ 173,125 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอปางมะผ้า
- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคอยแสง มีเนื้อที่ 291,610 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอขุนยวม

1.4 สวนรุกขชาติ จำนวน 4 แห่ง รวมเนื้อที่ 2,489 ไร่ คือ

- สวนรุกขชาติห้วยชมภู มีเนื้อที่ 1,200 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอแม่สะเรียง
- สวนรุกขชาติห้วยโป่งแซ่ มีเนื้อที่ 216 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน
- สวนรุกขชาติห้วยหินหอม มีเนื้อที่ 73 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน
- สวนรุกขชาติแม่สุรินทร์ มีเนื้อที่ 1,000 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอขุนยวม

2. พื้นที่ป่าไม้เศรษฐกิจ ประกอบด้วยป่าสงวน จำนวน 9 ป่า คือ

- 2.1 ป่าสาละวิน มีเนื้อที่ 1,139,000 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอแม่สะเรียง และอำเภอสบเมย
- 2.2 ป่าแม่สุรินทร์ มีเนื้อที่ 177,500 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอขุนยวม
- 2.3 ป่าแม่ยมฝั่งซ้าย แปลง 1 มีเนื้อที่ 725,156 ไร่ อยู่ในเขตอ.ขุนยวม และอ.แม่ลาน้อย
- 2.4 ป่าแม่ยมฝั่งซ้าย แปลง 2 มีเนื้อที่ 1,659,375 ไร่ อยู่ในเขต อ.แม่สะเรียง และ อ.สบเมย
- 2.5 ป่าแม่ยมฝั่งขวา มีเนื้อที่ 655,125 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอแม่สะเรียง และอำเภอสบเมย
- 2.6 ป่าแม่ปายฝั่งซ้าย ตอนบน มีเนื้อที่ 662,812 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอปาย
- 2.7 ป่าแม่ปายฝั่งซ้าย ตอนล่าง มีเนื้อที่ 605,313 ไร่ อยู่ในเขต อ.เมืองแม่ฮ่องสอน และอ.ปาย
- 2.8 ป่าแม่ปายฝั่งขวา มีเนื้อที่ 801,747 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน และอำเภอปางมะผ้า
- 2.9 ป่าแม่เงา และป่าแม่ลำเพ็ง มีเนื้อที่ 562,500 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอขุนยวม และอำเภอแม่ลาน้อย

5.2 จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีแหล่งน้ำธรรมชาติหลายสาย จากสภาพที่พื้นที่ที่เป็นภูเขาและป่าไม้ ทำให้จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นแหล่งกำเนิดแม่น้ำหลายสายโดยมีแม่น้ำสายสำคัญ 2 สาย คือ แม่น้ำปาย และ แม่น้ำยวม นอกจากนี้ยังมีลำน้ำอื่น ๆ เช่น น้ำสะงา น้ำของ น้ำแม่สะมาด และน้ำแม่สุรินทร์ โดยพื้นที่ลุ่มน้ำทั้งหมดจะไหลลงสู่มหาสมุทรอินเดีย ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัด

5.3 แร่ธาตุ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีเหมืองแร่ที่ได้รับสัมปทาน จำนวน 1 แปลง โดยร่วมกับห้างหุ้นส่วนจำกัด มหาล้านนา ต.เมืองแปง อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน มีคนงานเฉลี่ย 45 คน/เดือน ในปี 2551 จังหวัดมีรายได้ค่าภาคหลวงแร่ที่จัดเก็บ จำนวน 1,269,093 บาท

6. ด้านแหล่งท่องเที่ยว

6.1 แม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดที่มีมนต์เสน่ห์ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาสัมผัสธรรมชาติ แม้ว่าเส้นทางที่จะเข้ามาสู่จังหวัดจะยาวไกลคลคเคี้ยวด้วยจำนวนโค้งถึง 1,864 โค้ง แต่ความเป็นธรรมชาติขุนเขาอันกว้างใหญ่อุดมสมบูรณ์ ป่าไม้เขียวจีสีสันสดสวยของดอกบัวตองและความโอบอ้อมอารี ความมีน้ำใจของชาวจังหวัดแม่ฮ่องสอน ทั้งชาวไทยใหญ่และชาวไทยภูเขา เหล่านี้คือสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาแม่ฮ่องสอนเป็นจำนวนมากในแต่ละปี จากความแตกต่างกันอย่างชัดเจนทางด้านภูมิศาสตร์ ทำให้แม่ฮ่องสอนถูกปกคลุมด้วยหมอกตลอดทั้ง 3 ฤดูอันเป็นที่มาของเมืองสามหมอก คือหมอกน้ำค้างในฤดูหนาว หมอกควันจากไฟป่าในฤดูร้อน และหมอกไอน้ำในฤดูฝน

6.2 แม่ฮ่องสอนมีแหล่งท่องเที่ยวทุ่งดอกบัวตองที่สวยงามที่สุดในประเทศไทย บริเวณคอยแม่อุคอ อ.ขุนยวม และคอยแม่เหาะ อ.แม่สะเรียง โดยดอกบัวตองจะออกดอกและบานเต็มที่ในช่วงฤดูหนาว ประมาณเดือน พฤศจิกายน-เดือนธันวาคมของทุกปี

6.3 จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติหลายแห่ง ได้แก่

อุทยานแห่งชาติน้ำตกแม่สุรินทร์ น้ำตกดาวดึงส์ วนอุทยานถ้ำปลา ทุ่งบัวตองคอยแม่อุคอ ทุ่งบัวตองคอยแม่เหาะ น้ำตกชู้ซ่า บ่อน้ำร้อนแม่หุ น้ำสูลายใจ ห้วยน้ำดัง ถ้ำแม่ละนา ถ้ำน้ำลอด วนอุทยานน้ำตกผาเสื่อ บ่อน้ำร้อนผาบ่อง และเขื่อนพลังน้ำผาบ่อง น้ำตกห้วยปูลิง น้ำแม่ป่าแปก น้ำตกหมอบเป่ง น้ำตกแม่เย็นกองแลน น้ำพุร้อนเมืองแปง น้ำพุร้อนบ้านหนองแห้ง น้ำพุร้อนโป่งร้อน ห้วยจอกหลวง น้ำตกแม่ขวมหลวง ถ้ำแม่สุล่งแก่งแม่เงา น้ำตกแม่ริด ถ้ำผาเสือ ถ้ำผีแมน ถ้ำน้ำบ่อผี ถ้ำผามอญ ถ้ำผาแดง ถ้ำปางคำ ถ้ำน้ำวาง ถ้ำน้ำตกชู้ซ่า ถ้ำแก้วโกมล

6.4 จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์หลายแห่ง ได้แก่

วัดพระธาตุดอยกองมู วัดต่อแพ วัดจงกลาง วัดกิดวงส์ วัดจองสูง วัดก้ำก่อ วัดจองคำ วัดน้ำฮูผาเสื่อ วัดพระนอน วัดหัวเวียง พระธาตุดอยมมอญ วัดศรีบุญเรือง วัดกลาง วัดม่วยต่อ เจดีย์พระธาตุแม่เย็น

6.5 จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีแหล่งท่องเที่ยวทางประเพณีวัฒนธรรมที่หลากหลาย ได้แก่

หมู่บ้านสบสอย หมู่บ้านกระเหรี่ยงพะมอลอ พระตำหนักปางตอง บ้านในสอย เรือนประทับแรมโป่งแดง บ้านแม่วไมโครเวฟ บ้านน้ำเพียงดิน บ้านรักไทย(แม่่อ) บ้านพะโข่โหล่ บ้านกระเหรี่ยงแม่ปิง บ้านละว้า(ลัวะ) บ้านกระเหรี่ยงห้วยห้อม บ้านกระเหรี่ยงแม่สะกั่ว บ้านสวยงามแม่ลามาหลวง บ้านกระเหรี่ยงคอยยาวบ้านห้วยเสือเต่า บ้านกระเหรี่ยงคอยยาวบ้านในสอย บ้านกระเหรี่ยงคอยยาวบ้านน้ำเพียงดิน

จุดอ่อน

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1.1 พื้นที่ประกอบไปด้วยภูเขา ป่าไม้ ทำให้การคมนาคมเป็นไปด้วยความยากลำบาก ขาดการติดต่อในบางฤดูกาล เช่น ฤดูฝน หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่สามารถเข้าไปดำเนินการได้ทั่วถึง เนื่องจากมีข้อจำกัด ในด้านการขออนุญาตเข้าไปใช้พื้นที่ป่าไม้ การดำเนินการต้องใช้งบประมาณ ลงทุนที่สูงกว่าปกติ เพราะเป็นพื้นที่ทุรกันดาร

1.2 ปัญหาความขัดแย้งในเรื่องการสร้างถนน เนื่องจากพื้นที่เป็นพื้นที่ ป่าสงวนเป็นส่วนใหญ่ การก่อสร้างหรือขยายถนนมีปัญหาพื้นที่ทับซ้อนกับเขตป่าสงวน เกิดปัญหาความขัดแย้งกับเจ้าหน้าที่ที่ดูแลรักษาป่าสงวน

1.3 ปัญหาการชำรุดของถนน สายหลัก ได้แก่ ถนนทางหลวงแผ่นดินสายต่าง ๆ เกิดการชำรุดขาดงบประมาณในการดูแลรักษา ซ่อมบำรุง ต้องใช้งบประมาณในการดูแลรักษาจำนวนมาก ถนนบางช่วงมีดินถล่ม ทางขาด ไม่สามารถสัญจรไปมาได้

1.4 ปัญหาถนนเชื่อมต่อระหว่างพื้นที่ชนบทส่วนใหญ่ใช้ได้เฉพาะบางฤดูกาลเท่านั้น เนื่องจากถนนเชื่อมต่อระหว่างพื้นที่ชนบทส่วนใหญ่เป็นถนนดิน หรือถนนลูกรัง ประกอบกับสภาพพื้นที่เป็นภูเขาสูงชัน ทำให้ไม่สามารถใช้สัญจรไปมาได้ในฤดูฝน บางแห่งถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ บางแห่งเป็นทางขึ้นเขาถนนลื่น บางแห่งถูกน้ำพัดถล่มทางขาด

1.5 การเดินทางเข้ามาสู่จังหวัดแม่ฮ่องสอน หรือการเดินทางระหว่าง อำเภอหนึ่ง ไปยังอีกอำเภอหนึ่ง ใช้เวลาการเดินทางมาก เนื่องจากถนนคดเคี้ยว ทางขึ้น-ลงเขาตลอดเวลา

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 108 จาก จ.เชียงใหม่ ผ่าน อ. สอด อ. แม่สะเรียง อ. เมืองแม่ฮ่องสอน ระยะทาง ประมาณ 350 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 7 ชั่วโมง ในเส้นทางสายนี้มีสภาพถนนลาดชัน และมีทางโค้งจำนวนมากถึง 1,864 โค้ง

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1095 จาก จ.เชียงใหม่ ผ่าน อ.แม่แตง อ.ปาย ถึง อ.เมืองแม่ฮ่องสอน ระยะทางประมาณ 245 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 5 ชั่วโมง สภาพถนนจะมีความลาดชันกว่าทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 108

- ทางหลวงหมายเลข 1085 จาก อ.แม่สอด จ.ตาก อ.สบเมย อ.แม่สะเรียง ถึง อ.เมืองแม่ฮ่องสอน ระยะทาง ประมาณ 394 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 7 ชั่วโมง

1.6 ปัญหาความปลอดภัยในการสัญจร เนื่องจากถนนที่ใช้เดินทางเข้ามาสู่จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นถนนที่คดเคี้ยว มีโค้งจำนวนมาก ทางลาดชัน ขึ้น-ลงเขาตลอดเวลา ทำให้ผู้ที่ไม่ชำนาญทาง หรือนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ขาดการระมัดระวัง เกิดอุบัติเหตุขึ้นบ่อย

1.7 ประชาชนจังหวัดแม่ฮ่องสอนส่วนใหญ่ยังไม่มีน้ำประปาใช้ เนื่องจากประปาที่ใช้ในปัจจุบันสามารถให้บริการแก่ผู้ใช้ได้ในเฉพาะเขตเมือง ในเขตพื้นที่รอบนอกต้องใช้ระบบประปาภูเขา ซึ่งไม่สามารถใช้ดื่มกินได้ และบางหมู่บ้านยังขาดแคลนระบบประปาภูเขา

1.8 แหล่งน้ำ อ่างเก็บน้ำ บางแห่งของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในช่วงฤดูแล้ง น้ำแห้งขอด ต้นเงิน ทำให้ขาดแคลนน้ำที่ใช้อุปโภค บริโภค และการเกษตร

1.9 ประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนยังขาดแคลนไฟฟ้าใช้เป็นจำนวนมาก เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา ทำให้การขยายเขตไฟฟ้าดำเนินการไปไม่ทั่วถึง เป็นไปด้วยความยากลำบาก ต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการสูงมาก

1.10 การจัดผังเมืองของจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่ผ่านมาไม่ได้ทำให้เกิดเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

2. ด้านเศรษฐกิจ

2.1 ข้อจำกัดพื้นที่การเกษตรไม่เพียงพอและไม่มีความมั่นคง (เนื่องจากไม่มีเอกสารสิทธิ์ที่ดิน) และไม่สามารถพัฒนาพื้นที่การเกษตรได้ เนื่องจากติดเขตป่าสงวนและป่าอนุรักษ์ประเภทต่างๆ ส่งผลให้เกิดปัญหาในการพัฒนาอาชีพหลัก การผลิตพืชผลทางการเกษตรยังสามารถสร้างเป็นอาชีพหลักที่สร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว

2.2 รายได้ของประชากรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี จำนวน 31,151 บาท โดยได้ค่าแรงขั้นต่ำ 145 บาท/วัน

2.3 ปัญหาการขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพ

2.4 ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำเกษตรกรขายผลผลิตได้ในราคาต่ำ แต่ต้นทุนในการผลิตสูง

2.5 ไม่มีศูนย์รวมแสดงและจำหน่ายสินค้า สาขิตงานหัตถกรรม สินค้าพื้นเมือง และของที่ระลึก เช่น เครื่องเคลือบดินเผา กระจาดสา การด้ายสับประรด ผ้าทอ สินค้าหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล เป็นต้น

2.6 คุณภาพสินค้าขาดการพัฒนาปรับเปลี่ยนให้ทันสมัย และตรงตามรสนิยมของลูกค้า

2.7 จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน มีจุดผ่อนปรนหลายแห่งแต่ไม่ได้รับการส่งเสริมเรื่องการค้าชายชายแดน การพัฒนาเครือข่ายการผลิตด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน การเชื่อมโยงเครือข่ายตลาดกลางสินค้า และการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีการผลิตร่วมกัน

3. ด้านคุณภาพชีวิต

3.1 จังหวัดแม่ฮ่องสอนขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษา เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีโรงเรียนอยู่ห่างไกลการคมนาคมลำบากทำให้ครูส่วนใหญ่ขอย้ายออกนอกพื้นที่ อัตราส่วนของครูมีน้อยมากเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ

3.2 จำนวนโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีน้อย ไม่ครอบคลุม บางแห่งนักเรียนต้องเดินทางมาโรงเรียนเป็นระยะทางหลายกิโล ทำให้ขาดโอกาสในการศึกษา

3.3 โรงเรียนในจังหวัดแม่ฮ่องสอนยังขาดแคลนอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน รวมทั้งอุปกรณ์ทางด้านการศึกษา ทำให้ศักยภาพในการพัฒนาการเรียนการสอนไม่สามารถพัฒนาได้อย่างเต็มที่

3.4 โรงพยาบาล และสถานอนามัยมีน้อยไม่ครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัด รวมทั้งยังขาดอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ทันสมัย

3.5 จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีจำนวน แพทย์ 38 คน ทันตแพทย์ 16 คน เกษัชกร 26 คน พยาบาลวิชาชีพ โดยสัดส่วน ต่อประชากรต่ำ แพทย์ 1 คน : 2,778 คน / ทันตแพทย์ 1 คน : 13,525 คน เกษัชกร 1 คน : 1,738 คน / พยาบาลวิชาชีพ 1 คน : 597 คน (ที่มาของ ข้อมูล : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี 2551)

3.6 ประชาชนยังขาดจิตสำนึกในการดูแลสุขภาพ ไม่ให้ความสำคัญกับการออกกำลังกาย สัดส่วนประชาชนที่ออกกำลังกายมีน้อย

3.7 การส่งเสริมการกีฬาการแข่งขันกีฬาในระดับต่าง ๆ ยังไม่ทั่วถึงส่วนใหญ่มักจะมีแต่ในเฉพาะเขตเมือง

3.8 ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านทำให้เกิดปัญหาการลักลอบเข้าเมือง การขายแรงงานเถื่อน อาชญากรรม ปัญหายาเสพติด

3.9 ปัญหายาเสพติด เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีชายแดนติดกับพม่า ทำให้เป็นจังหวัดพักและลำเลียงยาเสพติดเข้าสู่ประเทศ มีช่องทางลำเลียงยาเสพติดตามแนวชายแดนหลายช่องทาง ชาวบ้านไทยตามแนวชายแดนส่วนมากจะเป็นชาวไทยภูเขาเผ่าว่า ม้ง มูเซอ ลีซอ เผ่ากระเหรี่ยง ซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดตามแนวชายแดนไทย – พม่า

4. ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี

4.1 การขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี ของชาวจังหวัดแม่ฮ่องสอน ทำให้วัฒนธรรมประเพณีของชาวจังหวัดแม่ฮ่องสอน ขาดผู้สืบทอด

4.2 ชาวชนขาดการรักท้องถิ่นของตนเอง ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมต่างชาติมากกว่า

4.3 ขาดแคลนการบำรุงรักษา วัตถุโบราณ โบราณสถาน

5. ด้านอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5.1 ปัญหาเกี่ยวกับนโยบายป่าไม้ เช่นการจำแนกเขตป่าประเภทต่างๆ โดยเฉพาะป่าอนุรักษ์ ที่ไม่เหมาะสมสอดคล้องกับพื้นที่ และมีผลกระทบต่อวิถีชีวิต ตามความเป็นอยู่และการพัฒนาในด้านต่างๆ รวมทั้งมีผลกระทบต่อการท่องเที่ยว การค้าชายแดน นอกจากนี้นโยบายป่าไม้ยังไม่ชัดเจนว่า จะอพยพราษฎรออกจากพื้นที่ป่าหรือไม่ถ้าให้อยู่ที่เดิมก็ควรมีการดำเนินการกันเขตหมู่บ้านพื้นที่ทำกินสาธารณูปโภค ออกจากเขตป่า เพื่อให้สามารถพัฒนาด้านต่างๆ ได้อย่างเต็มที่

5.2 การขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ป่าไม้ มีการตัดไม้ทำลายป่ามากขึ้น

5.3 จากปัญหาขาดแคลนที่ดินทำกิน ทำให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนเพื่อทำไร่เลื่อนลอยเพิ่มมากขึ้นทุกปี

5.4 เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา และมีพื้นที่ป่าไม้มาก ทำให้ในฤดูแล้งเกิดไฟไหม้ป่า หลายจุดครอบคลุมทั่วทั้งจังหวัด ส่งผลให้เกิดหมอกควันปกคลุมไปทั่ว เกิดมลพิษทางอากาศ ทำให้ป่วยเป็นโรคทางเดินหายใจ

5.5 จังหวัดแม่ฮ่องสอนยังไม่มีระบบกำจัดขยะที่ได้มาตรฐาน มีการกำจัดขยะที่ไม่ถูกวิธี

6. ด้านการท่องเที่ยว

6.1 ข้อจำกัดในการจราจรและการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอนทำให้นักท่องเที่ยวไม่นิยมเข้ามาเที่ยวในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

6.2 ปัญหาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

6.3 สถานที่ท่องเที่ยวไม่ได้รับการปรับปรุงให้อยู่ในสภาพที่ดี

6.4 การขาดการประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการท่องเที่ยวจากหน่วยงานของรัฐ เอกชน อย่างจริงจัง

6.5 ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาขาดแคลนที่พัก สถานที่รองรับนักท่องเที่ยวไม่เพียงพอ

โอกาส

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้รับการถ่ายโอนถนนจากกรมทางหลวงชนบทตาม พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

2. การดำเนินการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง / โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) ให้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในการลงทุน สร้างงานและอาชีพ สร้างรายได้และลดรายจ่ายให้แก่ประชาชนในชุมชนและวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน พัฒนาให้มีการบริหารจัดการที่ดี

3. การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล เพื่อให้แต่ละชุมชนสามารถใช้ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาสินค้า โดยรัฐบาลพร้อมที่สนับสนุนให้ชุมชนเข้าถึงองค์ความรู้สมัยใหม่ และพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการและการตลาด

4. เพิ่มคุณภาพของระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าและให้ประชาชนเข้าถึงบริการได้อย่างไม่เป็นอุปสรรค พร้อมทั้งปฏิรูประบบบริหารจัดการสาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพทั่วถึงและครบวงจร ทั้งการรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสุขภาพ การป้องกันโรค และการส่งเสริมสุขภาพ

5. การกระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542ระบุให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาตามความพร้อมและความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น

6. จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา เข้ามาเปิดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, มหาวิทยาลัยบูรพา และมหาวิทยาลัยแม่โจ้ นอกจากนี้แล้วยังมีวิทยาลัยชุมชนให้บริการในทุกอำเภอ
7. มีสถาบันการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา จำนวน 2 แห่ง ในอำเภอเมืองและอำเภอแม่สะเรียง
8. เพิ่มคุณภาพของระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าและให้ประชาชน เข้าถึงบริการได้อย่างไม่ใช่อุปสรรค พร้อมทั้งปฏิรูประบบบริหารจัดการสาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพทั่วถึงและครบวงจร ทั้งการรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสุขภาพ การป้องกันโรค และการส่งเสริมสุขภาพ
9. จัดให้มีมาตรการลดปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อสุขภาพและภาวะทุพโภชนาการ
10. รัฐบาลมีการส่งเสริมสนับสนุนการออกกำลังกายทั่วประเทศ ทำให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีประชาชนออกกำลังกายพร้อมกันมากที่สุด
11. รัฐบาลมีนโยบายลดปัญหาอาชญากรรม ปรามปรามอาวุธสงคราม ปรามปรามผู้มีอิทธิพล และประกาศสงครามกับยาเสพติดอย่างเข้มงวด
12. นโยบายของผู้ว่าราชการจังหวัด โดยจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์จังหวัดโดยเน้นการส่งเสริมทางด้านการท่องเที่ยว การส่งเสริมการเกษตร การค้าการลงทุนและพัฒนาอุตสาหกรรม ด้านทรัพยากรมนุษย์ ด้านความมั่นคงชายแดน เพิ่มบทบาทการค้าชายแดน
12. การกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ไว้อย่างชัดเจนได้แก่ อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนตาม พ.ร.บ.องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม, กฎกระทรวง พ.ศ. 2541 ลงวันที่ 15 กันยายน พ.ศ.2541 ออกตามความใน พ.ร.บ.องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540, พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ,ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลงวันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ.2546

อุปสรรค

1. การถูกทำลายวัฒนธรรมของชาวแม่ฮ่องสอนโดยอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติ ทำให้เยาวชนละเลยวัฒนธรรมของตนเองหันไปให้ความสำคัญต่อวัฒนธรรมตะวันตกมากขึ้น
2. จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดที่มีการเกิดปัญหาอุทกภัย วาตภัย และโคลนถล่ม เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา สูงสลับซับซ้อน และมีการตัดไม้ทำลายป่ามากขึ้นทุกปี ทำให้ในช่วงฤดูฝน เกิดน้ำป่าไหลหลาก เกิดโคลนถล่ม ขึ้นเป็นประจำ สร้างความเสียหายให้แก่ราษฎรเป็นอย่างมาก
3. การเกิดการสู้รบของชนกลุ่มน้อยตามแนวตะเข็บชายแดน ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนในหลาย ๆ ด้าน

3.2 การประเมินผลการนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติในเชิงปริมาณและคุณภาพ

ในปี พ.ศ. 2552 องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ดำเนินการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนา 7 ยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยใช้งบประมาณไปทั้งสิ้น 190,000,000 บาท แยกเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้งหมด ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค จำนวน 43 โครงการ เป็นเงินทั้งสิ้น 40,894,000 บาท

1.1 โครงการก่อสร้างถนน คสล.เชื่อมระหว่างบ้านแม่สามแลบ หมู่ 1 – บ้านแม่ตละ หมู่ 2 ตำบลแม่สามแลบ อำเภอสบเมย ยาว 480 เมตร งบประมาณ 1,200,000 บาท

1.2 โครงการก่อสร้างถนน คสล.เชื่อมระหว่างทางหลวงสาย 105-อ่างเก็บน้ำห้วยผากาน บ้านแม่สวด หมู่ 1 ตำบลแม่สวด อำเภอสบเมย ยาว 450 เมตร งบประมาณ 800,000 บาท

1.3 โครงการก่อสร้างถนน คสล.เชื่อมระหว่างบ้านห้วยหมูใต้ – บ้านห้วยหมูเหนือ หมู่ 4 – ตำบล ป่าโป่ง – บ้านผาเยอร์ หมู่ 2 ตำบลกองก่อ อำเภอสบเมย ยาว 330 เมตร งบประมาณ 800,000 บาท

1.4 โครงการก่อสร้างถนนลูกรังเชื่อมระหว่างบ้านแม่คะตวน หมู่ 2 ตำบลสบเมย – ตำบลแม่สามแลบ อำเภอสบเมย ยาว 4,800 เมตร งบประมาณ 1,000,000 บาท

1.5 โครงการก่อสร้างถนน คสล.เชื่อมระหว่างบ้านแม่ะ หมู่ 7 – บ้านสะบั้งเหนือ หมู่ 3 ตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย ยาว 340 เมตร งบประมาณ 800,000 บาท

1.6 โครงการก่อสร้างถนน คสล.บ้านดง หมู่ 5 – บ้านดงใหม่ หมู่ 8 - บ้านตุน หมู่ 4 ตำบลห้วยห้อม อำเภอแม่ลาน้อย เชื่อมตำบลป่าเป็ อำเภอแม่สะ ยาว 345 เมตร งบประมาณ 800,000 บาท

1.7 โครงการก่อสร้างถนน คสล.บ้านส้มป่อย หมู่ 2 - บ้านอมลาน(ห่อมบ้าน) ตำบลขุนแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย ยาว 300 เมตร งบประมาณ 800,000 บาท

1.8 โครงการก่อสร้างถนน คสล.เชื่อมระหว่างบ้านแม่โถกลาง หมู่ 3 – บ้านแม่อุมพาย หมู่ 5 – บ้าน ผาแดงหลวง หมู่ 2 ตำบลแม่โถ – ตำบลสันติคีรี อำเภอแม่ลาน้อย ยาว 350 เมตร งบประมาณ 800,000 บาท

1.9 โครงการก่อสร้าง ถนนลูกรังบดอัดแน่น บ้านห้วยหมากหนูน หมู่ 3 – บ้านแม่สะกี้ หมู่ 1 – บ้านแม่กวางใต้ หมู่ 7 ตำบลท่าผาป้อม อำเภอแม่ลาน้อย ยาว 4,600 เมตร งบประมาณ 1,000,000 บาท

1.10 โครงการก่อสร้างถนน คสล.เชื่อมระหว่างบ้านหนองผาจำ หมู่ 4 – บ้านกีดสามสิบ หมู่ 6 ตำบล สบป่อง อำเภอปางมะผ้า ยาว 320 เมตร งบประมาณ 800,000 บาท

1.11 โครงการก่อสร้างถนน คสล. เชื่อมระหว่างบ้านนาปู่ป้อม หมู่ 1 – บ้านโถ้งกองเต้า หมู่ 10 – บ้านซอแบะ หมู่ 8 – บ้านป่าโหล หมู่ 11 ตำบลนาปู่ป้อม อำเภอปางมะผ้า ยาว 320 เมตร งบประมาณ 800,000 บาท

1.12 โครงการก่อสร้างถนน คสล.เชื่อมระหว่างบ้านปางคาม หมู่ 2 – บ้านน้ำจาง(ห่อมบ้าน) ตำบลปางมะผ้า อำเภอปางมะผ้า ยาว 320 เมตร งบประมาณ 800,000 บาท

- 1.13 โครงการก่อสร้างถนน คสล.เชื่อมระหว่างบ้านถ้ำลอด หมู่ 1 – บ้านเมืองแพม หมู่ 5 ต.ถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน ยาว 320 เมตร งบประมาณ 800,000 บาท
- 1.14 โครงการปรับปรุงและขยายถนนลูกรังเชื่อมระหว่างหมู่บ้านแม่ลาเกะ หมู่ 6 ตำบลเมืองปอน เชื่อมบ้านแม่โกปี หมู่ 2 ตำบลแม่ขวมน้อย อำเภอขุนยวม ยาว 3,540 เมตร งบประมาณ 1,000,000 บาท
- 1.15 โครงการก่อสร้างถนน คสล.เชื่อมระหว่างบ้านเปียงหลวง หมู่ 5 ตำบลแม่กิ๊ – ตำบลเมืองปอน อำเภอขุนยวม ยาว 350 เมตร งบประมาณ 800,000 บาท
- 1.16 โครงการปรับปรุงและขยายถนนลูกรังเชื่อมระหว่างบ้านห้วยมะบวบ หมู่ 7 – บ้านแม่โกปี หมู่ 2 ตำบลแม่ขวมน้อย อำเภอขุนยวม ยาว 3,540 เมตร งบประมาณ 1,000,000 บาท
- 1.17 โครงการปรับปรุงและขยายถนนลูกรังเชื่อมระหว่างบ้านแม่อุค หมู่ 6 – บ้านแม่อุคหลวง หมู่ 5 ตำบลแม่อุค อำเภอขุนยวม เชื่อมกับตำบลห้วยโป่ง อำเภอเมือง ยาว 3,800 เมตร งบประมาณ 1,000,000 บาท
- 1.18 โครงการปรับปรุงและขยายถนนลูกรังเชื่อมระหว่างตำบล บ้านไม้สะเป่ หมู่ 4 – บ้านห้วยพาน หมู่ 5 ตำบลขุนยวม อำเภอขุนยวม เชื่อมตำบลห้วยโป่ง อำเภอเมือง ยาว 3,540 เมตร งบประมาณ 1,000,000 บาท
- 1.19 โครงการก่อสร้างถนน คสล.เข้าหมู่บ้านแม่เหมืองหลวง หมู่ 4 ตำบลโป่งสา อำเภอป่า ยาว 320 เมตร งบประมาณ 800,000 บาท
- 1.20 โครงการก่อสร้างถนน คสล.สายแยกทางเลียงเมือง – วัดป่าเมืองปาย บ้านแสงทองเวียงใต้ หมู่ 8 ตำบลเวียงใต้ อำเภอป่า ยาว 350 เมตร งบประมาณ 800,000 บาท
- 1.21 โครงการก่อสร้างถนน คสล.เชื่อมระหว่างบ้านแพมกลาง หมู่ 5–บ้านแพมบก หมู่ 6 ตำบลทุ่งยาว อำเภอป่า ยาว 350 เมตร งบประมาณ 800,000 บาท
- 1.22 โครงการก่อสร้างถนน คสล.จากแยกถนน รพช. ถึงฝายน้ำล้นแม่เมย บ้านใหม่ หมู่ 2 ตำบลเวียงเหนือ อำเภอป่า ยาว 425 เมตร งบประมาณ 1,000,000 บาท
- 1.23 โครงการก่อสร้างถนน คสล.สายคันคลองเชื่อมระหว่างบ้านทรายขาว หมู่ 2 – บ้านแม่ฮี หมู่ 5 ตำบลแม่ฮี อำเภอป่า ยาว 350 เมตร งบประมาณ 800,000 บาท
- 1.24 โครงการก่อสร้างถนน คสล.บ้านเมืองแปง หมู่ 1 ตำบลเมืองแปง อำเภอป่า – บ้านห้วยไม้คำ หมู่ 9 ตำบลห้วยปูลิง อำเภอเมือง ยาว 295 เมตร งบประมาณ 800,000 บาท
- 1.25 โครงการปรับปรุงทางแบบแอสฟัลติกคอนกรีต สาย อบจ.มส.4010 สายบ้านแม่ของ – ห้วยปูล ตำบลแม่ณาตัง อำเภอป่า ยาว 614 เมตร งบประมาณ 1,000,000 บาท
- 1.26 โครงการปรับปรุงซ่อมแซมถนนสายบ้านท่าข้าม หมู่ 1 ตำบลบ้านกาศ - บ้านเสาหิน หมู่ 1 ตำบลเสาหิน อ.แม่สะเรียง ยาว 20 กิโลเมตร งบประมาณ 1,000,000 บาท

1.27 โครงการก่อสร้างถนน คสล.แยกทางหลวง 108 – สุดห้วยนา หมู่ 2 – บ้านปางช้าง หมู่ 1 (ห่อมบ้าน) – บ้านแมริคหลวง หมู่ 2 – บ้านแม่สลิ หมู่ 1 (ห่อมบ้าน) – บ้านแมริคน้อย หมู่ 1 (ห่อมบ้าน) – บ้านแมสวรรคหลวง หมู่ 3 ตำบลแม่เหาะ – บ้านแม่ละ หมู่ 6 – บ้านแม่ปุ่น หมู่ 9 – บ้านห้วยยาว หมู่ 5 (ห่อมบ้าน) – บ้านห้วยเตือ หมู่ 5 – บ้านท่าไม้ไผ่ (ห่อมบ้าน) ตำบลป่าเป็ อำเภอแม่สะเรียง ยาว 380 เมตร งบประมาณ 1,000,000 บาท

1.28 โครงการก่อสร้างถนน คสล.แยกทางหลวง 108 – บ้านแม่กะโน หมู่ 13 – บ้านแม่จ้าง หมู่ 5 – บ้านดงกู่ หมู่ 6 – บ้านดงหลวง หมู่ 7 – บ้านห้วยปลากั้ง หมู่ 8 – บ้านขุนวงค์ หมู่ 11 – บ้านห้วยปางฝาง หมู่ 9 ตำบลแม่เหาะ อำเภอแม่สะเรียง ยาว 310 เมตร งบประมาณ 800,000 บาท

1.29 โครงการก่อสร้างถนน คสล.บ้านทุ่งกองมู หมู่ 3 ตำบลปางหมู อำเภอเมือง ยาว 380 เมตร งบประมาณ 800,000 บาท

1.30 โครงการก่อสร้างถนน คสล.เชื่อมระหว่างบ้านน้ำสุ – บ้านห้วยอี หมู่ 8 ตำบลห้วยปูลิง อำเภอเมือง ยาว 350 เมตร งบประมาณ 800,000 บาท

1.31 โครงการก่อสร้างสะพาน คสล.ข้ามน้ำแม่แป บ้านแม่ปาง หมู่ 1 – บ้านแม่แป หมู่ 2 ตำบลสันติคีรี อำเภอแม่ออนน้อย ยาว 20 เมตร งบประมาณ 1,188,000 บาท

1.32 โครงการก่อสร้างสะพาน คสล.ข้ามห้วยแม่กองแป ตำบลแม่ณาจาง อำเภอแม่ออนน้อย ยาว 15 เมตร งบประมาณ 1,194,000 บาท

1.33 โครงการก่อสร้างสะพาน คสล.เชื่อมระหว่างบ้านป่าขี้ หมู่ 2 – บ้านผาบ่อง หมู่ 1 ตำบลผาบ่อง อำเภอเมือง ยาว 50 เมตร งบประมาณ 1,000,000 บาท

1.34 โครงการก่อสร้างสะพาน คสล.บ้านแม่จ่า หมู่ 12 ตำบลห้วยโป่ง อำเภอเมือง ยาว 10 เมตร งบประมาณ 2,700,000 บาท

1.35 โครงการก่อสร้างคลองส่งน้ำ คสล.เชื่อมระหว่างบ้านผาผ่า หมู่ 1 – บ้านใหม่ หมู่ 2 – บ้านคอนผึ้ง หมู่ 5 – บ้านแพะหลวง หมู่ 7 ตำบลแม่คะตวน อำเภอสบเมย ยาว 380 เมตร งบประมาณ 1,040,000 บาท

1.36 โครงการขุดลอกลำน้ำขวม บ้านน้ำดิบ หมู่ 1 , บ้านห้วยวอก หมู่ 2, บ้านคะปวง หมู่ 8 และบ้านห้วยสิงห์ หมู่ 4 ตำบลแม่ขวม อำเภอแม่สะเรียง ยาว 6,000 เมตร งบประมาณ 1,500,000 บาท

1.37 โครงการก่อสร้างคลองส่งน้ำ คสล.บ้านแพะ หมู่ 3 ตำบลบ้านกาศ อำเภอแม่สะเรียง ยาว 365 เมตร งบประมาณ 800,000 บาท

1.38 โครงการก่อสร้างคลองส่งน้ำ คสล.นาตึงลิ้ม – นาออกน้ำ บ้านแม่สะงา หมู่ 2 ตำบลหมอกจำแป๋ อำเภอเมือง ยาว 470 เมตร งบประมาณ 1,000,000 บาท

1.39 โครงการก่อสร้างคลองส่งน้ำ คสล.บ้านนาปลาจาด หมู่ 4 – บ้านคาหาร ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง ยาว 268 เมตร งบประมาณ 752,000 บาท

1.40 โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำ คสล.เชื่อมระหว่างบ้านไม้แจะ หมู่ 8 ตำบลปางหมู – บ้านท่าโป่งแดง หมู่ 5 ตำบลผาบ่อง อำเภอเมือง ยาว 205 เมตร งบประมาณ 1,000,000 บาท

1.41 โครงการวางคลองเก็บเบี่ยน ระหว่างบ้านกองก้อย หมู่ 1 – บ้านแม่แพหลวง หมู่ 3 ตำบลกองก้อย อำเภอสบเมย ยาว 50 เมตร งบประมาณ 1,000,000 บาท

1.42 โครงการก่อสร้างผนังกันดินบ้านห้วยญี่ปุ่น หมู่ 4 ตำบลแม่ลาหลวง อำเภอแม่ลาน้อย ยาว 138 เมตร สูง 3 เมตร งบประมาณ 1,000,000 บาท

1.43 โครงการก่อสร้างระบบกรองน้ำผิวดิน บ้านห้วยปู หมู่ 6 ตำบลเวียงใต้ อำเภอป่าข่อย ขนาด 20 ลูกบาศก์เมตร/ชั่วโมง งบประมาณ 1,320,000 บาท

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม หัตถกรรมและสินค้า OTOP จำนวน 12 โครงการ เป็นเงินทั้งสิ้น 5,750,000 บาท

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้มีส่วนร่วมในการช่วยแก้ปัญหาให้กับประชาชนโดยการส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มอาชีพ กลุ่มสหกรณ์ วิสาหกิจ ชุมชนในลักษณะกลุ่มเครือข่าย เพื่อให้เกิดการรวมตัวช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกันของกลุ่มอาชีพ โดยมีโครงการในยุทธศาสตร์ อาทิ

การพัฒนาส่งเสริม ความรู้ทักษะด้านอาชีพ การค้า หัตถกรรม ให้แก่ประชาชน กลุ่มอาชีพ

1) โครงการจัดงานแสดงสินค้าชุมชนและสินค้า OTOP จังหวัดแม่ฮ่องสอน ครั้งที่ 2

วัตถุประสงค์เพื่อประชาสัมพันธ์อาหารและสินค้าชุมชนของจังหวัดแม่ฮ่องสอน และเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม อาหารการกินพื้นบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ทำให้จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเป็นจำนวนมากทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ และผู้ประกอบการมีรายได้เพิ่มขึ้น กิจกรรมภายในงาน มีการแสดงวัฒนธรรม 7 ชนเผ่า การจำหน่ายสินค้าชุมชน การแจกคู่มือชิมอาหารภายในงาน ผู้สนใจเข้าร่วมงาน จำนวน 1,000 คน เมื่อวันที่ 6-10 ธันวาคม 2551 จำนวน 5 วัน ณ บริเวณลานวัฒนธรรม อำเภอเมือง งบประมาณ 500,000 บาท

2.) โครงการฝึกอบรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยกิจกรรม แยกออกเป็น

- การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการแปรรูปผลิตภัณฑ์งา (ขนมงา)

เพื่อเป็นการส่งเสริมด้านการประกอบอาชีพ ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน จัดหาวิทยากรที่มีประสบการณ์ด้านการทำขนมงา ทำการสอนให้กับกลุ่ม รวมถึงการบรรยาย แนะนำแนวทางการตลาดประสบการณ์ของวิทยากรที่มีประสบการณ์ด้านการธุรกิจเกี่ยวกับการแปรรูปงา ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความสนใจ มุ่งมั่นที่จะพัฒนาให้ประสบความสำเร็จ โดยดำเนินการระหว่างวันที่ 25 – 29 มีนาคม 2552 ณ หอประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกา อ.แม่สะเรียง มีผู้สนใจเข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 120 คน งบประมาณ 173,275 บาท

- **อบรมเชิงปฏิบัติการการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร (กระเทียมดอง)**

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้เล็งเห็นความสำคัญของการแก้ไขปัญหากระเทียม ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนของจังหวัดแม่ฮ่องสอนให้มีมูลค่าสูงขึ้น จึงหาแนวทางในการเพิ่มมูลค่าของกระเทียม โดยการนำกระเทียมบางส่วนมาแปรรูปตามความต้องการของตลาด มีผู้สนใจเข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 120 คน ปฏิบัติการการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร(กระเทียมดอง) ระหว่างวันที่ 15 – 17 มีนาคม 2552 ณ ศาลาอเนกประสงค์วัดต่อแพ ต.แม่เงา อ.ขุนยวม มีผู้สนใจเข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 120 คน งบประมาณ 69,596 บาท

3.) โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตของกลุ่มอาชีพ

เพื่อเป็นการส่งเสริมและสร้างรายได้ให้กับกลุ่มอาชีพในชุมชน ในอำเภอเมือง องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน จึงได้จัดฝึกอบรมการผลิตสินค้าชุมชนและท้องถิ่น (ข้าวปองต่อ) ให้มีคุณภาพสะอาด ถูกหลักอนามัย มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค ผู้เข้ารับการอบรม 50 คน งบประมาณ 42,000 บาท

การส่งเสริมเศรษฐกิจแบบพอเพียงตามแนวทางพระราชดำริ

1.) โครงการการผลิตปุ๋ยหมักแบบไม่พลิกกลับกองด้วยระบบกองเติมอากาศ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้จัดทำโครงการการผลิตปุ๋ยหมักแบบไม่พลิกกลับกองด้วยระบบกองเติมอากาศ เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้และทักษะที่สูงขึ้นในการผลิตปุ๋ยหมักเพิ่มศักยภาพและโอกาสมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นบนหลักของความพอเพียง ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนในการผลิต ณ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 40 คน งบประมาณ 80,000 บาท

2.) สนับสนุนสำนักงานเกษตรอำเภอปาย ตามโครงการพัฒนาเกษตร โดยใช้แนวทางเกษตรอินทรีย์ โดยกิจกรรม เป็นการประกวดอาหารเพื่อสุขภาพของกลุ่มแม่บ้าน และประกวดผลผลิตทางการเกษตร วันที่ 7 พฤษภาคม 2552 จำนวนผู้เข้าร่วม 100 คน งบประมาณ 12,000 บาท

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต การพัฒนาสังคม และสังคมที่มีคุณภาพ

การส่งเสริมการเรียนรู้ การศึกษา ในทุกระดับให้ได้มาตรฐาน

เนื่องด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 1 แห่ง คือโรงเรียน อบจ. บ้านจองคำ และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 5 แห่ง ตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ซึ่งทาง องค์การฯ ได้มีการพัฒนา และส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง ทั้งการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานในโรงเรียน การพัฒนา ด้านการศึกษา การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สื่อสารสนเทศ ต่างๆ การส่งเสริมกีฬาของ นักเรียน เพื่อยกระดับการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน

จัดซื้อคอมพิวเตอร์ ตามโครงการพัฒนาความรู้เทคโนโลยีแก่ประชาชนและโครงการห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยอุดหนุนศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด สำหรับพัฒนากระบวนการเรียนการสอนนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป งบประมาณ 780,000 บาท

ในการนี้ ได้สนับสนุนและพัฒนาทักษะด้านดนตรี ในการพัฒนาวงดุริยางค์ ของโรงเรียนแม่ลาน้อย ครุณสิกข์ งบประมาณ 400,000 บาท และโครงการจัดงาน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับวิถีชีวิตสามหมอก โรงเรียนปายวิทยาคาร งบประมาณ 20,000 บาท เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีการพัฒนาทักษะด้านวิชาการ

การส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด

แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีค่านิยมในการดำเนินชีวิตห่างไกลจากยาเสพติด การรณรงค์ป้องกัน ปราบปราม บำบัด แก้ไข และให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด อาทิ

1.) สนับสนุนศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดแม่ฮ่องสอน เนื่องในวันต่อต้านยาเสพติด และจัดซื้อชุดตรวจคัดกรองสารเสพติดในปัสสาวะ จำนวน 15,000 ชุด งบประมาณ 1,200,000 บาท จัดซื้อเครื่องตรวจทิศทางวัดฤทธิ์เบ็ด และสารเสพติด งบประมาณ 823,900 บาท เพื่อป้องกัน ปราบปราม ยาเสพติด

2.) อบรมนักเรียน และเยาวชน เพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติด โดย อุดหนุนกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดน ที่ 336 โดยจัดฝึกอบรมนักเรียนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน งบประมาณ 300,000 บาท

3.) อุดหนุนศูนย์แสดงอรุณในพระบรมราชูปถัมภ์ฯ โดยอบรมฟื้นฟู บำบัด สำหรับผู้ติดยาเสพติด จำนวน 10 คน ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ระยะเวลาในฝึกอบรม 45 วัน งบประมาณ 80,000 บาท และอุดหนุนสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก และเยาวชน กิจกรรมเป็นการอบรมเยาวชนให้รู้ถึงอันตรายของยาเสพติด ซึ่งมีผู้เข้ารับการอบรม จากวิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชินีแม่ฮ่องสอน จำนวน 80 คน งบประมาณ 20,000 บาท

4.) อุดหนุนโครงการรณรงค์เนื่องในวันต่อต้านยาเสพติด วันที่ 29 มิถุนายน 2552 โดยร่วมจัดกิจกรรมเดินขบวนต่อต้านยาเสพติด เพื่อสร้างจิตสำนึกและตระหนักถึงภัยของยาเสพติด งบประมาณ 100,000 บาท

การส่งเสริมสุขภาพอนามัย

เพื่อป้องกันโรคติดต่อและควบคุมโรคระบาด ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัด สนับสนุนสำนักงานสาธารณสุข จัดซื้อสารเคมีป้องกันโรคไข้เลือดออก โดยเป็นการช่วยลดอัตราเสี่ยงการแพร่กระจายโรคและควบคุมจำกัดพื้นที่ ทั้ง 7 อำเภอ งบประมาณรวมทั้งสิ้น 1,800,000 บาท

1) โครงการรวมพลังประชาชนไทยต้านภัยยาเสพติด และคนไทยไร้พุง มหกรรมเดิน วิ่ง ปั่น โดยร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขอำเภอปาย เครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอปาย พันธมิตรเครือข่ายชมรมออกกำลังกายอำเภอปาย ร่วมกันจัดโครงการ เพื่อส่งเสริมสุขภาพให้แข็งแรง และกระตุ้นจิตสำนึกให้เยาวชน ประชาชนห่างไกลยาเสพติด โดยมี ผู้เข้าร่วมกิจกรรมประมาณ 2,000 คน งบประมาณ 200,000 บาท

2.) โครงการส่งเสริมด้านการกีฬาของนักเรียน เยาวชน และประชาชนทั่วไป องค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้ดำเนินการจัดการแข่งขันกีฬา เช่น การแข่งขันเปตอง การแข่งขันฟุตบอล งบประมาณ 560,900 บาท เพื่อให้สุขภาพร่างกายแข็งแรง รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย ห่างไกลจากยาเสพติด และอุดหนุนสมาคมกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน งบประมาณ 1,500,000 บาท เพื่อส่งนักกีฬาไปแข่งขันในระดับจังหวัด ต่อไป

การพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ

เด็กและเยาวชน เป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคต เพื่อให้เด็กและเยาวชน ได้แสดงออก ส่งเสริมและเพิ่มพัฒนาการของเด็กและเยาวชน จึงได้จัดโครงการวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2552 วันที่ 11 มกราคม 2552 งบประมาณ 305,000 บาท

อีกทั้ง องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของผู้สูงอายุในฐานะผู้มีความรู้และประสบการณ์ ควรได้รับการยกย่องเชิดชู ดูแลเอาใจใส่ โดยได้ดำเนินโครงการอยู่ดีมีสุข ประจำปี 2552 แยกเป็นกิจกรรม ดังนี้

โครงการวันผู้สูงอายุแห่งชาติ 3 อำเภอ งบประมาณ 297} 596 บาท

- วันที่ 13 เมษายน 2552 ณ วัดหลวง อ.ปาย มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น 1,008 คน
- วันที่ 18 เมษายน 2552 ณ วัดสิทธิมงคล อ.แม่สะเรียง มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 400 คน
- วันที่ 23 เมษายน 2552 ณ ศาลาประชาคมจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 513 คน
- โครงการฝึกอบรมปฏิบัติธรรม

เพื่อเป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมอันดี และให้ลูกหลานตระหนักถึงความสำคัญของผู้สูงอายุ พร้อมทั้งได้จัดฝึกอบรมปฏิบัติธรรม ณ วัดป่าถ้ำวัว อ.เมือง จำนวน 273 คน เพื่อฝึกจิตใจให้สงบ เป็นการพบปะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น สร้างความสัมพันธ์และรู้จักกันมากขึ้นระหว่างผู้สูงอายุในแต่ละอำเภอ งบประมาณ 270,000 บาท

โครงการฝึกอบรมค่ายคุณธรรมครอบครัวต้นแบบ

เพื่อเสริมสร้างสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็ง และเข้าใจบทบาทเกื้อกูลกันและกัน จึงได้จัดโครงการฝึกอบรม โดยมีครอบครัว จำนวน 50 ครอบครัว เข้าร่วม ระหว่างวันที่ 1-2 สิงหาคม 2552 ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีในครอบครัว งบประมาณ 200,000 บาท

โครงการส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ

- ฝึกอบรมและศึกษาดูงานการทำไม้กวาดดอกหญ้าเพื่อส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ

สืบเนื่องจากปีที่แล้ว องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้จัดทำโครงการฝึกอบรมอาชีพผู้สูงอายุ โดยฝึกอบรมการทำไม้กวาดดอกหญ้า เพื่อให้ผู้สูงอายุมีกิจกรรมยามว่าง และเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวอีกทางหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ได้ต่อยอดการส่งเสริมอาชีพ ในการศึกษาดูงาน การทำไม้กวาดดอกหญ้า โดยนำผู้สูงอายุจากอำเภอขุนยวม อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอ สบเมย จำนวน 87 คน ไปศึกษาดูงานในจังหวัด เชียงราย ระหว่างวันที่ 17 – 19 มีนาคม 2552 งบประมาณ 200,000 บาท

โครงการอบรม อสม.จังหวัดแม่ฮ่องสอน

เพื่อให้อาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐาน เพื่อเพิ่มพูนความรู้โดยการจัดฝึกอบรมและทัศนศึกษาต่างจังหวัดเพื่อจะได้นำความรู้ไปพัฒนาชุมชนด้านสุขภาพอนามัยของคนในพื้นที่ที่ตนเองอาศัยอยู่ งบประมาณ 554,700 บาท

โครงการจัดกิจกรรมวันสตรีสากล ประจำปี 2552

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน จัดโครงการฝึกอบรมเนื่องในวันสตรีสากล ประจำปี 2552 เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและศักยภาพของสตรีทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและจิตใจ เพื่อส่งเสริมบทบาทในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2552 ณ ศาลาประชามจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น จำนวน 450 คน งบประมาณ 62,000 บาท

โครงการวันคนพิการสากล

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน จัดโครงการ เพื่อเพิ่มศักยภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิต วันที่ 25 ธันวาคม 2551 มีผู้พิการเข้าร่วม กิจกรรม ทั้ง 7อำเภอ จำนวน 190 คน

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการอนุรักษ์ ส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้จัดกิจกรรมและการส่งเสริมวัฒนธรรมในท้องถิ่น รวมถึงกิจกรรมทางพุทธศาสนา ซึ่งได้ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ประกอบด้วย ประเพณีปอยส่างลอง(บวชสามเณรภาคฤดูร้อน) ประเพณีลอยกระทง ประเพณีออกพรรษา ประเพณีแห่เทียนพรรษา ประเพณีสงกรานต์ รวมถึงการส่งเสริมศาสนา เช่น

1. จัดโครงการถวายความรู้ด้านศาสนาแด่พระธรรมทูตพระสังฆาธิการ พระสงฆ์ จำนวน 25 รูป เพื่อศึกษาสังเวชนียสถานและสัมมนาวิชาการ ประเทศสาธารณรัฐอินเดีย และประเทศราชอาณาจักรเนปาล เพื่อจะได้นำมาเผยแพร่ความรู้ให้กับประชาชนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

2. สนับสนุนการก่อสร้างมัสยิดนูนุดัตควา อำเภอเมือง เพื่อเป็นสถานที่ในการประกอบพิธีทางศาสนาในจังหวัด งบประมาณ 700,000 บาท

ในการนี้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ร่วมจัดงานฤดูหนาวและงานกาชาด เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้นำสินค้าหัตถกรรมพื้นบ้านของตนมาจำหน่ายภายในงาน รวมถึงการแสดงศิลปะแม่ไม้มวยไทย ซึ่งเป็นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติได้เข้ามาท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอนมากขึ้น โดยจัดขึ้นระหว่างวันที่ 17 – 26 มกราคม 2552

5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ตระหนักถึงปัญหาหมอกควันและไฟป่าที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี จึงได้ร่วมกับสถานีควบคุมไฟป่าจังหวัดแม่ฮ่องสอน จัดทำกิจกรรมโครงการรณรงค์ลดควันพิษจากไฟป่า เพื่อรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ทุกภาคส่วน ได้ตระหนักถึงอันตรายและช่วยกันรักษาทรัพยากรธรรมชาติสภาพแวดล้อมที่ดีให้คงอยู่ต่อไป โดยดำเนินการเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2552 งบประมาณ 50,000 บาท รวมถึงการเห็นความสำคัญของประชาชนในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยอุดหนุนสมาคมฟื้นฟูและพัฒนาลุ่มน้ำสาละวิน จำนวน 15 เครื่องช่วย ตามโครงการจัดการทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า เครื่องช่วยองค์กรชุมชน งบประมาณ 1,000,000 บาท

6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

แม่ฮ่องสอน เป็นเมืองที่อุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ และมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงาม โดยต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาด้านการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง จึงได้จัดทำโครงการ ดังนี้

1. โครงการเปิดเทศกาลท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน คือวันทรงช้างงานเทศกาลดอกบัวตองบาน ที่อำเภอขุนยวม โดยเป็นการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ได้มาสัมผัสและประทับใจทุ่งดอกบัวตองที่สวยงาม และศิลปะการป้องกันตัวแม่ไม้มวยไทย งบประมาณ 300,000 บาท
2. โครงการแผนที่นำทาง แผนที่นำเที่ยว เพื่อเป็นการเผยแพร่ข้อมูลเส้นทางท่องเที่ยว และประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน งบประมาณ 500,000 บาท
3. ปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบ วัดจอมทอง อำเภอแม่สะเรียง งบประมาณ 1,000,000 บาท

7. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและวางแผน กำกับ ดูแล และตรวจสอบการดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน และการสร้างความเข้มแข็ง เพิ่มศักยภาพแก่บุคลากรแต่ละหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม จึงได้ดำเนินโครงการ ดังนี้

- 1.) โครงการประชาคมแบบมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี(พ.ศ.2553-3555) ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยจัดประชาคมทั้ง 7 อำเภอ จำนวน 2,000 คน โดยได้รับข้อมูลความต้องการของประชาชน มาวิเคราะห์เพื่อจัดทำเป็นแผนพัฒนาสามปี ต่อไป
- 2.) โครงการส่งเสริมประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้นำชุมชน เด็กและเยาวชน จังหวัดแม่ฮ่องสอน

- กิจกรรม ส่งเสริมประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ประจำปี 2552

เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีความเข้าใจ มีวิสัยทัศน์ วิธีความคิด และจิตสำนึกและยึดมั่นการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้มีโอกาสเข้ามาส่วนร่วมทางการเมือง ร่วมคิดร่วมเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการพัฒนาท้องถิ่นของตน ซึ่งการอบรมจัดทำในรูปแบบของการบรรยายและเสวนา แบ่งกลุ่มระดมความคิด เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ดำเนินการในวันที่ 15 มีนาคม 2552 ณ อำเภอขุนยวม มีผู้เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้นจำนวน 86 คน

- กิจกรรมเรียนรู้ประชาธิปไตยนอกห้องเรียน

จัดทำโครงการเรียนรู้ประชาธิปไตยนอกห้องเรียน เพื่อเป็นการเปิดโลกทัศน์และสร้างประสบการณ์ใหม่ ๆ พร้อมได้สัมผัสชีวิตในอีกมุมมองหนึ่งให้กับเด็กและเยาวชน ซึ่งจะเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาการเมือง การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยให้แข็งแกร่ง โดยการนำเยาวชน จำนวน 60 คน ไปศึกษาดูงานนอกพื้นที่ ระหว่างวันที่ 20 – 24 พฤษภาคม 2552 ง

3) โครงการใบเสร็จเพื่อการพัฒนาแม่ฮ่องสอน

เพื่อเป็นการกระตุ้น ปลุกจิตสำนึกการมีส่วนร่วมให้ผู้ประกอบการโรงแรม เกสเฮ้าส์ และผู้เข้าพักในโรงแรมมีความรับผิดชอบและเต็มใจในการชำระค่าบำรุงจากผู้เข้าพักโรงแรม จึงได้จัดกิจกรรมให้ผู้เข้าพักในโรงแรมนำใบเสร็จรับเงิน มาแลกหมวก ระหว่างวันที่ 6 – 10 ธันวาคม 2551 ปรากฏว่ามีนักท่องเที่ยวสนใจนำใบเสร็จรับเงินมาแลกหมวก จำนวน 1,000 ราย

4) โครงการ อบจ.เคลื่อนที่

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้เข้าถึงประชาชนในพื้นที่ในจังหวัด เพื่อรับฟังความปัญหา ความต้องการของประชาชน ร่วมกิจกรรมกับชุมชน รวมถึงการให้บริการในด้านต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมสุขภาพโดยเจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาลประจำอำเภอ การแนะนำส่งเสริมอาชีพ การรับชำระภาษี ระหว่างเดือน

ส่วนที่ 4

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี

4.1 วิสัยทัศน์การพัฒนา

วิสัยทัศน์

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

“เมืองแห่งวัฒนธรรม	น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง
คู่เคียงคุณธรรมนำใจ	ใช้นวัตกรรมเพื่อการศึกษา
พัฒนาอาชีพเกษตรกรรม	นำแม่ฮ่องสอนสู่เมืองท่องเที่ยว”

พันธกิจในการพัฒนาท้องถิ่น

1. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกระดับในการพัฒนาชุมชน ให้สามารถพึ่งตนเองได้
2. ปรับปรุงและพัฒนาาระบบโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค ให้ได้มาตรฐานและครอบคลุมทั่วถึงในทุกชุมชน
3. พัฒนาด้านเศรษฐกิจการค้า การลงทุน แบบพอเพียง ให้ชุมชนเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้
4. ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนเชิงอนุรักษ์
5. ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการศึกษา สาธารณสุข อนุรักษ์และ พัฒนาศิลปวัฒนธรรมในทุก ๆ ด้าน
6. ส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนหน่วยงานต่าง ๆ ในทุกระดับเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน
7. ศึกษาและพัฒนาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ครอบคลุมทั่วถึงทุกท้องถิ่น

4.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ยุทธศาสตร์การพัฒนา	แนวทางการพัฒนา
<p>1. ยุทธศาสตร์ การพัฒนา ระบบ โครงสร้างพื้นฐาน และสาธารณูปโภค</p>	<p>1.1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง ดำเนินการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง ทั้งการก่อสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุง ถนนและสะพาน รวมถึงการจัดทำผังเมืองรวม จังหวัด โดยบูรณาการร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน</p> <p>1.2 การพัฒนาปรับปรุงสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ การดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ การพัฒนาและบำรุงรักษาแหล่งน้ำ ระบบประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์ โดยบูรณาการร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน</p>
<p>2. ยุทธศาสตร์ การพัฒนา ด้าน เศรษฐกิจ การส่งเสริม การลงทุน พาณิชยกรรม หัตถกรรมและสินค้า OTOP</p>	<p>2.1 การพัฒนาศักยภาพทางการประกอบอาชีพ การผลิต สินค้าชุมชน (OTOP) ส่งเสริมความรู้ ทักษะด้านอาชีพ การค้า การเกษตร การหัตถกรรม ให้แก่กลุ่มอาชีพ ประชาชน การพัฒนาศักยภาพของผู้ผลิตให้เป็นผู้ประกอบการที่มีความรู้ ความสามารถ ด้านการผลิต การเงิน การบริหารจัดการ การตลาดและการกระจายสินค้า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ส่งเสริมการลงทุน</p> <p>2.2 การส่งเสริมการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน สร้างและพัฒนา เพิ่มขีดความสามารถในการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน พัฒนาด้านการขนส่ง ระบบตลาด การแสวงหาโอกาสทางตลาดใหม่ สร้างนักการตลาดรุ่นใหม่</p> <p>2.3 การส่งเสริมเศรษฐกิจแบบพอเพียงตามแนวทางพระราชดำริ ส่งเสริมการทำเศรษฐกิจแบบพอเพียง พัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงให้เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน การขยายผล โครงการพัฒนาตามพระราชดำริไปยังทุกชุมชน</p>

ยุทธศาสตร์การพัฒนา	แนวทางการพัฒนา
<p>3. ยุทธศาสตร์ การพัฒนาด้านการ ส่งเสริมคุณภาพชีวิต การพัฒนาคนและสังคม ที่มีคุณภาพ</p>	<p>3.1 การส่งเสริมการเรียนรู้ การศึกษา การจัดการศึกษาทั้งในระบบ,นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีคุณภาพ การส่งเสริมพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ การศึกษา พัฒนาสังคมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ตลอดชีวิต</p> <p>3.2 การขจัดปัญหาความยากจน 3.2.1 ประชาชนมีอาชีพ มีรายได้ และมีความเป็นอยู่อย่างพอเพียง ได้รับการพัฒนาด้านการส่งเสริมอาชีพ 3.2.2 ประชาชนมีความรู้ สามารถบริหารจัดการความเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกอย่างเท่าเทียมกัน สามารถพึ่งตนเองได้</p> <p>3.3 การส่งเสริมสุขภาพอนามัย การกีฬาและนันทนาการ การส่งเสริมให้มีระบบบริการสุขภาพทางด้านส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษาพยาบาลและการฟื้นฟูสมรรถภาพ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านสุขภาพมากขึ้น สร้างสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการสร้างสุขภาพ ส่งเสริมกีฬาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศและอาชีพ สนับสนุนกิจกรรมให้ประชาชนหันมาออกกำลังกาย</p> <p>3.4 การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน การส่งเสริมให้ประชาชนมีค่านิยมในการดำเนินชีวิตตามแนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง สงเคราะห์ ช่วยเหลือคนชรา ผู้พิการผู้ด้อยโอกาส ในสังคม การเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมในการดำรงชีวิต ลด ละ เลิก อบายมุข การรณรงค์ป้องกัน ปราบปราม ปัญหายาเสพติด เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รณรงค์เชิดชูคุณค่าความเป็นไทย</p> <p>3.5 เพิ่มบทบาทในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพิ่มบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา</p>

ยุทธศาสตร์การพัฒนา	แนวทางการพัฒนา
<p>4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการอนุรักษ์ ส่งเสริม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น</p>	<p>4.1 การส่งเสริมสนับสนุน อนุรักษ์วัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดกิจกรรม และการส่งเสริมวัฒนธรรมในท้องถิ่นรวมถึงกิจกรรมทางศาสนาทุกศาสนา</p> <p>4.2 การสืบทอดวัฒนธรรมและการจัดการแหล่งเรียนรู้ การส่งเสริมปราชญ์ชาวบ้านเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้รวมถึงการบูรณะฟื้นฟูแหล่งโบราณสถานแหล่งประวัติศาสตร์ที่สำคัญ การอบรมให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์สืบทอดวัฒนธรรมแก่นักเรียน นักศึกษาและเยาวชน การสร้างให้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบทอดประเพณี วัฒนธรรม</p> <p>4.3 สร้างและพัฒนาเครือข่ายด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างและพัฒนาเครือข่ายด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเชื่อมโยงกันระหว่างองค์กรภาคประชาชน เอกชน หน่วยงานภาครัฐ เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น</p>

ยุทธศาสตร์การพัฒนา	แนวทางการพัฒนา
<p>5. ยุทธศาสตร์การพัฒนา พัฒนาด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม</p>	<p>5.1 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรดิน น้ำ ป่า การประสานความร่วมมือและสร้างความเข้าใจระหว่างภาครัฐ และประชาชน ส่งเสริมสนับสนุนทุนวิจัยเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การพัฒนาระบบ ติดตามผลการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม ส่งเสริมการสร้างความรู้ ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการและบริหารพื้นที่ทำกิน</p> <p>5.2 การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม น้ำเสีย ขยะ มลพิษทางอากาศ โดยความร่วมมือของชุมชน ส่งเสริมการสร้างจิตสำนึก และตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมชุมชน สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ ออกกฎ ระเบียบ หรือมาตรการด้าน สิ่งแวดล้อม ในข้อบัญญัติท้องถิ่น ประสานงานระหว่างองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันในการจัดการ ปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อมในลักษณะของการร่วมกลุ่ม เช่น จัดการพื้นที่ กำจัดขยะรวม ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการบริการ จัดการขยะโดยการลด ปริมาณ คัดแยก และสร้างมูลค่าขยะ</p> <p>5.3 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระดับชุมชน ส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น การประยุกต์ใช้และการคิดค้น นวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชุมชน การจัดตั้งชุมชนนำร่องแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การจัดตั้งกองทุนสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมเครือข่ายชุมชนในระดับกลุ่ม</p>

ยุทธศาสตร์การพัฒนา	แนวทางการพัฒนา
<p>6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว</p>	<p>6.1 การพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว และโครงสร้างพื้นฐาน (ไฟฟ้า, ประปา, โทรศัพท์, การคมนาคม) เป็นการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น</p> <p>6.2 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม ที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น เป็นการบริการเพื่อการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม โดยเน้นความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น</p> <p>6.3 การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และแบบโฮมสเตย์ เน้นส่งเสริมท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติและคนในท้องถิ่นเข้ามีส่วนร่วม</p> <p>6.4 การพัฒนา การบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ การบริหารจัดการท่องเที่ยวในทุกๆด้าน การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว การพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ● การสาธารณสุขในเรื่องสุขภาพ น้ำดื่ม อาหาร ของนักท่องเที่ยว ● การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว การศึกษา อบรม ● สนับสนุนเงินทุนเพื่อการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์การพัฒนา	แนวทางการพัฒนา
<p>7. ยุทธศาสตร์การพัฒนาบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี</p>	<p>7.1 การสร้างจิตสำนึก และพัฒนาขีดความสามารถ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>การสร้างจิตสำนึกและพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปรับวิธีคิด วิธีการทำงาน สร้างจิตสำนึกของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การฝึกอบรมเฉพาะด้าน</p> <p>7.2 การตรวจสอบและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมกับภาคประชาชน</p> <p>การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความโปร่งใสและเป็นธรรม มีระบบการควบคุมภายใน และมีการตรวจสอบจากทุกภาคส่วน เช่น การให้ความรู้กับเยาวชน</p> <p>7.3 การปรับปรุง วิธีการทำงานและการสร้างแรงจูงใจ</p> <p>การปรับปรุงกระบวนการและวิธีการทำงาน รวมถึงการสร้างแรงจูงใจให้ครอบคลุมใน 4 มิติ คือ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล สมรรถภาพและคุณภาพ มีการสร้างแรงจูงใจให้แก่องค์กรและบุคลากร เช่น การลดขั้นตอนการทำงาน</p> <p>7.4 การส่งเสริมประชาธิปไตย และกระบวนการประชาสังคม</p> <p>การสร้างค่านิยมในการมีส่วนร่วมและการแสดงความคิดเห็น ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม การสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มศักยภาพแก่บุคลากรและหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม การปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ วัฒนธรรม ค่านิยม รวมทั้งรณรงค์ปลูกฝังสร้างจิตสำนึกแก่บุคลากรทุกระดับในหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา ภาคประชาคมเพื่อผลักดันให้การส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคมสำเร็จตามเป้าหมาย</p>

4.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน (รอบ 4 ปี พ.ศ.2553-2556)

วิสัยทัศน์

“เมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ยั่งยืน ยกกระดับคุณภาพชีวิต
พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานแห่งความพอเพียง”

พันธกิจของจังหวัด

1. พัฒนาให้เป็นเมืองการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ยั่งยืน
2. พัฒนาระบบเศรษฐกิจบนพื้นฐานแห่งความพอเพียง
3. พัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชนตามวิถีวัฒนธรรมของท้องถิ่น
4. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. เสริมสร้างความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย
6. ทำงานเชิงบูรณาการโดยยึดหลักของธรรมาภิบาล
7. ดำเนินงานการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ

ประเด็นยุทธศาสตร์

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : เศรษฐกิจเข้มแข็งและมีภูมิคุ้มกัน
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : สังคมคุณภาพและความผาสุก
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : ความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 : การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 : การพัฒนาตามแนวพระราชดำริ

4.4 นโยบายการพัฒนาของผู้บริหารท้องถิ่น

นโยบาย

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน แดงต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2550

1. วิสัยทัศน์

“เมืองแห่งวัฒนธรรม น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง
 คู่เคียงคุณธรรมนำใจ ใช้นวัตกรรมเพื่อการศึกษา
 พัฒนาอาชีพเกษตรกรรม นำแม่ฮ่องสอนสู่เมืองท่องเที่ยว”

2. นโยบาย

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1. ก่อสร้าง ปรับปรุง เชื่อมโยงถนนและเส้นทางคมนาคมให้ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัย และสะดวกสบาย
2. ก่อสร้าง ปรับปรุง ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ เช่น ไฟฟ้า ประปา เพื่อให้ประชาชน ได้รับบริการที่ดี มีคุณภาพ และถูกสุขลักษณะ
3. พัฒนาแหล่งน้ำทั้งอุปโภค บริโภค เช่น ขุดลอกคูคลอง แหล่งน้ำธรรมชาติ

2. ด้านการเกษตร

1. ส่งเสริมการจัดการระบบน้ำทางการเกษตรให้สามารถเข้าถึงพื้นที่ทางการเกษตรให้มากขึ้น
2. สนับสนุนหน่วยงานของรัฐ ควบคุมราคาผลผลิตทางการเกษตร เพื่อแก้ปัญหาการเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง
3. ส่งเสริมให้เกษตรกร เพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตในการประกอบอาชีพ ส่งเสริมให้เกษตรกรเพาะปลูกพืชผักชนิดต่างๆ เพื่อการบริโภคและจำหน่าย ลดการนำเข้ามาจากจังหวัดใกล้เคียง
4. ส่งเสริมให้ประชาชนมีค่านิยมในการดำเนินชีวิต ตามแนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

3. ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

1. ส่งเสริมให้มีระบบบริการสุขภาพ ป้องกันโรค เสริมสร้างความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจของคนในชุมชน
2. ส่งเสริมช่วยเหลือคนชรา ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในการดำรงชีวิต ลด ละ เลิกอบายมุข การรณรงค์ป้องกันปัญหายาเสพติด เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
3. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมกีฬาในระดับชุมชน และ โรงเรียน มุ่งเน้นการกีฬาเพื่อสุขภาพ และเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ สนับสนุนการจัดการแข่งขัน วัสดุอุปกรณ์การกีฬาและนันทนาการ

4. ด้านการส่งเสริมรายได้

1. สร้างและพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถในการค้าขายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน พัฒนาด้านการขนส่งระบบการตลาด การแสวงหาโอกาสทางตลาดใหม่ๆ สนับสนุนนักการตลาดรุ่นใหม่ให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง
2. ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มอาชีพ กลุ่มสหกรณ์ วิสาหกิจชุมชนในลักษณะกลุ่มเครือข่าย เพื่อให้เกิดการรวมตัวช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกันของกลุ่มอาชีพเป็นการเพิ่มศักยภาพทางการผลิต และการตลาด

5. ด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

1. ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียน นักศึกษา ตลอดจนประชาชน ได้รับการพัฒนาขีดความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ มีทักษะเพียงพอ ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อย่างต่อเนื่อง
2. ส่งเสริมการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบให้มีคุณภาพ พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การศึกษา เพื่อให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้
3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาชีพครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้
4. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการสืบสาน อนุรักษ์ ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมทางศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวิถีชุมชนที่มีอยู่หลากหลายเผ่าพันธุ์ให้เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

6. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนในการดูแล รักษา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้ ตลอดจนรณรงค์ให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ป่าไม้ เพื่อเพิ่มความสมดุลทางธรรมชาติและระบบนิเวศวิทยา
2. รณรงค์และร่วมมือกับส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรดิน น้ำ ป่าไม้ ตลอดจนป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมอื่น เช่น ขยะ มลภาวะทางอากาศ

7. ด้านการท่องเที่ยว

1. ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติ เชิงวัฒนธรรมและกรท่องเที่ยวในลักษณะ home stay โดยการเตรียมความพร้อมของชุมชน ประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการฝึกอบรมบุคลากรด้านการท่องเที่ยว
2. จัดเส้นทางกรท่องเที่ยว ปฏิทินกรท่องเที่ยวและระบบข้อมูลให้สามารถเชื่อมโยงกรท่องเที่ยวอย่างครบวงจร
3. สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้ประกอบการ ในการพัฒนากรท่องเที่ยว เพื่อให้เป็นไปตามต้องการอย่างแท้จริงของประชาชนและผู้ประกอบการกรท่องเที่ยว

8. ด้านการเมืองและการบริหาร

1. ส่งเสริมและการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้มีความรู้ เพิ่มพูนประสบการณ์ด้านการเมือง การปกครอง
2. พัฒนาศักยภาพทางด้านการเมือง การบริหารของผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่นทุกระดับ
3. ส่งเสริมและสนับสนุนการเลือกตั้งทุกระดับให้มีความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม
4. พัฒนาระบบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ เน้นการเป็นองค์กรที่ให้ความสำคัญกับการบริการประชาชน ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา
5. จัดตั้งศูนย์ประสานงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดไว้ในอำเภอที่ห่างไกล เพื่อให้การบริการ เป็นไปอย่างทั่วถึง ลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ตลอดจนการประสานงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ เป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว โดยจะใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการติดต่อสื่อสารและประสานงาน

ส่วนที่ 5 บัญชีโครงการพัฒนา

บัญชีสรุปโครงการพัฒนา

แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2553 - 2555)

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ยุทธศาสตร์	ปี 2553		ปี 2554		ปี 2555		รวม 3 ปี	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)
1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค								
1.1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง	107	128,900,000	101	118,100,000				
1.2 การพัฒนาปรับปรุงสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ	46	53,700,000	44	42,700,000				
ยอดรวมยุทธศาสตร์ที่ 1	153	182,600,000	145	160,800,000				
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม หัตถกรรมและสินค้า OTOP								
2.1 การพัฒนาศักยภาพทางการประกอบอาชีพ	4	4,100,000	4	4,100,000				
2.2 ส่งเสริมการค้าขายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน	5	11,800,000	5	13,800,000				
2.3 ส่งเสริมเศรษฐกิจแบบพอเพียงตามแนวทางพระราชดำริ	9	8,300,000	9	8,300,000				
ยอดรวมยุทธศาสตร์ที่ 2	18	24,200,000	18	26,200,000				

ยุทธศาสตร์	ปี 2553		ปี 2554		ปี 2555		รวม 3 ปี	
	จำนวน โครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวน โครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวน โครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวน โครงการ	งบประมาณ (บาท)
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต การพัฒนาสังคม และสังคมที่มีคุณภาพ								
3.1 การส่งเสริมการเรียนรู้ การศึกษา	27	79,000,000	27	79,000,000				
3.2 การขจัดปัญหาความยากจน	1	50,000	1	50,000				
3.3 การส่งเสริมสุขภาพอนามัย การกีฬาและนันทนาการ	16	23,400,000	16	27,400,000				
3.4 การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน	9	22,200,000	9	22,200,000				
3.5 เพิ่มบทบาทในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา	1	2,000,000	1	2,000,000				
ยอดรวมยุทธศาสตร์ที่ 3	54	126,650,000	54	130,650,000				
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการอนุรักษ์ส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น								
4.1 ส่งเสริม สนับสนุน อนุรักษ์วัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3	7,200,000	3	7,200,000				
4.2 การสืบทอดวัฒนธรรมและการจัดการแหล่งเรียนรู้	3	3,200,000	3	3,200,000				
4.3 สร้างและพัฒนาเครือข่ายด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3	2,000,000	3	2,000,000				
ยอดรวมยุทธศาสตร์ที่ 4	9	12,400,000	9	12,400,000				

ยุทธศาสตร์	ปี 2553		ปี 2554		ปี 2555		รวม 3 ปี	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)
5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม								
5.1 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ	1	1,000,000	1	1,000,000				
5.2 การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม	1	1,000,000	1	1,000,000				
5.3 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับชุมชน	2	2,000,000	2	2,000,000				
ยอดรวมยุทธศาสตร์ที่ 5	4	4,000,000	4	4,000,000				
6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว								
6.1 การพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว และ โครงสร้างพื้นฐาน (ไฟฟ้า, ประปา, โทรศัพท์, การคมนาคม)	2	9,000,000	2	9,000,000				
6.2 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น	1	2,000,000	1	2,000,000				
6.3 การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและแบบโฮมสเตย์	1	500,000	1	500,000				
6.4 การพัฒนา การบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ	1	5,000,000	1	5,000,000				
ยอดรวมยุทธศาสตร์ที่ 6	5	16,500,000	5	16,500,000				

ยุทธศาสตร์	ปี 2553		ปี 2554		ปี 2555		รวม 3 ปี	
	จำนวน โครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวน โครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวน โครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวน โครงการ	งบประมาณ (บาท)
7. ยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี								
7.1 การสร้างจิตสำนึกและพัฒนาขีดความสามารถบุคลากร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	22	191,228,000	20	151,228,000				
7.2 การตรวจสอบและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมกับ ภาคประชาชน	7	2,800,000	7	2,800,000				
7.3 การปรับปรุง วิธีการทำงานและการสร้างแรงจูงใจ	6	9,500,000	6	9,500,000				
7.4 การส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม	1	500,000	1	500,000				
ยอดรวมยุทธศาสตร์ที่ 7	36	204,028,000	34	164,028,000				
ยอดรวมทั้งสิ้น	279	570,378,000	269	514,578,000				

ส่วนที่ 5 บัญชีโครงการพัฒนา

บัญชีสรุปโครงการที่เกิดขึ้นศักยภาพ

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ยุทธศาสตร์	ปี 2553		ปี 2554		ปี 2555		รวม 3 ปี	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวนโครงการ	งบประมาณ (บาท)
1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณสุข 1.1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง 1.2 การพัฒนาปรับปรุงสาธารณสุขปโภคและสาธารณสุขการ								
ยอดรวม	0	0	0	0				

รายละเอียดโครงการพัฒนา

แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2553-2555)

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

แนวทางที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ)	งบประมาณ			ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
				2553	2554	2555		
	อำเภอเมือง							
1	โครงการก่อสร้างถนน เชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้าน หมู่ที่ 9 บ้านน้ำส้ม ต.ผาบ่อง - บ้านห้วยตอง ต.ห้วยปูลิง อ.เมือง องค์การบริหารส่วนตำบลผาบ่อง	-เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรให้แก่เกษตรกร และป้องกันการกัดเซาะของน้ำช่วงฤดูฝน	ขนาดกว้าง 4 เมตร หนา 0.15 ม. ยาว 300 เมตร	800,000			ราษฎรได้รับประโยชน์จากคลองส่งน้ำ และมีน้ำใช้ตลอดปี	กองช่าง
2	โครงการก่อสร้างถนน คสล. ถนนสายหลักระหว่างบ้านห้วยไม้คำ หมู่ที่ 9 - บ้านห้วยปูลิง หมู่ที่ 10 ต.ห้วยปูลิง อ.เมือง องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยปูลิง	-เพื่อให้ประชาชนสัญจรได้อย่างสะดวกปลอดภัยและใช้เป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งผลผลิตของประชาชน	ขนาดกว้าง 4 เมตร หนา 0.15 ม. ยาว 350 เมตร	800,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่างสะดวกปลอดภัย และเป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งผลผลิตของประชาชน	กองช่าง
3	โครงการก่อสร้างถนน คสล. หมู่ 8บ้านห้วยช่างคำ (ทางเข้าหมู่บ้าน) ต.ห้วยโป่ง อ.เมือง องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโป่ง	-เพื่อให้ประชาชนสัญจรได้อย่างสะดวกปลอดภัยและใช้เป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งผลผลิตของประชาชน	ขนาดกว้าง 4 เมตร หนา 0.15 เมตร ยาว 360 เมตร	800,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่างสะดวกปลอดภัย และมีเส้นทางคมนาคมขนส่งผลผลิตของประชาชน	กองช่าง

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

แนวทางที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ)	งบประมาณ			ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
				2553	2554	2555		
4	โครงการก่อสร้างถนน คสล. หมู่ที่ 1 บ้านห้วยชลอบ ต.ห้วยผา อ.เมือง องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยผา	-เพื่อให้ประชาชนสัญจรได้อย่างสะดวกปลอดภัยและใช้เป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งผลผลิตของประชาชน	ขนาดกว้าง 4 เมตร หนา 0.15 เมตร ยาว 360 เมตร	800,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่างสะดวกปลอดภัย และเป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งผลผลิตของประชาชน	กองช่าง
			ยอดรวมอำเภอเมือง	3,200,000	0	0		
1	อำเภอขุนยวม โครงการก่อสร้างถนนลูกรังเส้นทางหลักระหว่างบ้านแม่ฮ่อม หมู่ที่ 4 ถึงบ้านแม่โกปี หมู่ 2 ต.แม่ฮ่อมน้อย อ.ขุนยวม องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฮ่อมน้อย	-เพื่อให้ประชาชนสัญจรได้อย่างสะดวกปลอดภัยและใช้เป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งผลผลิตของประชาชน	ขนาดกว้าง 4.50 เมตร ยาว 3,050 เมตร	800,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่างสะดวกปลอดภัย และมีเส้นทางคมนาคมขนส่งผลผลิตของประชาชน	กองช่าง
2	โครงการก่อสร้างถนน คสล.เชื่อมระหว่างตำบล (โครงการต่อเนื่อง)บ้านห้วยसान, บ้านพะโท ต.แม่กิ๊ - ตำบลแม่เงา องค์การบริหารส่วนตำบลแม่กิ๊	-เพื่อให้ประชาชนสัญจรได้อย่างสะดวกปลอดภัยและใช้เป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งผลผลิตของประชาชน	ขนาดกว้าง 4 เมตร หนา 0.15 เมตร ยาว 360 เมตร	800,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่างสะดวกปลอดภัย และมีเส้นทางคมนาคมขนส่งผลผลิตของประชาชน	กองช่าง

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

แนวทางที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ)	งบประมาณ			ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
				2553	2554	2555		
3	โครงการก่อสร้างถนน คสล.เชื่อมระหว่างหมู่ที่ 3,6,8 ต.เมืองปอน กับหมู่ที่ 2 ตำบลแม่ขวมน้อย อ.ขุนยวม องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองปอน	-เพื่อให้ประชาชนสัญจรได้อย่างสะดวก ปลอดภัยและใช้เป็นเส้นทางคมนาคม ขนส่งผลผลิตของประชาชน	ขนาดกว้าง 4 เมตร หนา 0.15 เมตร ยาว 360 เมตร	800,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่าง สะดวกปลอดภัย และมีเส้นทาง คมนาคมขนส่งผลผลิตของ ประชาชน	กองช่าง
			ยอดรวมอำเภอขุนยวม	2,400,000	0	0		
อำเภอแม่ลาน้อย								
1	โครงการก่อสร้างถนน คสล. บ้านแม่สะปั้งใต้ หมู่ที่ 5 - บ้านแม่สะปั้งเหนือ หมู่ 3 ต.แม่ลาน้อย อ.แม่ลาน้อย องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาน้อย	-เพื่อให้ประชาชนสัญจรได้อย่างสะดวก ปลอดภัยและใช้เป็นเส้นทางคมนาคม ขนส่งผลผลิตของประชาชน	ขนาดกว้าง 4 เมตร หนา 0.15 เมตร ยาว 360 เมตร	800,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่าง สะดวกปลอดภัย และมีเส้นทาง คมนาคมขนส่งผลผลิตของ ประชาชน	กองช่าง
2	โครงการก่อสร้างสะพาน คสล.จากบ้านละออบ ต.ห้วยห้อม อ.แม่ลาน้อย - บ้านป่าเป็ อ.แม่สะเรียง องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยห้อม	-เพื่อให้ประชาชนสัญจรได้อย่างสะดวก ปลอดภัยและใช้เป็นเส้นทางคมนาคม ขนส่งผลผลิตของประชาชน	ขนาดกว้าง 4 เมตร ยาว 15 เมตร แบบ ไม่มีทางเท้า พร้อมถนนคสล. กว้าง 4 เมตร ยาว 46 เมตร	1,200,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่าง สะดวกปลอดภัย และมีเส้นทาง คมนาคมขนส่งผลผลิตของ ประชาชน	กองช่าง

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

แนวทางที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ)	งบประมาณ			ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะ จะได้รับ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
				2553	2554	2555		
3	โครงการก่อสร้างถนน คสล.ระหว่างบ้านแม่ซิด หมู่ที่ 3 ต.แม่ณาจาง -บ้านแม่ซ้อ ต.สันติคีรี อ.แม่ลาน้อย องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ณาจาง	-เพื่อให้ประชาชนสัญจรได้อย่างสะดวก ปลอดภัย	ขนาดกว้าง 4 เมตร หนา 0.15 เมตร ยาว 360 เมตร	800,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่าง สะดวกปลอดภัย	กองช่าง
4	โครงการก่อสร้างถนน คสล.ระหว่างบ้านป่าแก่ - บ้านพักทอง ต.ขุนแม่ลาน้อย อ.แม่ลาน้อย องค์การบริหารส่วนตำบลขุนแม่ลาน้อย	-เพื่อให้ประชาชนสัญจรได้อย่างสะดวก ปลอดภัยและใช้เป็นเส้นทางคมนาคม ขนส่งผลผลิตของประชาชน	ขนาดกว้าง 4 เมตร หนา 0.15 เมตร ระยะทาง 330 เมตร	800,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่าง สะดวกปลอดภัย และมีเส้นทาง คมนาคมขนส่งผลผลิตของ ประชาชน	กองช่าง
5	โครงการก่อสร้างถนน คสล.บ้านแม่จอเหนือ หมู่ 6 - บ้านแม่จอใต้ - บ้านแม่จอกลาง หมู่ 6 ต.แม่โต อ.แม่ลาน้อย องค์การบริหารส่วนตำบลแม่โต	-เพื่อให้ประชาชนสัญจรได้อย่างสะดวก ปลอดภัยและใช้เป็นเส้นทางคมนาคม ขนส่งผลผลิตของประชาชน	ขนาดกว้าง 4 เมตร หนา 0.15 เมตร ระยะทาง 360 เมตร	800,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่าง สะดวกปลอดภัย และมีเส้นทาง คมนาคมขนส่งผลผลิตของ ประชาชน	กองช่าง
6	โครงการก่อสร้างถนน สายวงแหวนภายในหมู่บ้านแม่สุ หมู่ที่ 2 ต.แม่ลาหลวง อ.แม่ลาน้อย องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาหลวง	-เพื่อให้ประชาชนสัญจรได้อย่างสะดวก ปลอดภัยและใช้เป็นเส้นทางคมนาคม ขนส่งผลผลิตของประชาชน	ขนาดกว้าง 5 เมตร หนา 0.15 เมตร ยาว 300 เมตร	800,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่าง สะดวกปลอดภัย และมีเส้นทาง คมนาคมขนส่งผลผลิตของ ประชาชน	กองช่าง

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

แนวทางที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ)	งบประมาณ			ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะ จะได้รับ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
				2553	2554	2555		
7	โครงการก่อสร้างถนน คสล.เส้นทางบ้านแม่ปาง หมู่ 1 - บ้านแม่แป หมู่ 2 ต.สันติคีรี อ.แม่ลาน้อย องค์การบริหารส่วนตำบลสันติคีรี	-เพื่อให้ประชาชนสัญจรได้อย่างสะดวกปลอดภัยและใช้เป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งผลผลิตของประชาชน	ขนาดกว้าง 4 เมตร หนา 0.15 เมตร ยาว 335 เมตร	800,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่างสะดวกปลอดภัย และมีเส้นทางคมนาคมขนส่งผลผลิตของประชาชน	กองช่าง
8	โครงการก่อสร้างถนนสายหลักบ้านห้วยหมาก หนูน หมู่ 3 - บ้านแม่สะกืด หมู่ 1 ต.ท่าผาป้อม อ.แม่ลาน้อย องค์การบริหารส่วนตำบลท่าผาป้อม	-เพื่อให้ประชาชนสัญจรได้อย่างสะดวกปลอดภัยและใช้เป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งผลผลิตของประชาชน	ขนาดกว้าง 4 เมตร หนา 0.15 เมตร ยาว 360 เมตร	800,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่างสะดวกปลอดภัย และมีเส้นทางคมนาคมขนส่งผลผลิตของประชาชน	กองช่าง
9	โครงการก่อสร้างถนนทางเข้าป่าตาลบ้านแม่ลาน้อย หมู่ 1 - บ้านวังคัน หมู่ 5 ต.แม่ลาน้อย อ.แม่ลาน้อย เทศบาลตำบลแม่ลาน้อย	-เพื่อให้ประชาชนสัญจรได้อย่างสะดวกปลอดภัยและใช้เป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งผลผลิตของประชาชน	ขนาดกว้าง 4 เมตร หนา 0.15 เมตร ยาว 370 เมตร	800,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่างสะดวกปลอดภัย และมีเส้นทางคมนาคมขนส่งผลผลิตของประชาชน	กองช่าง
			ยอดรวมอำเภอแม่ลาน้อย	7,600,000	0	0		

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

แนวทางที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ)	งบประมาณ			ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะ จะได้รับ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
				2553	2554	2555		
1	อำเภอแม่สะเรียง โครงการก่อสร้างถนน คสล.เชื่อมระหว่างหมู่บ้าน ป่าแป๋ หมู่ที่ 3 และบ้านห้วยฮากไม้เหนือ หมู่ที่ 8 องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋	เพื่อให้ประชาชนสัญจรได้อย่างสะดวก ปลอดภัยและใช้เป็นเส้นทางคมนาคม ขนส่งผลผลิตของประชาชน	ขนาดกว้าง 4 เมตร ยาว 170 เมตร หนา 0.15 เมตร	400,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่าง คมนาคมขนส่งผลผลิตของ ประชาชน	กองช่าง
2	โครงการก่อสร้างถนน คสล.จากสะพานบ้านแม่ลิด บ้านสุดห้วยนา - บ้านแม่ลิดป่าแก่ - บ้านแม่สวรรค์ หลวง - บ้านแม่ลิดน้อยเขตรอยต่อตำบลป่าแป๋ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่หาะ	เพื่อให้ประชาชนทั้งตำบลสองตำบลมีถนน สำหรับใช้ในการคมนาคมได้สะดวก	ขนาดกว้าง 4 เมตร หนา 0.15 เมตร ระยะทาง 330 เมตร	800,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่าง สะดวกปลอดภัย และมีเส้นทาง คมนาคมขนส่งผลผลิตของ ประชาชน	กองช่าง
3	โครงการก่อสร้างถนน คสล.สายบ้านท่าข้าม- เสาหิน อ.แม่สะเรียง(บ้านแม่เจ ถึงบ้านเหล่าเวด) องค์การบริหารส่วนตำบลเสาหิน	เพื่อให้ประชาชนสัญจรได้อย่างสะดวก ปลอดภัยและใช้เป็นเส้นทางคมนาคม ขนส่งผลผลิตของประชาชน	ขนาดกว้าง 4 เมตร หนา 0.15 เมตร ยาว 300 เมตร	800,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่าง สะดวกปลอดภัย และมีเส้นทาง คมนาคมขนส่งผลผลิตของ ประชาชน	กองช่าง
			ยอดรวมอำเภอแม่สะเรียง	2,000,000	0	0		

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

แนวทางที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ)	งบประมาณ			ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
				2553	2554	2555		
1	อำเภอสมเด็จ โครงการก่อสร้างถนน คสล.เส้นทางเชื่อม ระหว่างหมู่บ้านแม่สามแลบ หมู่ 1 - บ้านแม่ตอ ละ หมู่ 2 (เส้นทางหมู่ 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) ด.แม่สามแลบ อ.สมเด็จ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สามแลบ	-เพื่อให้ประชาชนสัญจรได้อย่างสะดวก ปลอดภัยและใช้เป็นเส้นทางคมนาคม ขนส่งผลผลิตของประชาชน	ขนาดกว้าง 4 เมตร ยาว 325 เมตร	800,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่าง สะดวกปลอดภัย และมีเส้นทาง คมนาคมขนส่งผลผลิตของ ประชาชน	กองช่าง
2	โครงการก่อสร้างถนนลูกรัง ระหว่างปากทางบ้าน แม่หลุย หมู่ 4 - บ้านนาดอย หมู่ 9 - บ้านอุมโล๊ะ หมู่ 5 - บ้านกอบีตี หมู่ 12 - บ้านแม่หาด หมู่ 7 - บ้านแม่แฮด หมู่ 6 - บ้านสบโจง หมู่ 10 ด.แม่สวด อ.สมเด็จ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สวด	-เพื่อให้ประชาชนสัญจรได้อย่างสะดวก ปลอดภัยและใช้เป็นเส้นทางคมนาคม ขนส่งผลผลิตของประชาชน	ขนาดกว้าง 5 เมตร หนา 0.20 เมตร ยาว 4,900 เมตร	800,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่าง สะดวกปลอดภัย และมีเส้นทาง คมนาคมขนส่งผลผลิตของ ประชาชน	กองช่าง
3	โครงการก่อสร้างถนนสายหลักเชื่อมระหว่างตำบล กอกก่อและตำบลป่าโปง อ.สมเด็จ องค์การบริหารส่วนตำบลกอกก่อ	-เพื่อให้ประชาชนสัญจรได้อย่างสะดวก ปลอดภัยและใช้เป็นเส้นทางคมนาคม ขนส่งผลผลิตของประชาชน	ขนาดกว้าง 4 เมตร หนา 0.15 เมตร ยาว 345 เมตร	800,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่าง สะดวกปลอดภัย	กองช่าง

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

แนวทางที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ)	งบประมาณ			ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
				2553	2554	2555		
4	โครงการก่อสร้างถนนคสล.เชื่อมระหว่างสามแยก บ้านป่าโป่งสูง ต.ป่าโป่ง - บ้านกองก้อย ต.กองก้อย องค์การบริหารส่วนตำบลป่าโป่ง	-เพื่อให้ประชาชนสัญจรได้อย่างสะดวก ปลอดภัยและใช้เป็นเส้นทางคมนาคม ขนส่งผลผลิตของประชาชน	กว้าง 4.00 เมตร หนา 0.15 เมตร ยาว 345 เมตร	800,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่าง สะดวกปลอดภัย และมีเส้นทาง คมนาคมขนส่งผลผลิตของ ประชาชน	กองช่าง
			ยอดรวมอำเภอสามเมย	3,200,000	0	0		
1	อำเภอปางมะผ้า โครงการก่อสร้างถนน คสล.หมู่ 10 บ้านผาเคือก - หมู่ที่ 6 บ้านผาแดง ต.ปางมะผ้า อ.ปางมะผ้า องค์การบริหารส่วนตำบลปางมะผ้า	-เพื่อให้ประชาชนสัญจรได้อย่างสะดวก ปลอดภัยและใช้เป็นเส้นทางคมนาคม ขนส่งผลผลิตของประชาชน	ขนาดกว้าง 4 เมตร หนา 0.15 เมตร ยาว 340 เมตร	800,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่าง สะดวกปลอดภัย และมีเส้นทาง คมนาคมขนส่งผลผลิตของ ประชาชน	กองช่าง
2	โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก จาก บ้านน้ำสุผาเสื้อ หมู่ 4 - บ้านปางตอง หมู่ 2 - บ้าน ปางบอน หมู่ 3 ต.นาปู่ป้อม อ.ปางมะผ้า องค์การบริหารส่วนตำบลนาปู่ป้อม	-เพื่อให้ประชาชนสัญจรได้อย่างสะดวก ปลอดภัยและใช้เป็นเส้นทางคมนาคม ขนส่งผลผลิตของประชาชน	ขนาดกว้าง 4 เมตร หนา 0.15 เมตร ยาว 340 เมตร	800,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่าง สะดวกปลอดภัย และมีเส้นทาง คมนาคมขนส่งผลผลิตของ ประชาชน	กองช่าง

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

แนวทางที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ)	งบประมาณ			ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
				2553	2554	2555		
3	โครงการก่อสร้างถนน คสล.ระหว่างบ้านน้ำริน หมู่ 2 - บ้านแม่อุ้มอง หมู่ 5 อ.ปางมะผ้า - บ้านมะโนรา ต.ทุ่งยาว อ.ปาย องค์การบริหารส่วนตำบลสบป่อง	-เพื่อให้ประชาชนสัญจรได้อย่างสะดวก ปลอดภัยและใช้เป็นเส้นทางคมนาคม ขนส่งผลผลิตของประชาชน	ขนาดกว้าง 4 เมตร หนา 0.15 เมตร ยาว 340 เมตร	800,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่าง สะดวกปลอดภัย และมีเส้นทาง คมนาคมขนส่งผลผลิตของ ประชาชน	กองช่าง
			ยอดรวมอำเภอปางมะผ้า	2,400,000	0	0		
อำเภอปาย								
1	โครงการก่อสร้างถนน คสล.(ตัดถนนใหม่) สาย ราษฎร์อุทิศ - ถนนเลียงเมือง หมู่ 5 ต.เวียงใต้ อ.ปาย องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้	-เพื่อให้ประชาชนสัญจรได้อย่างสะดวก ปลอดภัยและใช้เป็นเส้นทางคมนาคม ขนส่งผลผลิตของประชาชน	ขนาดกว้าง 4 เมตร หนา 0.15 เมตร ยาว 360 เมตร	800,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่าง สะดวกปลอดภัย และมีเส้นทาง คมนาคมขนส่งผลผลิตของ ประชาชน	กองช่าง
2	โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กสายบ้านดาด เจ็ดต้น - บ้านเมืองน้อย องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงเหนือ	-เพื่อให้ประชาชนมีเส้นทางคมนาคม ในการสัญจรไปมาได้อย่างสะดวก รวดเร็ว	ขนาดกว้าง 4 เมตร ยาว 322 เมตร หนา 0.15 เมตร	800,000			ประชาชนมีเส้นทางหลักในการ สัญจรไปมา	กองช่าง

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

แนวทางที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ)	งบประมาณ			ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
				2553	2554	2555		
3	โครงการปรับปรุงผิวจราจรแบบโอเวอร์เลย์ บ้านใหม่คอนตัน หมู่ที่ 2 ต.เมืองแปง อ.ปาย องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแปง	-เพื่อให้ประชาชนมีเส้นทางคมนาคม ในการสัญจรไปมาได้อย่างสะดวก รวดเร็ว	ขนาดกว้าง 3.50 เมตร หนา 0.04 เมตร ยาว 650 เมตร	800,000			ประชาชนมีเส้นทางหลักในการ สัญจรไปมา	กองช่าง
4	โครงการก่อสร้างถนน คสล.เข้าหมู่บ้านแม่หมีอง หลวง หมู่ 4 ต.โป่งสา อ.ปาย องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งสา	-เพื่อให้ประชาชนสัญจรได้อย่างสะดวก ปลอดภัยและใช้เป็นเส้นทางคมนาคม ขนส่งผลผลิตของประชาชน	ขนาดกว้าง 4 เมตร ระยะทาง 336 เมตร หนา 0.15 เมตร	800,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่าง สะดวกปลอดภัย และมีเส้นทาง คมนาคมขนส่งผลผลิตของประชาชน	กองช่าง
			ยอดรวมอำเภอปาย	3,200,000	0	0		
			ยอดรวมแนวทางที่ 1	24,000,000	0	0		

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

แนวทางที่ 2 การพัฒนาปรับปรุงสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ)	งบประมาณ			ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
				2553	2554	2555		
1	โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำ บ้านสบป้อง หมู่ที่ 6 ต.ปางหมู อ.เมือง องค์การบริหารส่วนตำบลปางหมู	-เพื่อให้ประชาชนสัญจรได้อย่างสะดวก ปลอดภัยและใช้เป็นเส้นทางคมนาคม ขนส่งผลผลิตของประชาชน	ขนาดกว้าง 0.30 เมตร ลึก 0.50 เมตร หนา 0.15 ม. ยาว 170 เมตร	800,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่าง สะดวกปลอดภัย และมีเส้นทาง คมนาคมขนส่งผลผลิตของ ประชาชน	กองช่าง
2	โครงการก่อสร้างคลองส่งน้ำ คสล. ระบายน้ำห้วยขาน บ้านห้วยขาน หมู่ที่ 3 ต.หมอกจำแป๋ อ.เมือง องค์การบริหารส่วนตำบลหมอกจำแป๋	-เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรให้แก่ เกษตรกร และป้องกันการกัดเซาะของน้ำ ช่วงฤดูฝน	ขนาดกว้าง 0.80 เมตร ลึก 0.80 เมตรยาว 440 เมตร หนา 0.10 เมตร	800,000			ราษฎรได้รับประโยชน์จาก คลองส่งน้ำ และมีน้ำใช้ตลอดปี	กองช่าง
3	โครงการก่อสร้างรางส่งน้ำ คสล. รูปตัววี หมู่ที่ 4 บ้านใหม่พัฒนา ต.แม่อุคอ เข้มตำบลขุนขวม องค์การบริหารส่วนตำบลแม่อุคอ	เพื่อให้มีรางส่งน้ำไว้การเกษตร	กว้าง 1 เมตร ลึก 0.40 เมตร หนา 0.10 เมตร ยาว 1,415 เมตร	800,000			ผลผลิตทางการเกษตรของ ประชาชนเพิ่มขึ้น	กองช่าง
4	โครงการ ปรับปรุง ต่อเติมระบบประปาบ้านขุนขวม หมู่ที่ 1 ต.ขุนขวม อ.ขุนขวม องค์การบริหารส่วนตำบลขุนขวม	เพื่อให้ปรับปรุง ต่อเติม ระบบประปา ที่มีอยู่เดิมให้เพียงพอต่อการอุปโภคบริโภค	เดินท่อระยะทาง 7,284 เมตร	1,170,000			ประชาชนมีน้ำใช้เพื่อการอุปโภค บริโภคอย่างเพียงพอ	กองช่าง

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

แนวทางที่ 2 การพัฒนาปรับปรุงสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ)	งบประมาณ			ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะ จะได้รับ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
				2553	2554	2555		
5	โครงการประปาภูเขา หมู่ 1,12,13 ตำบลแม่ขวม อ.แม่สะเรียง องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ขวม	เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน ในการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค	หมู่ที่ 1 ระยะทาง 6,170 เมตร	800,000			ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	กองช่าง
6	โครงการก่อสร้างคลองส่งน้ำลำเหมือง คสล. บ้านแพะ หมู่ที่ 3 ต.บ้านกาศ อ.แม่สะเรียง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกาศ	เพื่อให้มีที่ระบายน้ำ ป้องกันปัญหาน้ำท่วม ขังในฤดูฝน	ขนาด กว้าง 1.50 เมตร ยาว 270เมตร ลึก 1 เมตร หนา 0.10 เมตร	800,000			ประชาชนได้รับความเดือดร้อน น้อยลง	กองช่าง
7	โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำ ต.แม่คง อ.แม่สะเรียง องค์การบริหารส่วนตำบลแม่คง	เพื่อให้ประชาชนสัญจรได้อย่างสะดวก ปลอดภัยและใช้เป็นเส้นทางคมนาคม ขนส่งผลผลิตของประชาชน	ขนาดกว้าง 0.30 เมตร ลึก 0.50 เมตร หนา 0.15 เมตร ยาว 170 เมตร	800,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่าง สะดวกปลอดภัย และมีเส้นทาง คมนาคมขนส่งผลผลิตของ ประชาชน	กองช่าง
8	โครงการก่อสร้างคลองส่งน้ำเพื่อการเกษตร หมู่ 2 บ้านแม่คะตวนเชื่อม ต.แม่สวด ต.สบเมย อ.สบเมย องค์การบริหารส่วนตำบลสบเมย	เพื่อให้มีน้ำเพื่อการเกษตรอย่างเพียงพอ	ขนาดกว้าง 0.80 เมตร หนา 0.10 เมตร ลึก 0.80 เมตร ยาวประมาณ 440 เมตร	800,000			เกษตรกรมีน้ำใช้ในการเกษตร อย่างเพียงพอ	กองช่าง

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

แนวทางที่ 2 การพัฒนาปรับปรุงสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ)	งบประมาณ			ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
				2553	2554	2555		
9	โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำ คสล.ระหว่าง หมู่ที่ 1 บ้านถ้ำลอด - หมู่ที่ 3 บ้านนาหลวง ต.ถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า องค์การบริหารส่วนตำบลถ้ำลอด	-เพื่อให้ประชาชนสัญจรได้อย่างสะดวก ปลอดภัยและใช้เป็นเส้นทางคมนาคม ขนส่งผลผลิตของประชาชน	ขนาดกว้าง 0.30 เมตร ลึก 0.50 เมตร ระยะทาง รวม 170 เมตร	800,000			ประชาชนสามารถสัญจรได้อย่าง สะดวกปลอดภัย และมีเส้นทาง คมนาคมขนส่งผลผลิตของ ประชาชน	กองช่าง
10	โครงการก่อสร้างคดคลองส่งน้ำพร้อมวางท่อ คสล. บ้านกุงแกง หมู่ที่ 11 ต.ทุ่งยาว อ.ปาย องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งยาว	เพื่อให้ประชาชนมีน้ำใช้ในการเกษตรเพิ่ม มากขึ้น	ขนาดกว้าง 0.60 เมตร ลึก 0.60 เมตร หนา 0.10 เมตร ยาว 507 เมตร	800,000			ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น	กองช่าง
11	โครงการก่อสร้างคลองส่งน้ำ คสล. หมู่ที่ 3,4,6 ต.แม่ฮี้ อ.ปาย องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฮี้	เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำไว้ใช้ในการเกษตร อย่างเพียงพอตลอดปี	ขนาดกว้าง 0.60 เมตร ลึก 0.6 เมตรหนา 0.10 เมตร ยาว 507 เมตร	800,000			ราษฎรได้รับประโยชน์จาก คลองส่งน้ำ และมีน้ำใช้ตลอดปี	กองช่าง
12	โครงการก่อสร้างระบบประปาภูเขา บ้านนาจลอง หมู่ที่ 6 - หมู่ที่ 11 ต.แม่नाแดง อ.ปาย องค์การบริหารส่วนตำบลแม่नाแดง	เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำใช้ในการ อุปโภค บริโภค	- สร้างฝายกั้นน้ำเข้าท่อ ประปา (วางกล่องเก็บเข็ญ ขนาด 1.0*2.0*1.0 ม.) - เดินท่อประปาพีวีซี 5,100 เมตร		1,800,000		ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	กองช่าง
			ยอดรวมแนวทางที่ 2	9,170,000	1,800,000	0		
			สรุปยอดรวมทั้งสิ้น	33,170,000	1,800,000	0		

ส่วนที่ 6

การติดตามประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

เนื่องด้วย การติดตามและประเมินผลโครงการเป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งในการดำเนินงานพัฒนาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น และเป็นเครื่องมือที่ใช้กำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำหรับการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาสามปี พ.ศ.2552 – 2554 ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีองค์ประกอบหลัก 3 ประการ คือ

1. องค์กรที่รับผิดชอบการติดตามประเมินผล

สำหรับการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนนั้น ได้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 หมวดที่ 6 ข้อ 28 โดยให้คณะกรรมการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วยหลายฝ่าย เช่น สมาชิกสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นคัดเลือกตนเอง, ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือก, ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง, หัวหน้าส่วนการบริหารที่คัดเลือกตนเอง และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งการมีคณะกรรมการมาจากหลายฝ่ายจะทำให้เกิดการติดตามและประเมินผลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและผลของการประเมินสามารถวัดผลบรรลุและวัดความสำเร็จของโครงการ เพื่อนำไปใช้ในการแก้ไขหรือปรับปรุงการปฏิบัติงานของโครงการได้อย่างแท้จริง

ซึ่งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น มีหน้าที่ ดังนี้

- 1) กำหนดแนวทางวิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 2) ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 3) รายงานผลและเสนอความเห็น ซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ต่อนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเสนอต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน และประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกันอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี ทั้งนี้ให้ปิดประกาศโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน
- 4) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติงานตามที่เห็นสมควร

นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ยังได้วางระบบติดตามและประเมินผลเอง ในหน่วยงาน สำหรับการแปลงแผนพัฒนาสามปีไปสู่การปฏิบัติ ตามแผนการดำเนินงานประจำปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนแต่งตั้งคณะทำงานจาก ส่วนราชการต่าง ๆ ภายในองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีหน้าที่รายงานผลการติดตามและ ประเมินผลโครงการตามแผนการดำเนินงานของแต่ละกองในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้นายก องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนทราบตามช่วงระยะเวลาที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็น เครื่องมือในการติดตามความก้าวหน้าของงาน รับทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน รวมทั้งการให้ คำแนะนำต่อไป

2. การกำหนดวิธีการติดตามและประเมินผล

การติดตาม

เป็นการเฝ้าระวังและกำกับกระบวนการทำงานเพื่อให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนด ทราบความ ก้าวหน้าตามขั้นตอน ทราบปัญหาและอุปสรรค ติดตามผลงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ การใช้ ทรัพยากรต่าง ๆ เป็นไปอย่างเหมาะสมเพียงใด อยู่ภายใต้ระยะเวลา และงบประมาณหรือไม่

การประเมินผล

เป็นการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับผลที่ตั้งไว้ก่อนการดำเนินงาน ว่า เป็นไปตามกำหนดหรือไม่ ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น รวมทั้งวัดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของแผนงาน โครงการตาม แผนพัฒนาที่นำไปปฏิบัติ ผลการประเมินผลจะเป็นข้อมูลย้อนกลับที่สามารถนำไปปรับปรุง แก้ไข และ ประกอบการตัดสินใจต่อไป โดยสามารถตรวจวัดได้ทั้งระหว่างดำเนินงานและเมื่อแล้วเสร็จ โดย

- กระทำเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นเป็นระยะ
- ทบทวน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมที่จะดำเนินการต่อไปหรือไม่
- เปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับเป้าหมายโดยอาศัยตัวชี้วัด
- เปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับเกณฑ์อื่นๆ
- เกณฑ์ที่ใช้ในการเปรียบเทียบได้แก่ จุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ เกณฑ์มาตรฐาน และดัชนีชี้วัดผล

สำเร็จ

ซึ่งเกณฑ์ชี้วัดการประเมินผลโครงการที่นำมาใช้สำหรับแผนพัฒนาสามปี พ.ศ.2552 – 2554 ครั้งนี้ นอกจากจะมีการติดตามและประเมินผลตามแนวทางการติดตามและประเมินผลการจัดทำและแปลงแผนไปสู่ การปฏิบัติของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนยังได้มี เกณฑ์และตัวชี้วัดเพื่อเป็นเครื่องมือกำหนดกรอบทิศทางในการวิเคราะห์และเปรียบเทียบประเมินผลโครงการ ดังนี้

1) เกณฑ์ความก้าวหน้า

เป็นการพิจารณาเปรียบเทียบผลของการดำเนินกิจกรรมกับเป้าหมายที่กำหนดตามแผนกระประเมินความก้าวหน้า ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ประการ คือ

- 1.1 ผลผลิตเทียบกับเป้าหมายรวมในช่วงเวลา
- 1.2 จำนวนกิจกรรมแล้วเสร็จ
- 1.3 ทรัพยากรที่ใช้ไปในช่วงเวลา
- 1.4 ระยะเวลาที่ใช้ไป

2) เกณฑ์ประสิทธิภาพ

เป็นการประเมินประสิทธิภาพกับผลลัพธ์ที่ได้กับทรัพยากรที่ใช้ไปในการดำเนินงาน ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ประการ คือ

- 2.1 สัดส่วนผลผลิตต่อค่าใช้จ่าย
- 2.2 ผลผลิตต่อกำลังคน
- 2.3 ผลผลิตต่อหน่วยเวลา
- 2.4 การประหยัดทรัพยากรการจัดการ

3) เกณฑ์ประสิทธิผล

เป็นการพิจารณาระดับการบรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะด้าน โดยดูจากผลลัพธ์จากการดำเนินงาน ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของประชากรกลุ่มเป้าหมายตามโครงการ ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ประการ คือ

- 3.1 ระดับการบรรลุเป้าหมาย
- 3.2 ระดับการมีส่วนร่วม
- 3.3 ระดับความพึงพอใจ
- 3.4 ความเสี่ยงของโครงการ

3. การกำหนดช่วงเวลาในการติดตามประเมินผล

การกำหนดช่วงเวลาในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการตามกรอบแผนดำเนินงานที่วางไว้ และรายงานความก้าวหน้าต่อคณะกรรมการติดตามและประเมินผลครั้งที่ 1 ในเดือนมิถุนายนของทุกปี เนื่องจากโครงการได้มีการดำเนินการหลังจากเริ่มปีงบประมาณมาเป็นระยะเวลาพอสมควร และประมวลสรุปผลในภาพรวมต่อคณะกรรมการติดตามและประเมินผลครั้งที่ 2 ในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี ซึ่งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลจะรายงานและเสนอความเห็นที่ได้จากการติดตามและประเมินผลต่อนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอนเพื่อเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และประกาศผลการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

.....

**รายชื่อคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน
ที่พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างแผนพัฒนาสามปี(พ.ศ.2553-2555)
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน**

(1) นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด		ประธานกรรมการ
(2) รองนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด คนที่ 1		กรรมการ
(3) รองนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด คนที่ 2		กรรมการ
(4) นางบัวสาย โปธิขจร	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด	กรรมการ
(5) นายถนอม วงศ์แสนใจ	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด	กรรมการ
(6) นายคณัฎร์ เชียงชุม	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด	กรรมการ
(7) นายประกอบ มุกดา	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
(8) นายนิพนธ์ คำพา	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
(9) นายยุทธชัย ปาณศรี	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
(10) เกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน	ผู้แทนภาคราชการและ/หรือรัฐวิสาหกิจ	กรรมการ
(11) ท้องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน	ผู้แทนภาคราชการและ/หรือรัฐวิสาหกิจ	กรรมการ
(12) นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน	ผู้แทนภาคราชการและ/หรือรัฐวิสาหกิจ	กรรมการ
(13) นายจรูญ คำนวนดา	ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น	กรรมการ
(14) นายบุญยืน คงเพชรศักดิ์	ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น	กรรมการ
(15) นางเทพินท์ พงษ์วดี	ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น	กรรมการ
(16) ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด		กรรมการและเลขานุการ
(17) ผู้อำนวยการกองแผนและงบประมาณ		ผู้ช่วยเลขานุการ

รายชื่อคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน
ที่จัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี(พ.ศ.2553-2555)
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

(1) ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด		ประธานกรรมการ
(2) รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด		กรรมการ
(3) หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด		กรรมการ
(4) ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม		กรรมการ
(5) ผู้อำนวยการกองช่าง		กรรมการ
(6) ผู้อำนวยการกองกิจการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด		กรรมการ
(7) ผู้อำนวยการกองคลัง		กรรมการ
(8) ผู้อำนวยการกองพัสดุและทรัพย์สิน		กรรมการ
(9) นายพงษ์พัฒน์ มีเบญจมาศ	ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น	กรรมการ
(10) นายอธิพงษ์ ฟองสมุทร	ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น	กรรมการ
(11) นายจรัส อนันตสถาพร	ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น	กรรมการ
(12) ผู้อำนวยการกองแผนและงบประมาณ		กรรมการและ เลขานุการ
(13) นายสันติ ไชยวงศ์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน	ผู้ช่วยเลขานุการ
(14) นายธนายุทธ ทิพย์บุตร	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน	ผู้ช่วยเลขานุการ
(15) นางสาวกนกวรรณ พันธุ์พาณิชย์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน	ผู้ช่วยเลขานุการ
(16) นางประภาภรณ์ วิมลพันธ์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน	ผู้ช่วยเลขานุการ

คณะผู้จัดทำ

นางอารีย์	แสนสม	นักบริหารงานนโยบายและแผน 7 รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการกองแผนและงบประมาณ
นางกรรณิกา	สุนทร	นักบริหารงานนโยบายและแผน 6
นายสันติ	ไชยวงศ์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5
นายธนายุทธ	ทิพย์บุตร	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 4
นางประภาภรณ์	วิมลพันธ์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 4
นางสาวสุนทร	ผืนอุตมะ	เจ้าพนักงานธุรการ 3
นางพรรณพร	ไคร้บุญ	เจ้าพนักงานธุรการ 2
นางสาวจิตติภรณ์	สุวรรณลพ	ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
นางสาวประภัสสร	เย็นใจ	ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์
นายโอฬาร	มณีคันโท	ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์